

"QAZAQ AIR" акционерлік қоғамы

**"QAZAQ AIR" АҚ Басқармасының
2021 жылғы "8" сәуірдегі шешіміне,
№ 08-2021 хаттама
қосымша**

**"QAZAQ AIR" АҚ Басқармасымен
2021 жылғы " 8 " сәуірде бекітілген,
№ 08-2021 хаттама**

**"QAZAQ AIR" АҚ ЖОЛАУШЫЛАР МЕН БАГАЖДЫ ӘУЕМЕН
ТАСЫМАЛДАУДЫҢ ЖАЛПЫ ҚАҒИДАЛАРЫ**

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1-ТАРАУ. Анықтамалар.....	4
2-ТАРАУ Жалпы ережелер.....	9
3-ТАРАУ Әуе тасымалы шарттары.....	11
4-ТАРАУ Шартты жасасу және орындау кезінде пайдаланылатын құжаттар Тасымалдау.....	17
5-ТАРАУ Тарифтер, алымдар және жеңілдіктер.....	24
6-ТАРАУ Жолаушылардың жекелеген санаттарын тасымалдау шарттары.....	25 30
7-ТАРАУ Жүкті тасымалдау.....	41
8-ТАРАУ Жолаушыға тасымалдау үшін төлем сомасын қайтару.....	42
9-ТАРАУ Әкімшілік формальдылықтар.....	43
10-ТАРАУ Жолаушылар мен багажды әуеде тасымалдау кезіндегі жауапкершілік....	45
11-ТАРАУ Шағым және талап қою тәртібі.....	

КІРІСПЕ

Жолаушылар мен багажды тасымалдау қағидалары жолаушылар мен багажды әуемен тасымалдау кезінде "QAZAQ AIR" АҚ (бұдан әрі мәтін бойынша – "Авиакомпания", "Тасымалдаушы") қызметін регламенттейтін негізгі нормативтік құжат болып табылады және Авиакомпания мен клиенттердің өзара қарым-қатынасын көздейді.

Авиакомпанияның жолаушыларды және багажды тасымалдау қағидалары әуе тасымалдарына қатысты қазақстандық және халықаралық құқықтық құжаттардың, Халықаралық Азаматтық авиация ұйымының (ICAO) және халықаралық әуе көлігі қауымдастығының (IATA) ұсынымдарының негізінде әзірленді.

Осы "QAZAQ AIR" АҚ жолаушылары мен багажын әуемен тасымалдауды жүзеге асыру қағидалары міндетті түрде Авиакомпания қызметкерлерінде болуы тиіс:

- Авиакомпанияның әрбір әуе кемесінің бортында;
- жолаушыларды жөнелту әуежайларында (оның ішінде тіркеу тағанында);
- сату жөніндегі агенттіктерде және Авиакомпанияның өкілдіктерінде;
- авиакомпанияның барлық жұмыс кеңселерінің орынжайларында.

1-тарау. АНЫҚТАМАЛАР

агент-жазбаша келісімге (сенімхатқа) сәйкес Авиакомпания атынан әрекет етуге уәкілетті заңды немесе жеке тұлға.

багажды тасымалдау кезіндегі ақаулар туралы акт (PIR-Rgorty Irregularity Report) - ақауды анықтау әуежайында немесе келу әуежайында актіде жазылған фактіні куәландыратын авиакомпания өкілінің, уәкілетті агенттің және Жолаушының (алушының) қатысуымен тікелей ресімделген құжат.

аэровокзал (терминал) - ұшып шығатын және ұшып келетін жолаушыларға қызмет көрсетуге арналған құрылыстар кешені.

әуеайлақ-әуе кемелерінің ұшуы, қонуы, жермен жүруі, аялдауы және оларға қызмет көрсетуі үшін арнайы жабдықталған жер учаскесі.

халықаралық әуежай-кедендік, шекаралық және карантиндік бақылаулар қамтамасыз етілетін халықаралық әуе тасымалдарын жүзеге асыратын әуежай.

межелі әуежай (пункт) - әуе тасымалы шартына сәйкес жолаушы немесе багаж жеткізілуі тиіс әуежай (пункт).

рансфер әуежайы (пункті) - әуе тасымалы шартына сәйкес жолаушы тасымалдау маршруты бойынша одан әрі жүру үшін 24 сағат ішінде бір рейстен екінші рейске ауысып отыруды жүзеге асыратын билетте көрсетілген аралық әуежай (пункт).

аялдау әуежайы (пункті) - жолаушы әуе тасымалы шартына сәйкес ұшуды 24 сағатқа және одан да көп уақытқа үзетін маршруттың аралық әуежайы (пункті).

жөнелту әуежайы (пункті) - әуе тасымалы шартына сәйкес тасымалдау басталатын әуежай (пункт).

багаж-әуе тасымалы шарты негізінде Жолаушының Авиакомпания тасымалдайтын заттары; бұл ұғымға тіркелген багаж да, тіркелмеген багаж да кіреді.

тіркелген багаж-Авиакомпания өзінің жауапкершілігімен тасымалдауға қабылдаған және оған багаж түбіртегі мен багаж биркасын берген Жолаушының багажы.

тіркелмеген багаж (қол жүгі) – тасымалдау кезінде әуе кемесінің салонында тасымалдаушының келісімімен және жолаушының сақталуы үшін жауапкершілікте болатын, "қол жүгі" деген белгімен куәландырылатын жолаушының багажы

талап етілмеген багаж – багаж биркасында көрсетілген межелі әуежайға (пунктке) келген және жолаушы алмаған багаж.

багаж биркасы-авиакомпания тіркелген багажды сәйкестендіру (тану) үшін ғана беретін құжат.

жүк жапсырмалары - келесі сорттарға бөлінеді:

- * жүктің тіркеу биркасы
- * "Қол жүгі" биркасы

Тіркеу багаж биркалары тіркелген багажды межелі пунктке дейін ресімдеу үшін қолданылады, ол биркада толық және/немесе кодтық қысқартумен көрсетіледі.

қосымша жіберу биркасы (RUSH/EXPEDITE) - жолжүкті қосымша жіберуді (табылған, талап етілмеген, жіберілген) ресімдеу кезінде авиакомпанияның нұсқауы бойынша қолданылады.

бір (желіішілік) немесе бірнеше (желіаралық) тасымалдаушылардың әртүрлі рейстеріне арналған трансферттік биркалар, егер багаж жолаушылар маршрутының кемінде екі учаскесі үшін толассыз тасымалдау үшін тіркелген болса, трансферттік жолаушының багажын ресімдеу үшін қолданылады.

ақылы багаж (нормативтен тыс) - салмағы авиакомпания белгілеген, тарифтерді қолдану қағидаларында айқындалған багажды тегін алып жүру нормасынан асатын немесе көрсетілген нормаға қарамастан міндетті түрде ақы төлеуді талап ететін багаж.

расталған брондау және электронды билет-жолаушы мен багажды авиатасымалдау шартын, сондай-ақ оның тасымалдау туралы ақпараты бар шарттарын куәландыру үшін пайдаланылатын құжат.

электрондық билет немесе расталған брондау ұшу купондарының авиакомпанияның серверінде электрондық түрде сақталатын жазбамен ауыстырылғанын білдіреді. Электрондық билетті немесе расталған брондауды сатып алу фактісін растау ретінде маршруттық түбіртектің басып шығарылуы беріледі.

брондау (тапсырыс) - әуе кемесінде жолаушыны тасымалдауға арналған орынды, сондай-ақ бірегей цифр әріптік код берілген жолаушы, багаж немесе жүк туралы ұшу және өзге де ақпаратты қамтитын авиакомпанияның Автоматты брондау жүйесіндегі электрондық жазбамен расталатын багажды, жүктерді және поштаны тасымалдау үшін көлем мен тоннажды алдын ала бөлу.

ҚЕБ (қатаң есептілік бланкісі) - тасымалдаушының талаптарында айқындалған қызмет түрлерін ресімдеу үшін авиакомпания белгілеген құжаттар нысаны.

соманы қайтару-жолаушыға не тарифті, ол бұрын төлеген, бірақ пайдаланылмаған тасымалдау немесе қызмет көрсету құнының бір бөлігін немесе бүкіл құнын төлеген адамға төлеу.

әуе тасымалы-тасымалдау шартының негізінде және талаптарына сәйкес әуе кемелерінде жолаушыларды, багажды, жүкті және поштаны тасымалдау.

әуе кемесі-жолаушыларды, багажды және/немесе жүктерді тасымалдауға арналған ұшу аппараты.

Гаага хаттамасы - (халықаралық әуе тасымалдарына қатысты кейбір ережелерді біріздендіруге арналған Конвенцияға түзетулер туралы хаттама, 1955 ж.) - Варшава конвенциясына түзетулер туралы құжат. Түзетулер тасымалдаушының жолаушы алдындағы жауапкершілігінің шаралары мен шектері туралы жекелеген баптардың және баптардың тұжырымдарына енгізілді. Хаттама шағым беру мерзімдерін нақтылайды.

күндер-толық күнтізбелік күндер, соның ішінде жексенбі және ресми мерекелер. Тасымалдау құжаттарының, актілердің және басқа да құжаттардың жарамдылық мерзімдерін айқындау үшін, сондай-ақ талап қою кезінде тасымалдаудың аяқталу мерзімдерін, ескіру мерзімдерін айқындау

үшін. Күндердің есебі оқиға болған немесе іс-әрекет жүргізілген күннен кейінгі тәуліктің 00 сағатынан бастап жүргізіледі, ал сол күнгі сағаттардың қалдығы шотқа қабылданбайды. Егер бұрын көрсетілген қандай да бір мерзімдердің аяқталуы жексенбі немесе мереке күніне келетін болса, мерзімнің аяқталуы одан кейінгі күнмен айқындалады.

тасымалдаудың басталу күні - бірінші ұшу сегментінің күні.

әуе кемелерін кірепұлдау (чартер) шарты - ол бойынша бір Тарап (кірепұлшы) екінші Тарапқа (кірепұлшыға) жолаушыларды, багажды, жүкті немесе поштаны тасымалдау үшін бір немесе бірнеше рейске бір немесе бірнеше әуе кемесінің бүкіл сыйымдылығын немесе сыйымдылығының бір бөлігін ақысын төлеп беруге міндеттенетін келісім.

тексеріп қарау-тасымалдауға тыйым салынған заттар мен заттарды (қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш, тез тұтанатын, радиоактивті, уландырғыш заттарды және т.б.) немесе заңсыз араласу актісін жүзеге асыру үшін пайдаланылуы мүмкін басқа да қауіпті құрылғыларды табуға арналған техникалық және басқа да құралдарды қолдана отырып жүргізілетін іс-шаралар кешені.

транзит аймағы-Транзиттік (Трансферттік) жолаушылардың болуы үшін арнайы бөлінген және құзыретті мемлекеттік органдардың бақылауындағы халықаралық әуежайдағы аймақ.

әуе тасымалдары жөніндегі ақпараттық анықтамалық-TIM (TRAVEL INFORMATION MANUAL) - әуе тасымалы кезінде елдерге/елдерге шығуға (трансферт, транзит, stop-over, кіру) мемлекеттік талаптарды қамтитын анықтамалық.

әр түрлі алымдар түбіртегі-тиісті ұшу купонында көрсетілген қызмет көрсетудің тиісті сыныбы үшін белгіленген тегін алып өтудің белгіленген нормасынан тыс багажды немесе тасымалдау міндетті түрде төленуге жататын заттарды (ірі габаритті багаж, жануарлар мен құстар, спорттық мүкәммал, тұрмыстық электр аспаптары) тасымалдауға ақы төленгенін куәландыратын құжат. Бұдан басқа, әртүрлі алымдар түбіртегін тасымалдаушы немесе уәкілетті агент тасымалдау шарттарын орындауға немесе өзгертуге байланысты басқа да қосымша қызметтер үшін ресімдейді.

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Азаматтық авиация комитеті-әуе көлігін мемлекеттік басқару органы

құзыретті органдар-оларға мемлекет берген өкілеттіктер негізінде билік және әкімшілік функцияларды жүзеге асыруға шақырылған органдар.

конвенция (Варшава конвенциясы халықаралық әуе тасымалдарына қатысты кейбір ережелерді біріздендіруге арналған, 1929 ж.)- халықаралық әуе тасымалдарын реттейтін мемлекетаралық келісім. Конвенцияда тасымалдау құжаттарының мазмұны мен қолданылу тәртібі регламенттеледі. Конвенция авиакомпанияның жолаушының өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян, багаж бен жүктің жойылуы, жоғалуы, зақымдануы, сондай-ақ әуе тасымалы кезіндегі кідіріс үшін жауапкершілік шарасын айқындайды.

халықаралық әуе көлігі қауымдастығы - ИАТА (IATA –International Air Transport Association) - тарифтердің деңгейі, құрылуы және қолданылу ережелері бойынша ұсыныстарды, тасымалдаудың жалпы шарттарын, соның ішінде жолаушыларға қызмет көрсету стандарттарын әзірлейтін, сондай-ақ Interline болған жағдайда тасымалдаушылар арасында өзара есеп айырысуды жүргізетін үкіметтік емес халықаралық ұйым.

Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы - ИКАО (ICAO –International Civil Aviation Organization) - әуе кеңістігін пайдалану, ұшу қауіпсіздігі және т.б. мәселелерді қоса алғанда, азаматтық авиация қызметінің мәселелерін реттейтін және азаматтық авиация қызметін ұйымдастырудың стандарттары мен ұсынылатын практикасын әзірлейтін мемлекетаралық халықаралық ұйым (БҰҰ-ның мамандандырылған мекемесі).

халықаралық ветеринариялық сертификат (International veterinary certificate)-ветеринариялық анықтаманың орнына әуежайда Ветеринариялық бақылау пункті беретін құжат (егулер, жануардың денсаулық жағдайы және тұратын өңірдегі қолайлы санитариялық-эпидемиологиялық жағдай туралы мәліметтерді қамтитын 1-нысан) және ит өсіру клубынан (мысық әуесқойлары клубынан) жануарды әкетуге рұқсат.

жолаушылар мен багажды халықаралық тасымалдау-тасымалдауда үзілістің болуына қарамастан, жөнелту орны мен межелі орны не екі мемлекеттің аумағында, не бір мемлекеттің аумағында орналасқан, егер бұл ретте басқа мемлекеттің аумағында аялдау көзделмесе, тасымалдау,

Варшава Конвенциясының қолданысына жататын халықаралық тасымал-тасымалдауда үзілістің болуына немесе болмауына қарамастан, жөнелту пункті мен межелі пункті не Конвенцияға қол қойған екі мемлекеттің аумағында, не егер аялдама осы Конвенцияға қатысушы болып табылмайтын басқа мемлекеттің аумағында көзделсе, Конвенцияға қол қойған бір мемлекеттің аумағында орналасқан тасымалдау. Бір елдің аумағында орналасқан екі пункттің арасында осындай тоқтаусыз тасымалдау Варшава Конвенциясы мағынасында халықаралық ретінде қаралмайды.

Гаага хаттамасымен өзгертілген Варшава Конвенциясының қолданысына жататын халықаралық тасымал- тасымалдауда үзілістің болуына немесе болмауына қарамастан жөнелту пункті мен межелі пункті не Гаага хаттамасына қол қойған екі мемлекеттің аумағында, не Гаага хаттамасына қол қойған бір мемлекеттің аумағында орналасқан әуе тасымалы, егер аялдау Гаага хаттамасына қатысушы болып табылмайтын басқа мемлекеттің аумағында көзделген болса.

жолаушыға арналған маршруттық түбіртек-тасымалдау шартының жасалғанын немесе авиакомпанияның басқа да қызметтерінің көрсетілгенін куәландыратын тасымалдау немесе төлем құжатының бөлігі.

авиация қызметіне заңсыз араласу (заңсыз араласу актісі) - авиацияның қауіпсіз қызметіне қол сұғатын, адамдармен жазатайым оқиғаларға, материалдық залалға, әуе кемесін басып алуға немесе айдап әкетуге әкеп соққан немесе осындай салдардың туындау қатерін төндірген құқыққа қарсы әрекет.

тасымалдаудың жарамсыздығы-зиянды салдарларға әкеп соққан кез келген бұзушылықтар: багаждың (жүктің) жөнелтілуі, салмағы немесе орын саны бойынша жетіспеушілік, зақымдану, алмасу, жоғалту.

жолаушының рейске келмеуі-әуе кемесінің бортында орын резервтелген жолаушының ұшып шығу әуежайында белгіленген тіркеудің аяқталу уақыты өткеннен кейін жөнелтілетін рейске тіркеу тағанына келмеуі.

жолдағы аялдау (STOP-OVER) - маршруттың авиакомпаниямен алдын ала келісілген және жолаушы тасымалдауды уақытша үзетін тарифте ескерілген аралық пункті.

тасымалдаушының жауапкершілігі-авиакомпанияның жолаушы мен багажды әуеде тасымалдау кезінде өздеріне келтірілген залалды (зиянды) өтеу міндеті.

жолаушы (passenger) - әуе тасымалы шартына сәйкес әуе кемесімен тасымалданатын немесе тасымалдануы тиіс тұлға.

транзиттік жолаушы-аралық әуежайға келген әуе тасымалы шартына сәйкес әрі қарай да сол рейспен тасымалданатын адам.

трансферлік жолаушы-әуе тасымалы шартына сәйкес Трансфер (ауысып отыру) пунктіне бір рейспен жеткізілетін, ал одан әрі сол немесе өзге тасымалдаушының басқа рейсімен тасымалданатын тұлға.

тасымалдаушы - "QAZAQ AIR" акционерлік қоғамы, ол тасымалдау құжатын береді, әуе тасымалын жүзеге асырады немесе жүзеге асыруға міндеттенеді, сондай-ақ авиакомпания немесе авиакомпания желілерінде жарамды деп танылатын өзге тасымалдаушы берген тасымалдау немесе төлем құжатына сәйкес осындай тасымалдаумен байланысты қызмет көрсетуді ұсынады немесе ұсынуға міндеттенеді.

тапсыру жазбасы (Endorsement) - тасымалдау немесе төлем құжатын ресімдеген авиакомпанияның немесе Interline болуы кезінде тасымалдау құжатының тиісті ұшу купонында көрсетілген тасымалдаушының басқа тасымалдаушымен тасымалдауды орындауға немесе бастапқыда берілген тасымалдау құжатын ауыстыруға жазбаша келісімі.

багажды әуеде тасымалдау кезеңі-багажды тасымалдауға қабылдаған сәттен бастап және оны межелі пунктте багаж таспасына түсіргенге дейінгі уақыт кезеңі.

жолаушыны әуеде тасымалдау кезеңі-жолаушы әуе кемесіне отырғызу үшін әуежайдың перронына шыққан сәттен бастап, жолаушы перронды авиакомпанияның уәкілетті адамдарының бақылауымен тастап кеткен сәтке дейінгі уақыт кезеңі.

перрон-азаматтық әуесайлақтың ұшу алаңының жолаушыларды отырғызу және түсіру, багажды, жүк пен поштаны тиеу және түсіру мақсатында әуе кемелерін орналастыруға, сондай-ақ қызмет көрсетудің басқа да түрлеріне арналған бөлігі.

ұшу купоны / сегменті (Flight Coupon/Segment) - жолаушыға (жолаушылар купоны болған жағдайда) купонда көрсетілген пункттер арасында тасымалдауға құқық беретін билеттің бөлігі. багажды бүлдіру-тасымалдау кезеңінде багажды жарамсыз күйге келтіру, соның салдарынан оны өзінің бастапқы мақсаты бойынша пайдалануға болмайды (өзінің құндылығын жоғалтты).

шағым-әуе тасымалы кезеңінде туындаған залалды өтеу туралы мүдделі тұлға жазбаша түрде жасаған талап.

рейс-әуе кемесінің маршруттың бастапқы пунктінен соңғы пунктіне дейін орындалатын кесте бойынша немесе кестеден тыс ұшуы.

тұрақты рейс-белгіленген кестеге сәйкес маршрут бойынша орындалатын әуе кемесінің рейсі.

қосымша рейс-тұрақты рейстер жүзеге асырылатын сол бағыт бойынша кестеге қосымша орындалатын әуе кемесінің рейсі.

чартерлік рейс - әуе кемесін жалдау шартына сәйкес орындалатын әуе кемесінің рейсі.

алым-белгіленген тәртіппен бекітілген, жолаушыны, багажды немесе жүкті тасымалдауға байланысты авиакомпанияның, оның агентінің не басқа да құзыретті органдардың арнайы немесе қосымша қызмет көрсеткені үшін тарифінен тыс алынатын сома.

келмегені үшін алым (No show) - ұшып шығу әуежайында белгіленген тіркеудің аяқталу уақыты өткеннен кейін жөнелтілетін рейске тіркеу тағанына келген орын резервтелген жолаушыдан алынатын алым.

тасымалдау сегменті-жолда тоқтамай, бір межелі пункттен екіншісіне тасымалдау.

жеңілдік-ИАТА-ның ұсынылатын ережелеріне сәйкес авиакомпания белгілейтін жарияланған тарифтің төмендеу сомасы.

"interline" келісімі - авиакомпаниялардың тасымалдау және төлем құжаттарын тану және олар бойынша әуе тасымалдарын және тиісті өзара есеп айырысуларды орындау туралы коммерциялық келісімі.

халықаралық әуе тасымалдары кезіндегі кедендік бақылау-мемлекетті экономикалық қорғау және оның сыртқы экономикалық саясаты міндеттерінің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында әуе кемелерінің және оларға тасымалданатын жүктердің, сондай-ақ осы кемелерде жүретін адамдардың багажы мен қол жүгінің, валюта мен валюталық құндылықтардың мемлекеттік шекара арқылы өткізілуін бақылау.

тариф-тегін алып өтудің, жүктің немесе поштаның белгіленген нормасынан (массасынан немесе орын санынан) тыс жолаушыны, багажды әуемен тасымалдағаны үшін тасымалдау төлемі.

қалыпты тариф-бір жыл ішінде қандай да бір шектеусіз қолданылатын тиісті қызмет көрсету сыныбының тарифі (қолданылу мерзімі тасымалдау маусымымен айқындалатын маусымдық тарифтерді қоспағанда).

жарияланған тариф-авиакомпанияның автоматтандырылған жүйелерінде және авиакомпанияның корпоративтік сайтында жарияланған тариф.

толассыз тариф-бүкіл жүру маршруты бойынша тасымалдарды төлеу үшін қолданылатын тариф.

арнайы тариф-қалыптыдан ерекшеленетін, жеңілдіктерді ескере отырып белгіленген, тасымалдаушы белгілеген уақыт кезеңінде қолданылатын тариф.

трансфер-бір рейстен бір тасымалдаушының басқа рейсіне ауыстырып салу немесе бір тасымалдаушының рейсінен басқа тасымалдаушының рейсіне ауыстырып салу.

багаждың жоғалуы-тасымалдаушының жеткізу үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін багажды беруге жағдайы болмайтын тасымалдың ақаулығы.

2-ТАРАУ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

2.1-бап ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

(a) төмендегі 2.2 - бапта көзделгенді қоспағанда, осы тасымалдаудың жалпы шарттары "QAZAQ AIR" авиакомпаниясының - IQ коды көрсетілген барлық рейстерге немесе рейстердің сегменттеріне (бұдан әрі-Авиакомпания) қолданылады.

(b) осы тасымалдаудың жалпы шарттары, егер тасымалдауға арналған шартта немесе тасымалдаушы мен жолаушы арасындағы өзара қарым-қатынас шарттары қамтылған кез келген осыған ұқсас құжатта өзгеше көрсетілмесе, тасымалдау ақысы алынбайтын немесе ішінара алынатын тасымалдауға да қолданылады.

(c) барлық тасымалдар тасымалдың жалпы шарттарына сәйкес жүзеге асырылады; төлем Жолаушының Броньдауын орындау сәтінде қолданылатын тасымалдаушының тарифтеріне қатысты ережелерге сәйкес алынады.

(d) Тасымалдаудың осы жалпы шарттарын тасымалдаушы авиакомпаниясының және оның уәкілетті агенттерінің кеңселері мен өкілдіктерінен алуға немесе олармен тасымалдаушы авиакомпаниясының вебсайтында танысуға болады.

2.2 Чартерлік рейстер және бірлескен рейстер.

Тасымалдаушы ұсынатын белгілі бір рейстерге чартерлік шарттың күші қолданылады.

2.3. Басым құқық

Осы тасымалдаудың жалпы шарттары мен қолданылатын конвенциялар, регламенттер, заңдар мен құқықтық нормалар не қоғамдық тәртіпті реттейтін қағидалар арасында қайшылықтар туындаған жағдайда халықаралық құқық нормалары қолданылады. Егер тиісті қолданылатын құқықтық нормаға сәйкес тасымалдаудың осы жалпы шарттарының кез келген ережесі жарамсыз болып табылған жағдайда, бұл жарамсыз ереже болмаған кезде тасымалдауға арналған шарт орындалмайтын болып табылатын жағдайларды қоспағанда, қалған ережелердің жарамдылығына әсер етпейді.

2.2-бап. ЕРЕЖЕЛЕРДІ ҚОЛДАНУ

2.2.1 Осы Ереже тасымалдаушы ретінде авиакомпанияның барлық рейстерімен жүзеге асырылатын жолаушыларды, багажды және поштаны авиациялық тасымалдау үшін қолданылады.

2.2.2. Осы Ереже тасымалдаушының және тасымалдаушының қызметтерін пайдаланатын Клиенттердің міндеттерін, құқықтары мен жауапкершілігін белгілейді және олар үшін міндетті болып табылады.

2.2.3. Осы Қағидалар әуе тасымалы шартында (билетінде) белгіленген тасымалдау талаптарын айқындайды және оның ажырамас бөлігі болып табылады.

2.2.4. Ереже Қазақстан Республикасының аумағы бойынша Жолаушыларды, багажды тасымалдауды реттейді.

2.3-бап. ЗАҢНАМАМЕН ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС

2.3.1. Ішкі әуе тасымалы шартынан туындайтын барлық құқықтар мен міндеттер, мынадай құжаттармен:

- көпжақты және екіжақты халықаралық шарттар және Қазақстан Республикасының келісімдерімен;
- Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен, оның ішінде, бірақ бұлармен шектелмей, "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Заңымен;
- Авиакомпанияның Жарғысымен;
- ИАТА ұсыныстарымен;
- Тараптардың бірі Авиакомпания болып табылатын келісімдермен;
- осы Қағидалармен реттеледі.

2.3.2. Осы Ережеге сәйкес орындалатын тасымалдар аумағына, аумағынан немесе аумағы арқылы осындай тасымалдар жүзеге асырылатын кез келген елдің құзыретті органдарының

тиісті міндетті заңдарының, қаулыларының, ережелерінің және нұсқамаларының қолданысына бағынады.

2.3.3. Тасымалдаушының Қазақстан Республикасының аумағында тасымалдау кезіндегі жауапкершілігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамалық актілерімен және осы Қағидалармен реттеледі.

2.3.4. Осы ережені қолдануға қатысты және Клиент пен міндеттерін орындау кезінде лауазымды тұлғалар арасындағы өзара қарым-қатынас кезінде туындайтын барлық мәселелерді тасымалдаушының уәкілетті өкілдері шешеді.

2.4-бап. ЕРЕЖЕЛЕРДІ ӨЗГЕРТУ

2.4.1. Тасымалдаушының әуе тасымалдарын реттейтін осы қағидаларын, нұсқаулықтарын және басқа да құжаттарын

тасымалдаушы жолаушыларды хабардар етпестен, егер мұндай өзгерістердің ешқайсысы жолаушыға оны тасымалдау басталғаннан кейін қолданылмайтын болса, өзгерте алады.

2.4.2. Тасымалдаушының өкілдері, қызметшілері мен агенттері осы ережелерді қатаң сақтауға міндетті және олардың ережелерін бұрмалауға немесе өзгертуге құқығы жоқ.

2.4.3. Барлық өзгерістер, толықтырулар мен түзетулер осы Ережеге белгіленген тәртіппен енгізіледі және оларды авиакомпания басқармасы бекіткеннен кейін күшіне енеді.

3-ТАРАУ ӘУЕ ТАСЫМАЛЫ ШАРТТАРЫ

3.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

3.1.1. Жолаушылар мен багажды әуемен тасымалдауды тасымалдаушы осы қағидаларды сақтай отырып, әуемен тасымалдау шарты бойынша жүргізеді.

3.1.2. Әуе тасымалы шартына сәйкес тасымалдаушы жолаушыны және оның бағажын билетте көрсетілген рейсті орындайтын әуе кемесінде орын бере отырып, межелі пунктке тасымалдауға, ал жолаушы багажды тасымалдаған жағдайда - багажды межелі пунктке жеткізуге міндеттенеді. Жолаушы тасымалдауды жарияланған тариф бойынша, ал багажды белгіленген нормадан артық тасымалдау кезінде - нормативтен тыс багажды (тасымалдаушының нұсқаулықтарымен реттелетін тегін тасымалдарды қоспағанда) тасымалдауға ақы төлеуге міндетті. Төленген расталған броньдау, электрондық билет расталған Броньдауда, электрондық билетте аты-жөні көрсетілген тасымалдаушы мен жолаушы арасындағы тасымалдау шартының болуын, жасалуын және мазмұнын растау болып табылады.

3.1.3. Бірнеше тасымалдаушының жөнелту әуежайынан межелі әуежайға дейін тасымалдаушының бірыңғай бланкісінде орындалған бір тасымалдау құжаты бойынша (оның ішінде онымен бірге берілген қосымша тасымалдау немесе төлем құжаттары бойынша - әртүрлі алымның түбіртегі) орындалатын жолаушылар мен багажды тасымалдау, ауысып отыру орнының болуына немесе тасымалдауда үзілістің болуына қарамастан, бірыңғай тасымалдау ретінде қаралады.

3.2-бап. КЕСТЕ, КЕСТЕНІ ӨЗГЕРТУ, КІДІРІС, РЕЙСТІ БОЛДЫРМАУ.

3.2.1. Жолаушылар мен багажды тұрақты тасымалдау тасымалдаушы белгілеген кестеге сәйкес орындалады.

Тасымалдаушы кестеге сәйкес жолаушы мен багажды тасымалдау үшін өзіне байланысты барлық шараларды қабылдауға міндетті.

Кестеде және билетте көрсетілген жөнелту және келу уақытына кепілдік берілмейді және тасымалдау шартының талабы болып табылмайды.

3.2.2. Өндірістік себептер бойынша кесте өзгерген жағдайда тасымалдаушы жолаушыға жоспарланған ұшу уақыты мен күніне дейін күнтізбелік 14 күн бұрын брондау кезінде көрсетілген ұялы телефон нөміріне немесе жолаушының электрондық мекенжайына смс-

хабарлау арқылы рейстің тоқтатылғаны туралы хабарлама жібереді. Кестедегі бұл өзгеріс рейстің кешігуі және/немесе тоқтатылуы болып табылмайды.

3.2.3. Егер ең алдымен ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз етуге негізделген мән-жайлар немесе тасымалдаушыға байланысты емес жағдайлар (ұшып шығу/ұшып келу әуежайындағы, жүру маршруты бойынша ауа райы жағдайлары, сондай-ақ әуе кемесінің ұшып көтерілу/қонуы әуежайының ұшу-қону жолағының дайын еместігі және т.б.) талап етсе, Тасымалдаушы өзінің кез келген рейсінің орындалуын тоқтата алады, ауыстыра алады немесе кешіктіре алады, әуе кемесін ауыстыра алады, сондай-ақ билет пен кестеде көрсетілген тасымалдау маршрутын және қону пункттерін өзгерте алады.

3.2.4. 3.2.2-тармақшаны қоспағанда, 3.2.3-тармақшада көрсетілген мән-жайлар туындаған жағдайда, тасымалдаушы жолаушының заңды мүдделерін назарға ала отырып, оған байланысты барлық нәрсені жасауға міндетті, атап айтқанда:

- жолаушыларды кестені өзгерту туралы билетті брондау кезінде көрсетілген нөмірлер бойынша СМС-хабарлама жіберу арқылы және/немесе электрондық поштаға хабарлама жіберу арқылы ескерту;

- басқа рейспен тасымалдауды орындау,

- қызметтердің (ұшудың) орындалмаған бөлігіне мөлшерлес соманы қайтару;

- әуежайда тіркелген жолаушыларға қызмет көрсетуді ұйымдастырсын немесе белгіленген тәртіппен қонақ үймен қамтамасыз ету.

3.2.5. Тасымалдаушының кінәсінен тасымалдауда үзіліс болған немесе әуе кемесінің кеш келуі, тасымалдау маршрутының өзгеруі салдарынан рейс кідірген, орындалмаған кезде тасымалдаушы жолаушылар үшін жөнелту пункттері мен аралық пункттерде мынадай қызметтерді ұйымдастырады:

- 1) жеті жасқа дейінгі баласы бар жолаушыға ана мен бала бөлмесін ұсыну (бар болса);

- 2) рейстің жөнелтілуін екі сағаттан аса күткен кезде ұзақтығы бес минуттан аспайтын екі телефон қоңырауын шалу, оның ішінде халықаралық байланыс желісі бойынша қоңырау шалу немесе электрондық пошта арқылы екі хабарлама жіберу;

- 3) рейстің жөнелтілуін екі сағаттан аса күткен кезде салқындатылған сусындармен қамтамасыз ету;

- 4) рейстің жөнелтілуін төрт сағаттан аса және әрі қарай күткен кезде ыстық тамақпен қамтамасыз ету;

әр алты сағат сайын - күндізгі уақытта;

әрбір сегіз сағат сайын - түнгі уақытта;

- 5) рейстің ұшуын күндізгі уақытта сегіз сағаттан аса және түнгі уақытта алты сағаттан аса күткен кезде тасымалдаушы ұсынған қонақ үйге орналастыру;

- 6) қонақ үй қосымша ақысыз ұсынылған жағдайда тасымалдаушы ұсынатын көлікпен әуежайдан қонақүйге дейін және кері қарай жеткізуді қамтиды.

Жолаушының сұратуы бойынша оған хат беріледі немесе билетте тасымалдаушының арнайы тағайындалған лауазымды адамы тасымалдауды кешіктіру себептері туралы белгі қояды.

3.2.6. Тасымалдаушы басқа тұлғалар жариялаған кестелердегі, жарнамалық материалдардағы және т.б. қателіктер, бұрмалаулар немесе олқылықтар үшін жауапты болмайды.

3.3-бап. ТАСЫМАЛДАУ МАРШРУТЫ, МАРШРУТТЫ ӨЗГЕРТУ, ҰШУ КҮНІ МЕН УАҚЫТЫ

3.3.1. Жолаушылар мен багажды тасымалдау билетте көрсетілген пункттер арасында орындалады. Билеттегі маршруттың пунктін (пункттерін) өзгерту тасымалдаушының жолаушыға смс-хабарлама жіберуі арқылы жүргізілуі мүмкін.

3.3.2. Егер тасымалдаушы билетте көрсетілген пункттер арасында тасымалдауды орындай алмаса, ол жолаушыға тасымалдаудың басқа нұсқасын ұсынуы және маршруттың жаңа нұсқасы қолайсыз болған жағдайда, тарифтерді қолдану қағидаларында көзделген тәртіппен және мөлшерде ақшаны қайтаруды жүргізуі тиіс.

3.3.3. Жолаушы сапарын ерікті түрде жаңа бағыт бойынша жалғастыруды қаласа, оған жалпы негізде билет ресімделеді.

3.3.4. Сатып алынған электрондық билет кезінде Жолаушының ұшу күні мен уақытын маршруттық түбіртекте немесе билетте көрсетілгеннен неғұрлым кеш немесе ерте мерзімге өзгертуі ұшудан ерікті түрде бас тарту ретінде қаралады.

3.4-бап. ӘУЕЖАЙДА ЖОЛАУШЫЛАРҒА АҚПАРАТТЫҚ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

3.4.1. Әуежайда тасымалдаушы (оның қызмет көрсету жөніндегі агенті) жолаушыларды мыналар туралы хабардар етеді:

- рейске кететін уақыт пен орын туралы (зал, тіркеу тағанының нөмірі) ;
- тіркеудің аяқталуы, бос орындардың болуы, ұшаққа отырғызу туралы;
- ұшақтың келуі туралы;
- рейстің ұшып шығуға/ұшып келуге кешігу себебі туралы;
- жолаушылар мен багажды тасымалдау ережелері туралы;
- әуекомпанияның рейстеріне авиабилеттерді брондау және сатып алу орны туралы;
- тасымалдаушымен келісуді талап ететін тасымалдаудың ерекше шарттары туралы.

3.4.2. Тасымалдаушы жекелеген адамдарға жолаушылардың ұшып шығуы және ұшып келуі туралы, сатылған билеттер туралы ауызша және жазбаша анықтамалар, сондай-ақ орындардың болуы туралы жазбаша анықтамалар бермейді. Анықтамалар кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың ресми сұрау салулары бойынша ғана беріледі, егер сұрау салу жазатайым оқиғаға, ұшудың кідірісіне немесе тасымалдаушы дәлелді деп таныған себепке байланысты болса.

3.5-бап. ҰШУ КЕЗІНДЕ ЖОЛАУШЫЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ: ТІРКЕУ ЖӘНЕ ОТЫРҒЫЗУ

3.5.1. Авиакомпанияның барлық рейстеріне тіркеу ұшудан 40 минут бұрын, ал бортқа отырғызу ұшудан 20 минут бұрын аяқталады. Жолаушылар ұшуды жүзеге асыру және Броньдаудың күшін жоюды болдырмау үшін міндетті түрде тіркеудің аяқталу мерзімдерін сақтауы тиіс. Тасымалдаушы немесе оның уәкілетті агенті жолаушыларды тасымалдаушы орындайтын бірінші рейске тіркеудің аяқталу мерзімі туралы хабардар етеді. Егер жолаушы маршруты қатарынан бірнеше рейсті қамтитын болса, жолаушы оның осы рейстерге қатысты тіркеудің аяқталу мерзімі туралы барлық қажетті ақпараты бар екеніне көз жеткізуге міндетті.

3.5.2. Жолаушылар сапарға байланысты барлық тіркеу рәсімдерін орындау үшін тасымалдаушының рейсіне алдын-ала келуге міндетті; жолаушылар әрдайым тіркеудің аяқталу мерзімдерін сақтауы керек. Егер жолаушы аталған талапты орындамаса немесе жолаушы рейске тіркелу үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаса, соның нәтижесінде Жолаушының тасымалдаушының рейсімен саяхаттауға мүмкіндігі болмаса, тасымалдаушы осы Жолаушының алдында қандай да бір жауапкершіліксіз немесе міндеттемесіз осы Жолаушының Брондауын және брондалған орнын жоюға құқылы.

3.5.3. Жолаушылар рейске тіркелу кезінде көрсетілген отырғызу басталғанға дейін тасымалдаушының рейске шығуына күні бұрын келуге міндетті. Егер жолаушы қонуды аяқтау уақыты ретінде тасымалдаушы жолаушыға көрсеткен уақытқа қонуға шығуға келмесе, тасымалдаушы осы Жолаушының алдында қандай да бір жауапкершіліксіз немесе міндеттемесіз осы Жолаушының Брондауын және брондалған орнын жоюға құқылы.

3.5.4. Тасымалдаушы осы баптың талаптарын сақтамайтын жолаушыға қатысты жауапкершілік (оның ішінде, басқаларымен қатар, жолаушыны тасымалдауға немесе өтем төлеуге жауапкершілік) немесе міндеттемелер көтермейді.

3.5.5. Жолаушы әуежайға ішкі рейске билетті тіркеу және багажды ресімдеу орнына әуе кемесінің билетте көрсетілген кесте бойынша ұшып шығу уақытына дейін алдын ала келуге тиіс. Бұл уақыт ұшу алдындағы әкімшілік ресмиліктерден өту үшін жеткілікті мерзімге (келу/кету құжаттарын ресімдеу, багажды тексеру және т.б.) және тіркеу рәсіміне негізделі отырып белгіленген. Жолаушыны рейске тіркеу кезінде тасымалдаушы келесі құжаттардың болуын тексереді: тасымалдаушыны тіркеу жүйесіндегі электрондық билет, төлқұжат немесе жеке басын

куәландыратын басқа да құжат, жолаушылар мен олардың багажының жекелеген санаттарын тасымалдау шарттарын куәландыратын қажетті құжаттар (баланың туу туралы куәлігі, баланы тасымалдауға ата-аналарының, асырап алушыларының, қорғаншыларының немесе қамқоршыларының нотариалды куәландырылған келісімі, медициналық қорытынды, ветеринариялық сертификат және т.б.). Жолаушыны тіркеу кезінде тасымалдаушы сұрау салу әдісімен багаждың жолаушыға тиесілігін тексереді.

3.5.6.Егер шығу - Трансфер - аялдау - келу елінің халықаралық немесе ұлттық заңнамалық құжаттарында өзгеше көзделмесе, тасымалдаушы жолаушының мемлекеттік қызметтермен өзара қарым-қатынасы (кедендік, шекаралық, иммиграциялық, қауіпсіздік) мәселелері үшін жауапты болмайды.

3.5.7.Егер тасымалдаушының осындай жауапкершілігі, мысалы, көші-қон қызметі мәселесі бойынша талаптарға сәйкес көзделсе, онда тасымалдаушы жолаушы мен оның багажын тасымалдауға қабылдаған сәтке дейін Тіркеу кезінде барлық қажетті құжаттарды тексеруге міндетті және құқылы.

3.5.8. Тіркеуге немесе қонуға кешігіп келген, сондай-ақ дұрыс ресімделмеген немесе келу/кету құжаттары жоқ, нәтижесінде ол өзі үшін брондалған орынды пайдаланбаған жолаушыдан тиісті тариф ережелеріне сәйкес алым ұсталуы мүмкін.

Егер мынадай жағдайлар бойынша Жолаушы тіркеуге келмесе, алым алынбайды:

- денсаулық жағдайы бойынша (медициналық мекемеден ұшудың мүмкін еместігін растайтын ресми құжат-анықтама болған кезде);

- тоғысу рейсінің тоқтатылуы, кешігуі салдарынан (тасымалдаушының бірыңғай бланкісінде жолаушылар билетін ресімдеген жағдайда ғана), қону пунктінің ұшуы;

3.6-бап. ӘУЕ КЕМЕСІНІҢ БОРТЫНДА ЖОЛАУШЫЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

3.6.1.Әуе кемесінің бортында жолаушыларға қызмет көрсету авиакомпания клиенттерге ұсынатын қызметтер кешенінің ажырамас бөлігі болып табылады.

3.6.2.Ұшақтың жолаушылар салоны персоналының негізгі міндеттері:

- ұшу қауіпсіздігі;
- борттағы жолаушыларға жоғары сапалы қызмет көрсету.

3.6.3.Ұшу кезінде әуе кемесінің бортында жолаушыларға ұшу ұзақтығын, тәулік уақытын және рейсті орындаудың басқа да нақты шарттарын ескере отырып қызмет көрсету қызметтері ұсынылады.

3.6.4.Ұшу кезінде қызмет көрсету мыналардан тұрады:

- ақпараттандыру;
- сусындар беру (шай және су);
- алғашқы медициналық көмек көрсету (қажет болған жағдайда).

3.6.5.Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұшу ұзақтығына қарамастан әуе кемесінің бортында темекі шегуге, оның ішінде электрондық темекіге тыйым салынады

3.6.6.Ұшу қауіпсіз және қалыпты жағдайда өтуі үшін жолаушы бортта қызмет көрсететін персоналдың барлық ұсынымдарын орындауы, сондай-ақ осы Қағидалардың талаптарын бұзбай, жалпы қабылданған мінез-құлық нормаларын сақтауы қажет.

3.7-бап. ҰШЫП КЕЛУ БОЙЫНША ЖОЛАУШЫЛАРҒА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

3.7.1.Жолаушы ұшып келгеннен кейін аэровокзалға жеткізіледі, онда өзінің тіркелген багажын алады. Халықаралық ұшу кезінде жолаушылар:

- паспорттық бақылау;
- кедендік тексеру.

3.8-бап. ЖОЛАУШЫЛАРҒА ЖЕРДЕ ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

3.8.1.Тасымалдаушы жолаушыға билетте көрсетілген маршрут бойынша тасымалдауды жүзеге асыру үшін қажетті мерзім шегінде жерде қызмет көрсетуді ұсынады.

3.8.2. Тасымалдаушы жолаушыларға келесі қызметтерді тегін ұсынады:

* жүкті аэровокзалдан әуе кемесіне дейін және кері жеткізеді, багажды әуе кемесіне (нен) тиеуді (түсіруді) жүргізеді;

* тасымалдаушының кінәсінен тасымалдауда үзіліс болған немесе әуе кемесінің кеш келуі, тасымалдау маршрутының өзгеруі салдарынан рейс кідірген, орындалмаған кезде тасымалдаушы жолаушылар үшін жөнелту пункттері мен аралық пункттерде мынадай қызметтерді ұйымдастыруға міндетті:

2) рейстің жөнелтілуін екі сағаттан аса күткен кезде ұзақтығы бес минуттан аспайтын екі телефон қоңырауын шалу, оның ішінде халықаралық байланыс желісі бойынша қоңырау шалу немесе электрондық пошта арқылы екі хабарлама жіберу;

2) рейстің жөнелтілуін екі сағаттан аса күткен кезде салқындатылған сусындармен қамтамасыз ету;

3) рейстің жөнелтілуін төрт сағаттан аса және әрі қарай күткен кезде ыстық тамақпен қамтамасыз ету;

әр алты сағат сайын - күндізгі уақытта;

әрбір сегіз сағат сайын - түнгі уақытта;

4) рейстің ұшуын күндізгі уақытта сегіз сағаттан аса және түнгі уақытта алты сағаттан аса күткен кезде тасымалдаушы ұсынған қонақ үйге орналастыру;

5) қонақ үй қосымша ақысыз ұсынылған жағдайда тасымалдаушы ұсынатын көлікпен әуежайдан қонақ үйге дейін және кері қарай жеткізу;

6) ана мен бала бөлмесін ұсыну.

* тасымалдаушының кінәсінен рейс орындалмаған немесе он сағаттан астам мерзімге кідірілетін кезде, жолаушының қалауы бойынша тасымалдаушы міндетті:

1) алдыңғы тармақта сипатталған қызметтерді ұсына отырып, жолаушыны билетте көрсетілген межелі пунктке жақын арада ұшатын рейспен тасымалдауды қамтамасыз етуге міндетті;

2) жолаушыға билеттің толық құнын қайтаруға міндетті.

3.9-бап. ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

3.9.1. Тасымалдаушының әуе кемесінің ұшуын ескертусіз жоюға, кідіртуге немесе басқа уақытқа ауыстыруға, кестеде көзделген тасымалдау маршрутын өзгертуге, сондай-ақ қону пунктін өзгертуге құқығы бар, егер мұндай әрекеттер әуе кемесінің ұшып шығуы салдарынан қажет болса:

* табиғи апат;

* жөнелту, межелі әуежайлардағы немесе тасымалдау маршруты бойынша қолайсыз ауа райы жағдайларын, сондай-ақ ұшу қауіпсіздігіне әсер ететін басқа да құбылыстарды;

* заңсыз араласу актісі;

- мемлекеттік органдардың;

* тасымалдаушыға тәуелді емес басқа да жағдайлар

3.9.2. Тасымалдаушының әуе кемесін біреуімен ауыстыруға құқығы бар. Жолаушы басқа әуе кемесінде ұшудан бас тартқан жағдайда, тасымалдаушы жолаушыны кезекті рейстердің бірімен жіберуге немесе оған орындалмаған тасымал үшін тарифті алымдарды ұстамай қайтаруға тиіс.

3.9.3. Тасымалдаушының, егер бұл ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында қажет болса, әуе кемесінің салонындағы жолаушыға берілген орынды кез келген уақытта басқасына ауыстыруға құқығы бар.

3.9.4. Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету, әуе кемелерінің жолаушылары мен экипаж мүшелерінің өмірі мен денсаулығын қорғау, Азаматтық авиация қызметіне заңсыз араласудың ықтимал актілерінің жолын кесу мақсатында құзыретті органдар заңнамаға сәйкес жолаушыларды, олардың қол жүгін, багажын, почтасын, жүктерін және әуе кемелерінің борттық қорларын тексеріп қарауды жүргізуге құқылы.

Дипломатиялық мәртебесі бар, дипломатиялық иммунитеті бар жолаушылар, сондай-ақ хат-хабармен бірге жүретін фельдъегер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, жалпы негіздерде жете тексеруден өтеді.

Мүгедек жолаушылар (балдақта, мүгедектер арбасында, зембілде және т.б.) қолмен тексеруге жатады, ал оларды ертіп жүрген адамдар жалпы негізде тексеруден өтеді.

Жолаушыны тексеріп қарауды жүргізу кезінде ұсынушының жеке басын көрсететін тасымалдау құжаттарын тексеру жүзеге асырылады.

Жолаушыда тасымалдауға тыйым салынған заттар мен нәрселер табылған жағдайда багажға қосымша тексеру жүргізіледі.

Тіркелген жолаушы отырғызуға келмеген жағдайда, оның багажы алып қойылуға және міндетті түрде тексерілуіне жатады.

Жолаушы тексеріп қараудан бас тартқан кезде тасымалдаушы тарифтерді қолдану қағидаларына сәйкес тасымалдау үшін төлемді өтей отырып, оған тасымалдаудан бас тартуға (онымен әуе тасымалы туралы шартты бұзуға) құқылы.

Ұшу кезінде қарап тексеруді әуе кемесінің командирі тағайындаған экипаж мүшесі жүргізеді.

Осы бапта көрсетілген іс-қимылдарды орындау үшін әуе кемесі оның барлық сыртқы есіктері жабылған сәттен бастап олар ашылған сәтке дейін ұшуда деп есептеледі.

3.10-бап. ЖОЛАУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

3.10.1. Жолаушының құқықтары билетпен және осы Қағидалармен ұсынылған әуе тасымалы туралы шартпен айқындалған.

3.10.2. Жолаушы мен багажды тасымалдау шартта белгіленген тәртіппен орындалмаған жағдайда, жолаушы шартты бұза алады.

3.10.3. Жолаушының жүру жолында ұшып кету әуежайында немесе әуежайда тасымалдаудан бас тартуға және тасымалдау үшін немесе оның пайдаланылмаған бөлігі үшін тарифтерді қолдану қағидаларында көзделген мөлшерде және осы Қағидалардың 7-тарауында айқындалған тәртіппен төлемақыны кері алуға құқығы бар.

3.11-бап. ЖОЛАУШЫНЫҢ ТАСЫМАЛДАУДАН БАС ТАРТУЫ

3.11.1. Жолаушының тасымалдаудан мәжбүрлі бас тартуы:

- * тасымалдаушының кінәсінен жолаушының орны брондалған рейстің он сағаттан артық мерзімге кейінге қалдырылуы, ауыстырылуы немесе кідірілуі;

- * жолаушының тасымалдау құжаттарын дұрыс ресімдемеу;

- * жолаушы үшін жөнелту, межелі немесе жолда тоқтау пункті болып табылатын пунктте кесте бойынша тоқтаудың күшін жою;

- * бұрын жасалған брондауға сәйкес жолаушыға орын ұсыну мүмкін еместігі;

- * тасымалдаушының бірыңғай бланкісінде жолаушылар билетін ресімдеу (жазып беру) шартымен тасымалдаушы рейстердің түйісуін қамтамасыз етпеген жағдайда;

- * медициналық қорытындымен расталған жолаушының немесе әуе кемесінде онымен бірге келе жатқан оның отбасы мүшесінің ауруы немесе қайтыс болуы.

3.11.2. Жолаушы тасымалдаудан мәжбүрлі түрде бас тартқан жағдайда, тасымалдаушы жолаушыны билетте көрсетілген шарттармен кезекті рейстердің бірімен жіберуге немесе жолаушыға пайдаланылмаған тасымал үшін билет құнын қайтаруға міндетті.

3.11.3. Егер қандай да бір себептермен әуе кемесі кестеде көзделмеген әуежайға қонатын болса, тасымалдаушы өз есебінен жолаушыны әуе кемесінің қону пунктінен баратын әуежайға дейін басқа рейспен тасымалдауды жүзеге асыруға міндетті. Жолаушыны әуе кемесімен тасымалдау мүмкін болмаған жағдайда тасымалдаушы онымен қайта есептеу жүргізуге міндетті.

3.11.4. Тасымалдаушының кінәсінен рейс орындалмаған немесе он сағаттан астам мерзімге кідірілетін кезде, тасымалдаушының таңдауы бойынша тасымалдаушы міндетті:

- * 2.13.1-тармаққа сәйкес қызметтер көрсете отырып, жолаушыны билетте көрсетілген межелі пунктке дейін ең жақын рейспен тасымалдауды қамтамасыз ету;

* жолаушыға билеттің толық құнын (билеттің пайдаланылмаған бөлігін) қайтаруға міндетті.

3.11-1-бап. ЖОЛАУШЫНЫҢ ТАСЫМАЛДАУДАН ӨЗ ЕРКІМЕН БАС ТАРТУЫ.

Мынадай жағдайларда жолаушының тасымалдаудан ерікті түрде бас тартуы:

* тасымалдау бірде-бір учаскеде орындалған жоқ;

* тасымалдау ішінара орындалды.

3.12-бап. ЖОЛАУШЫҒА ТАСЫМАЛДАУДАН БАС ТАРТУ

Егер төменде көрсетілген мән-жайлардың біреуі немесе бірнешеуі орын алған немесе орын алуы мүмкін болған жағдайда, тасымалдаушы жолаушыларды немесе олардың багажын тасымалдаудан бас тартуы мүмкін:

(a) Жолаушының іс-әрекеті немесе мінез-құлқы мыналарды пайымдауға негіз береді: (i) қауіпсіздікті қамтамасыз етуге байланысты күмән немесе қорқыныш туындайды және/немесе (ii) тасымалдаушы, оның экипажы және/немесе жердегі қызметкерлері, оның әуе кемесі/активтері және/немесе мүлкі, оның қызметтері немесе жолаушылары тікелей немесе жанама залал шеккен. Мұндай әрекеттерге жер үсті персоналының немесе экипаж мүшелерінің атына төнген қауіп-қатерлер, былапыт сөздер немесе тіл тигізу, сондай-ақ қазіргі уақытта жүзеге асырылып жатқан бір немесе одан да көп адамның, мүліктің немесе ұшақтың өзінің қауіпсіздігіне төнетін қатерлер (оның ішінде бомбаның болуы туралы жалған мәлімдеме) жатады.

(b) Жолаушының физикалық немесе психикалық жай-күйі, оның ішінде алкогольді тұтыну немесе медициналық препараттарды қабылдау салдарынан осы жолаушыға, басқа жолаушыларға, экипажға және Авиакомпания мүлкіне қолайсыздық, қатер немесе қатер төндіреді.

(c) жолаушы заңсыз тасымалдайды немесе есірткі заттарын тасымалдайды деп болжауға негіз бар.

(d) жолаушы рейске тіркелу кезінде немесе түйісу рейстері жағдайында, алдыңғы рейс кезінде қауіпсіздік қағидаларын, тәртіпті және/немесе тәртіпті бұзады және тасымалдаушыда мұндай мінез-құлық қайталануы мүмкін деп пайымдауға негіз бар.

(e) тасымалдаушыға иммиграциялық және/немесе кеден органдары және/немесе кез келген басқа мемлекеттік органдар (ауызша немесе жазбаша) берген мәліметтер бойынша Жолаушының сапарға шығуға құқығы жоқ және/немесе тасымалдаушы жолаушыға (ауызша немесе жазбаша) тасымалдаушының жолаушыға авиатасымалдау қызметтерін көрсетуден бас тартатынын хабардар етті. Бұған тасымалдаушы аталған ұйымдардан жолаушыға қатысты теріс ақпарат алған жағдайлар, мысалы, егер жолаушы есірткіні заңсыз алып өту ниетіне күдік туғызса, сондай-ақ билік органдары жолаушыға тасымалдаушының рейстерінде авиатасымалдау қызметтерін бұдан былай ұсынбау керектігі туралы жазбаша нысанда алдын ала хабарлаған жағдайлар жатады.

(f) тасымалдаушы өз қалауы бойынша жолаушыны тасымалдаушыға, оның экипажына және/немесе жер үсті қызметкерлеріне, оның әуе кемесіне/активтеріне және/немесе мүлкіне, оның көрсетілетін қызметтеріне немесе оның жолаушыларына қатысты көрсетілген мінез-құлқына байланысты белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өз рейстерінде тасымалдауға шешім қабылдайды және бұл туралы көрсетілетін қызметтерге жүгінген кезде тасымалдаушының таңдауы бойынша ауызша немесе жазбаша нысанда жолаушыға хабарлайды.

(g) жолаушы төмендегі баптардың ережелеріне сәйкес қауіпсіздікті бақылаудан өтуден бас тартады не жеке басын куәландыратын құжатты көрсетуден бас тартады.

(h) жолаушы оның аты төленген расталған брондауда көрсетілген тұлға екенін дәлелдей алмайды.

(i) жолаушы (немесе броньдауды Төлеген тұлға) алымды және/немесе ресімдеу үшін қолданылатын алымдарды ескере отырып, қолданыстағы тарифті төлемеген.

(j) Жолаушының саяхатқа арналған жарамды құжаттары жоқ, оған қатысты тек транзиттік жол жүру құқығы бар немесе оған кіру үшін жарамды кіру құжаттары жоқ елге заңсыз кіруге

тырысады немесе тырысады, ұшу кезінде елге кіру үшін жарамды құжаттарды жояды, оларды көшіру және сақтау үшін тасымалдаушыға беруден бас тартады немесе жолаушының саяхатына арналған құжаттар мерзімі өтіп кеткен, заңда талап етілетін барлық ақпаратты қамтымайды, жалған немесе күдікті болып көрінеді.

(k) Брондау жарамсыз болып табылады немесе авиатасымалдау заңсыз сатып алынған немесе тасымалдаушы немесе оның уәкілетті агенті болып табылмайтын ұйымнан сатып алынған немесе

Тасымалдаушы немесе оның уәкілетті агенті болып табылмайтын тұлғалар өзгерістер енгізген броньға ие болады.

(l) жолаушы жоғарыдағы бапта көрсетілген шарттарға сәйкес қосымша тарифті және/немесе әкімшілік алымдарды төлеуден бас тартады.

(m) жолаушы төмендегі бапта көрсетілген шарттарға сәйкес тарифтік үстемеақы төлеуден бас тартады.

(n) тіркеу немесе отырғызу кезінде жолаушыға брондау кезінде ескертілмеген немесе қолданылатын ережелерге сәйкес тасымалдаушы объективті себептер бойынша ұсына алмайтын 7.1-баптың ережелеріне сәйкес рейстің көрсетілген ұшу уақытынан кемінде 48 сағат бұрын ерекше көмек қажет.

(o) жолаушы қауіпсіздікті қамтамасыз етуге байланысты нұсқаулар мен ережелерді сақтамайды.

(p) төмендетілген тариф немесе ерекше шарттар қолданылатын тариф бойынша саяхаттайтын жолаушы көрсетілген ерекше тарифті пайдалану үшін қажетті құжаттарды ұсына алмайды және ережелерде (i) көрсетілгендей Тариф сомасындағы айырманы төлеуден бас тартады.

Жоғарыда көрсетілген (h), (j), (k), (l) және (m) жағдайларда тасымалдаушы брондаудың күшін жою құқығын өзіне қалдырады. (E), (i) және (k) жағдайларда тасымалдаушы жолаушыға Қағидалардың (f) ережелеріне сәйкес брондау құнын өтеуден бас тартуға құқылы.

3.12.1. Тасымалдаушының жолаушыны әуеде тасымалдау шартын біржақты тәртіппен тоқтатуға құқығы бар, егер:

- * Жолаушы тексеріп қараудан, оның ішінде жеке тексеріп қараудан, оның багажын, қол жүгін, оның ішінде жолаушының жанындағы заттарды тексеріп қараудан бас тартады;

- * Жолаушы әуе кемесінің бортындағы тәртіп ережелерін бұзады;

- * Жолаушы Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 540 бұйрығымен бекітілген Жолаушыларды, багажды және жүктерді әуе көлігімен тасымалдау қағидаларының талаптарын бұзады және (немесе) әуе кемесінің ұшу қауіпсіздігіне қатер төндіретін іс-әрекеттер жасайды;

- * Бұл әуе тасымалы жүзеге асырылатын немесе жөнелту пункті, аялдау орны немесе тасымалдау межелі пункті орналасқан мемлекеттің заңнамалық актілері ережелерінің бұзылуын жою үшін қажет.

- * Жолаушы алкогольдік, есірткілік, уытқұмарлық масаң күйде болады және оның жан немесе физикалық жай-күйі жолаушының өзінің денсаулығына немесе әуе кемесінің бортындағы адамдар мен мүліктің қауіпсіздігіне қатер, сондай-ақ басқа жолаушыларға қолайсыздық туғызады.

- Жолаушының алкогольден, есірткіден, уытқұмарлықтан масаң күйде болуы Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау саласындағы заңнамасында белгіленген тәртіппен медициналық куәландырумен расталады. Сонымен бірге, ұшуды жасауға ниеттенген жолаушының денсаулық жағдайы нақты күнін көрсете отырып, "авиаұшуға... дейін қарсы көрсетілімі бар" деген белгісі бар медициналық құжатпен расталуға тиіс.

- * Деструктивті мінез-құлқы бар қолданыстағы ережелерді бірнеше рет бұзу элементтері бар.

Осы тармақта көзделген себептер бойынша тасымалдаудан бас тартылған кезде тасымалдаушы тасымалдаудан бас тарту себептері мен фактісін тіркейтін акт жасайды.

3.12.2. Тасымалдаушы жолаушыға тасымалдаудан бас тартқан жағдайда, орындалмаған тасымал үшін төленген соманы қайтару тарифтерді қолдану ережелеріне сәйкес жүргізіледі. Жолаушыға қайтарылатын сомадан тасымалдаушы өзіне тиесілі барлық соманы, оның ішінде:

тасымалдаушы жолаушы мен оның багажы үшін төлеген немесе төлеуге тиіс барлық алымдарды, төлемдерді және шығыстарды (айыппұлдарды қоса алғанда) ұстап қалуға құқылы.

4-ТАРАУ ТАСЫМАЛДАУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ЖӘНЕ ОРЫНДАУ КЕЗІНДЕ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН ҚҰЖАТТАР

4.1-бап. ЖОЛАУШЫЛАР БИЛЕТІ ЖӘНЕ ЖҮК ТҮБІРТЕГІ

4.1.1. Жолаушы билеті және багаж түбіртегі жолаушыны және оның багажын межелі пунктке әуеде тасымалдау, билетте көрсетілген рейсті орындайтын әуе кемесінде орын беру, ал жолаушы багажды тапсырған жағдайда - багажды межелі пунктке жеткізу шартының жасалғанын куәландыратын атаулы құжаттар болып табылады. Тасымалдау шарты тасымалдаушының да, жолаушының да құқықтары мен міндеттерін, сондай-ақ тасымалдаушының жауапкершілік шегін белгілейді.

4.1.2. Әуе тасымалының әрбір шарты және оның талаптары тасымалдау құжаттарымен куәландырылады:

- * жолаушыны тасымалдау кезінде-жолаушылар билеті;

- * жолаушы заттарын багаж ретінде тасымалдау кезінде-багаж биркасы және/немесе ақылы багаж түбіртегі.

Жолаушы билетін тасымалдаушы тасымалдаушының рейстеріне электрондық нысанда (электрондық билет) ресімдейді.

4.1.3. Жолаушылар билетін уәкілетті авиакомпания мынадай жағдайларда ресімдейді:

жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде:

- * Қазақстан Республикасы азаматының паспортын көрсеткен кезде;

- * Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігін көрсеткен кезде;

- * шетел азаматының Қазақстан Республикасында тұруына ықтиярхат;

- * азаматтығы жоқ адамның куәлігі;

- шетелдік паспорт;

- * туу туралы куәлік

Жеке басты куәландыратын құжаттардың тізбесі "Жеке басты куәландыратын құжаттар туралы" Қазақстан Республикасының Заңымен бекітілген.

4.1.4. Тасымалдау шартын жасасу кезінде тасымалдаушы қосымша қызметтер көрсетуі мүмкін, олар үшін алымдар өндіріп алынады, мысалы,

- * жолаушылар билетіне тапсырыс беру үшін;

- * әуе кемесіндегі орынды қайта брондау үшін;

- * тасымалдау шартын ресімдеу үшін;

- * басқа қосымша қызметтер.

4.1.5. Егер қосымша қызметтер үшін алынатын сома жолаушылар билетінде көрсетілмесе, онда авиакомпания белгілеген нысан бойынша әртүрлі алымдардың түбіртегі ресімделуі тиіс. Алымдардың мөлшері авиакомпанияның тарифтерімен анықталады және олар туралы ақпарат агенттіктер мен әуежайларда ұсынылуы керек.

4.1.6. Жолаушылар билеті белгіленген тариф бойынша тасымалдау ақысы төленгеннен кейін ғана беріледі. Жолаушы билетін қолма-қол ақшасыз, тегін немесе жеңілдікпен беру тасымалдаушының тиісті ережелері мен құжаттарында белгіленген барлық талаптар орындалғаннан кейін ғана жүргізіледі.

4.1.7. Жолаушылар билеті ұшу купондарын қамтиды, олардың әрқайсысы Жолаушының багажын және онда көрсетілген маршрут учаскесіне, қызмет көрсету класына, күні мен рейсіне сәйкес ғана қосымша қызметтерді тасымалдау үшін жарамды, сондай-ақ тарифті қолдану және тіркеу ережесіне сәйкес келеді.

Электрондық билетті сатып алу фактісін растау ретінде маршруттық түбіртек беріледі. Электрондық билет бағытын басып шығарудың бірнеше нұсқасы бар:

- 1) принтерде басып шығару
- 2) жолаушының электронды мекенжайына жіберу.

Паспорттық бақылаудан өту кезінде шетелге ұшу кезінде маршруттық түбіртек қайтару билетінің дәлелі ретінде қажет.

4.1.8. Жолаушы тиісті түрде ресімделген және пайдалануға жарамды ұшу купоны бар электрондық билетті тіркеудің автоматтандырылған жүйесінде болған кезде тасымалдауға жіберіледі.

Билетте көрсетілмеген адамның билетті пайдалануына жол берілмейді.

Егер жолаушы рейске тіркелу кезінде билет ресімделгенге қарағанда оның жеке басын куәландыратын өзге құжатты көрсетуге ниет білдірген жағдайда, жолаушы рейске тіркеуден өтуден бұрын алдын ала тасымалдаушыға немесе агентке билетке және брондаудың автоматтандырылған жүйесіне жеке басын куәландыратын құжатқа қатысты өзгерістерді енгізу үшін жүгінуге тиіс, ал тасымалдаушы немесе агент көрсетілген өзгерістерді енгізу бойынша іс-қимыл жасауға міндетті.

4.2-бап. ЖОҒАЛҒАН, БҮЛІНГЕН НЕМЕСЕ ЖАРАМСЫЗ ЖОЛАУШЫЛАР БИЛЕТІ

Тасымалдаушы Жолаушылар билетін жарамсыз деп тануы мүмкін және одан бас тартуға құқылы

егер ұшу купоны мынадай мәртебеге ие болса, жолаушылар билетінің төлем сомасын тасымалдау және қайтару:

- ұшу купоны бойынша айырбастау жүзеге асырылды ("E" мәртебесі-exchange)
- ұшу купоны тасымалдау үшін пайдаланылады ("F" мәртебесі-flown)
- ұшу купоны бойынша қайтару жүргізілді ("R" мәртебесі-refund)
- ұшу купоны пайдалануға жабық ("s" мәртебесі-suspend немесе "G»)

* электронды билеттің бағыт түбіртегінің қағаз түрінде басып шығарылуы жалған болып шықса;

* арнайы тарифтерді қолдану талаптары сақталмаған;

* жолаушы билеті тасымалдаушы болып табылмайтын немесе оның агенті болып табылмайтын ұйымнан немесе тұлғадан сатып алынған.

Жолаушы билеті тарифті қолдану шарттарында белгіленген мерзімдерде жолаушыны тасымалдау үшін жарамды.

Басқа тұлғаға ресімделген жолаушы билетін көрсеткен кезде төленген соманы алу үшін қайтаруға осы тұлғаға нотариалды куәландырылған сенімхатты ұсыну қажет.

4.3-бап. ЖОЛАУШЫЛАР БИЛЕТІН ТАПСЫРУ

4.3.1. Жолаушы билетін басқа тұлға беруге және пайдалануға жатпайды. Басқа адамның атына жолаушы билетін ұсынған адамның пайдаланылмаған жолаушы билеті немесе оның бір бөлігі бойынша тасымалдауға немесе соманы қайтаруға құқығы жоқ.

4.4-бап. ЖОЛАУШЫЛАР БИЛЕТІНІҢ ЖАРАМДЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖАРАМДЫЛЫҚ МЕРЗІМІ

4.4.1. Тасымалдауға берілген және осы тарифті қолдану шарттарында белгіленген мерзімдерде жолаушыны және оның қосымша қызметтерін тасымалдау үшін жарамды жолаушылар билеті.

4.4.2. Арнайы тариф (қалыпты тарифтен басқа) бойынша ресімделген жолаушылар билеті тасымалдау үшін осындай тарифті қолдану қағидаларында белгіленген кезең ішінде ғана жарамды.

4.4.3. Жолаушылар билетінің әрбір ұшу купоны онда көрсетілген пункттер арасында жолаушыны тасымалдау үшін жарамды. Егер билет ұшудың ашық күнімен берілген болса, онда брондау осы тариф бойынша рейсте Бос орындар болған жағдайда жолаушының сұранысына сәйкес жүргізіледі.

4.4.4.Билеттің жарамдылық мерзімі, егер жолаушы билеттің жарамдылық мерзімі ішінде м ына жағдайларда рейс жасай алмаса, бастапқы төленген тарифке сәйкес келетін қызмет көрсету класы бойынша бос орын бар авиакомпанияның ең жақын рейсіне дейін ұзартылады:

- 1) билетте көрсетілген рейстің күшін жою немесе кешіктіру;
- 2) билетте көрсетілген әуежайға қонуды әуе кемесі орындамаған жағдайларда жол берілмейді;
- 3) жүргізілмеген жолаушыны жіберу мүмкіндігі оған орын рейс пен күнге билетінде көрсетілген;
- 4) рейсті орындамаған әуе кемесінің ұшып шығу әуежайына қайтып оралуы;
- 5) билетте көрсетілген сынып бойынша қызмет көрсетпеу;
- 6) әуе кемесінің мәжбүрлі қонуы себебінен рейс үзілген жағдайда;
- 7) әуе кемесінде бірге жүретін жолаушының ауруы;
- 8) жолаушының қарап тексеруден туындаған жөнелтудің кідіруі себебінен ұшудан немесе ұшуды жалғастырудан бас тартуы негіз болып табылады;
- 9) авиакомпания билетін дұрыс ресімдемеу.

4.4.5.Егер жолаушы өзінің ауруы немесе онымен бірге келе жатқан отбасы мүшесінің ауруы салдарынан жолаушы билетінің қолданылу мерзімі ішінде басталған ұшуды аяқтай алмаса, онда мұндай жолаушы билетінің қолданылу мерзімі ұсынылған Ресми құжаттар негізінде тасымалдаушының қалауы бойынша ұзартылады.

4.5-бап. БРОНДАУ

4.6.1.Орындарды брондау жолаушы мен багажды (нормативтен тыс багажды) тасымалдаудың қажетті шарты болып табылады және тасымалдаушыны броньдаудың автоматтандырылған жүйесіне енгізген кезде жарамды. Орындарды броньдау тәртібі жолаушылар билеттерін сату және орындарды броньдау қағидаларында белгіленген.

Жалпы ережелер.

(a) егер керісінше дәлелденбесе, төленген расталған брондау аты Броньдауда көрсетілген тасымалдаушы мен жолаушы арасындағы тасымалдау шартының болуын, жасалуын және мазмұнын растау болып табылады.

(b) тасымалдау қызметі расталған Броньдауда аты-жөні көрсетілген жолаушыға қатысты ғана жүзеге асырылады. Тасымалдаушы жолаушының жеке басын куәландыратын құжатты тексеру құқығын өзіне қалдырады. Жоғарыда көрсетілгендерге байланысты Жолаушылар тасымалдаушыға олардың жеке басын растайтын құжаттарды, сондай-ақ саяхат кезінде кез келген уақытта жолаушылар жауапты болатын барлық тұлғалардың жеке басын куәландыратын құжаттарды көрсетуге міндетті.

(c) белгілі бір тарифтер бойынша сатылған авиатасымалдарға қатысты авиатасымалдарды ішінара өзгерту мүмкіндігі және/немесе оның құнын өтеу ұсынылады немесе мүлдем ұсынылмайды. Броньдауды орындау уақытында жолаушы тарифті пайдалануға қолданылатын шарттарды тексеруге міндетті.

(d) жолаушы жеке басын куәландыратын құжатты көрсетуі тиіс; рейске тек аты төленген расталған Броньдауда көрсетілген атпен сәйкес келетін жолаушылар ғана жіберіледі.

4.6.2.Тегіндегі немесе атындағы қателерді түзеткені үшін айыппұл қолданылады.

Қолданылу мерзімі

(a) Броньдауда немесе осы жалпы тасымалдау шарттарында өзгеше көрсетілген немесе тікелей Броньдауда көрсетілген ақпаратқа сәйкес төленген расталған Броньдаудың қолданылу мерзіміне әсер ететін тарифтер өзгені көрсеткен жағдайларды қоспағанда, төленген броньдауды тасымалдау үшін пайдалануға болады:

(b) - егер тариф шарттарында өзгеше ескертілмесе, оны сатып алған кезден бастап бір жыл ішінде

(c) - бірінші сегмент пайдаланылған күннен бастап бір жыл ішінде (тариф шарттарына байланысты) көрсетілген бірінші сегмент төленген расталған броньдауды ресімдеген кезден бастап бір жыл ішінде пайдаланылған жағдайда.

Жолаушыға қатысты қолданылатын еңсерілмейтін күш мән-жайлары

Егер жолаушы жоғарыда 3.1 (d) бабына сәйкес, еңсерілмейтін күш мән-жайларына байланысты жолаушы толық немесе ішінара пайдаланбаған, төленген расталған броньға ие болса, Тасымалдаушы, егер жолаушы тасымалдаушыны және кез келген жағдайда рейс ұшатын күнге дейін еңсерілмейтін күш мән-жайларына байланысты себептер туралы уақтылы хабардар етсе, бір жыл ішінде жарамды және қолданылатын әкімшілік алымдарды төлеу шартымен тасымалдаушының рейстерімен келесі саяхат үшін пайдалануға жататын, орны толтырылмайтын және/немесе өзгермейтін брондау үшін алымды ескере отырып, тариф сомасына сәйкес келетін құны бар кредиттік ваучерді қайтаруға рұқсат береді немесе жолаушыға ұсынады және көрсетілген мән-жайлардың болуына тиісті растауды ұсынады.

4.6.3. Рейсті брондау сегменттерін пайдалану тәртібі

(a) броньдауды ресімдеу күні қолданылатын алымды ескере отырып Тариф нақты саяхат үшін нақты күндерге көрсетілген рейс сегменттерінің толық және жүйелі түрде пайдаланылған, төленген расталған броньдауға қатысты ғана жарамды болып табылады. Тиісінше пайдаланбау тарифті төменде көрсетілген шарттарға сәйкес қайта есептеу үшін негіз болып табылады.

(b) Броньдауда көрсетілген рейс пен маршруттардың күндері, деректері негізінде айқындалған Тариф броньдауды төлеу кезінде жоспарланған аралық аялдама арқылы жөнелту пункті мен межелі пунктіне сәйкес келеді және тасымалдау шартының ажырамас бөлігі болып табылады. Тасымалдаудың осы жалпы шарттарындағы кез келген өзгерістер алымды ескере отырып, тарифке өзгерістер әкелуі мүмкін.

(c) Авиакомпания ұшу сегменттері бойынша тасымалдауға жолаушының расталған броньдауында белгіленген бірінші жөнелту әуежайынан бастап рет-ретімен ғана қабылдайды. Жолаушы ұшу сегменттерін пайдалану реттілігін бұзған расталған брондау, егер бұл авиакомпанияның немесе оның уәкілетті агентінің кінәсінен болмаса, жарамсыз деп танылады. Ұшу сегменттерін пайдалану реттілігі бұзылған жағдайда авиакомпанияның брондаудың пайдаланылмаған ұшу сегменттерін тасымалдаудан және құнын қайтарудан бас тартуға құқығы бар.

4.6.4. Жолаушы сұраған өзгерістер

Жолаушы сұраған өзгерістерге тиісті тарифке қатысты қолданылатын тариф шарттары және қолданылатын әкімшілік алымдар қолданылады.

4.6.5. Тасымалдаушыны сәйкестендіру

Тасымалдаушының Брондаудағы авиакомпаниясының коды авиакомпанияның коды түрінде көрсетілуі мүмкін (анықтамаға сәйкес, 2-бапта). Тасымалдаушы тіркеген кез келген қызмет орнының мекенжайы немесе тасымалдаушының бас офисінің мекенжайы тасымалдаушының мекенжайы болып есептеледі.

4.6.6. Жолаушы броньдауды жүзеге асыру және арнайы қызметтерді көрсету және ұшу қауіпсіздігі талаптарын орындау үшін қажетті мынадай мәліметтерді және құжаттарды ұсынады:

- 1) тегі, аты;
- 2) осы Қағидалардың баптарында көрсетілген жолаушының құжаттары туралы мәліметтер;
- 3) қосымша құжаттар туралы мәліметтер (виза, медициналық анықтама, балаларды тасымалдауға арналған құжаттар);
- 4) жолаушының келісімімен ақпараттандыру үшін байланыс деректерін (билеттерді сатуды жүзеге асыратын авиакомпания немесе уәкілетті агент солар арқылы осы жолаушымен байланыса алатын электрондық пошта мекенжайын және (немесе байланыс ұялы телефонының нөмірін);
- 5) қажет болған кезде тұрақты тұратын және тіркелген жерінің мекенжайы; ;
- 6) жөнелту орны мен күні, межелі пункті, жүру маршрутының түрі (тікелей, транзиттік)

Жолаушының тегі мен атын билетте жазу олардың жеке басын куәландыратын құжатта латын әріптерімен жазылуына сәйкес келуі тиіс. Жолаушы жазып берілген билеттегі тегі мен атының дұрыс жазылуын тексереді.

Тасымалдаушы мен оның агентінің жолаушыдан алынған ақпаратты, Қазақстан Республикасының және шет мемлекеттердің қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, үшінші тұлғаларға беруге құқығы жоқ.

4.6.7. Жолаушы немесе адам жолаушының атынан тасымалдауды броньдауды жүзеге асырған кезде мынадай жағдайларда рейс басталғанға дейін күнтізбелік 5 күннен кешіктірмей авиакомпанияға хабарлайды:

- 1) жолаушының шектеулі қозғалуы;
- 2) кәмелетке толмаған жолаушыны тасымалдау;
- 3) жолаушының өз бетінше жүріп-тұруына кедергі келтіретін көру, есту функцияларының төмендеуі (болмауы) ;
- 4) жетектеуші итгі алып жүру осы тармақтың 3) тармақшасымен болған жағдайда;
- 5) инфекциялық аурудың болуы;
- 6) 22 аптадан артық жүктілік;
- 7) балалар аутизмі, Аспергер синдромы, атипті аутизм болған жағдайда;
- 8) жануарларды (құстарды) тасымалдау;
- 9) белгіленген тасымалдау нормасынан тыс багаждың немесе ірі габаритті, ауыр салмақты багаждың болуы;
- 10) әуе кемесінің салонында ғана тасымалдануы қажет багаждың болуы;
- 11) қаруды, оқ-дәрілерді тасымалдауға қолданылмайды.

Авиакомпания көрсетілген ақпаратты алғаннан кейін, егер әуе кемесінің техникалық мүмкіндіктеріне сүйене отырып, тасымалдауды орындауды қамтамасыз ету мүмкін болмаса, жолаушыны тасымалдаудан бас тарту туралы 24 сағат ішінде хабардар етеді. 4.6.8. Кез келген жолаушыға жолаушы билетін ресімдеу сәтіне дейін ұшу пункттерінде әуе кемесінен орын броньдалуы тиіс, ал арнайы тарифтерді қолдану кезінде - броньдау осы тарифтерді қолдану қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады. Броньдау туралы тиісті белгілер жолаушылар билетіне енгізілуі тиіс.

4.6.9. Тасымалдаушы жолаушыға тасымалдау құжатын ресімдемегенге және жолаушы жолаушыны тасымалдау және қосымша қызметтер үшін төлем жүргізгенге дейін броньдау алдын ала жасалған болып саналады ,

Броньдаудың қолданылу мерзімі өткеннен кейін тапсырыс ескертусіз жойылады.

4.6.10. Жолаушылар билеттерін тасымалдауға жарамдылық мерзімі ішінде неғұрлым ерте, сондай-ақ неғұрлым кеш ұшу мерзіміне қайта броньдауды жүзеге асыруға рұқсат етіледі.

4.6.11. Қайта броньдау үшін алым тарифтерді қолдану, жолаушылар билеттерін броньдау және сату ережелерінде белгіленген мөлшерде және шарттарда алынады.

4.6.12. Жартылай пайдаланылған жолаушы билеті бар және жолаушы билетінде көрсетілген ұшу күнін басқа мерзімге ауыстырғысы келетін жолаушы орынды жаңадан броньдау кезінде ешқандай басым кезек құқығын пайдаланбайды.

4.6.13. Жолаушыларды тіркеу технологиясы тіркелген орындары бар отырғызу талондарын беруді көздейтін жағдайлардан басқа, Авиакомпания жолаушыға әуе кемесінің бортында қандай да бір белгілі бір орын беруге міндетті емес.

4.6.14. Тасымалдауды броньдау және ресімдеу тарифті қолдану қағидаларына, сондай-ақ броньдау қағидаларына сәйкес жүргізіледі.

4.6.15. Егер жолаушы төлем бойынша міндеттемелерін орындамаса немесе броньдау кезінде ол тасымалдаушының өзге талаптарын сақтамаса, тасымалдаушы броньды кез келген уақытта жолаушыға хабарламай жоюға құқығы бар.

4.6.16. Арнайы тариф бойынша жолаушылар билетін Төлеген жолаушы үшін броньдауды өзгерту мүмкіндігі көрсетілген тарифті қолдану қағидаларына сәйкес шектелуі немесе алып тасталуы мүмкін.

4.6.17. Егер бір маршрут бойынша жалпы мақсатпен сапар үшін ұйымдастырылған жолаушылар тобы одан әрі ұшуға немесе кері бағытта ұшуға броньдау белгісі бар билеттері бар 10 және одан

да көп адамнан тұрса, қандай да бір пунктте рейс жөнелтілгенге дейін 15 күннен астам мерзімге аялдама жасаса, брондауды растау міндетті болып табылады.

4.6.18.Брондауды растау үшін жолаушы (ал топтарды тасымалдаған жағдайда-топ басшысы) авиакомпанияның өкілдігіне не оның агентіне телефон, электрондық пошта арқылы немесе жеке өзі жолығуы тиіс.

4.6.19.Ерекше жағдайларда тасымалдаушы жолаушыдан жүргізілген брондауды қайта бекітуді талап етуге құқылы. Жолаушының брондауды қайта растауы кез келген байланыс құралдарын пайдалана отырып немесе жеке өзі жүргізіледі. Тасымалдаушы көрсетілген талапты орындамаған жағдайда брондаудың күшін жоюы мүмкін.

4.6.20.Егер жолаушы (жолаушылар тобы) брондалған орыннан бас тартса немесе ұшып шығу әуежайы белгілеген оның аяқталу уақытына тіркеу орнына келмесе немесе дұрыс ресімделмеген құжаттармен келсе (пайда), соның нәтижесінде ол үшін брондалған орынды пайдаланбаса, онда жолаушыдан (жолаушылар тобынан) тиісті нұсқаулықтарда және тарифті қолдану қағидаларында көзделген жағдайларда және мөлшерде алым ұсталуы мүмкін.

4.6.21.Егер жолаушы (жолаушылар тобы) брондаудың күшін жою мүмкіндігіне ие болмаса немесе тасымалдаушының рейсінің өз кінәсінен кейінге қалуы, кесте бойынша қону пунктінен ұшып өтуі немесе бұл жолаушыға (жолаушылар тобына) брондалған орынды ұсынбауы салдарынан тіркеу орнына келе алмаса, алым алынбайды.

4.6.22. Егер жолаушы (топтың бірнеше мүшесі) тіркеу орнына медициналық қорытындымен расталған денсаулық жағдайы бойынша келмесе, алым алынбайды.

4.6.23. Бұрын жасалған брондауға сәйкес жолаушыға орын беру мүмкін болмаған жағдайда, жолаушы тасымалдаушының ережелеріне сәйкес ұстамай билет құнын қайтаруға құқылы.

4.7-бап. ЖОЛАУШЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАГАЖЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР, ЖЕКЕ ДЕРЕКТЕР

4.7.1. Жолаушылар тасымалдаушыға немесе оның уәкілетті агентіне брондауды орындау, Қосымша қызметтер алу мақсатында өзінің жеке ақпаратын беруге міндетті. Тасымалдауға арналған шартты жасасуға және орындауға байланысты тасымалдаушыға жария етілетін жеке ақпарат өңделуге тиіс.

4.7.2. Жолаушылар ұсынған ақпарат негізінен мынадай мақсаттарда пайдаланылады: (i) брондау, (ii) тасымалдау қызметіне байланысты нақты қызметтер көрсету. Ол сондай-ақ төлемеу және алаяқтық жағдайларын болдырмау, сондай-ақ рейстердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында пайдаланылуы мүмкін.

4.7.3. Жолаушылар рейстің қауіпсіздігіне қатер төндіруі мүмкін тасымалдауды орындау мерзімі ішінде орын алған кез келген оқиғаның компьютерлік жүйеде тіркелетінін және бұл туралы деректер тиісті үкіметтік органдарға берілуі мүмкін екенін назарға алуы тиіс.

4.7.4.Жиналған ақпаратқа тасымалдаушының немесе оның әріптестерінің (анықтамаларға сәйкес уәкілетті агенттер) немесе қосалқы қызметтерді жеткізушілердің уәкілетті қызметкерлеріне жоғарыда көрсетілген сұрау салу бойынша ерекше қызметтерді ұсыну шеңберінде рұқсат берілуі мүмкін.

4.7.5.Қазақстан Республикасында қолданылатын қолданыстағы заңдар мен нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес тасымалдаушы сондай-ақ белгілі бір жағдайларда уәкілетті құзыретті органдарға (мысалы, кеден қызметі, полиция, көші-қон қызметі және т. б.) жеке деректерді беруге міндетті.

4.7.6.Жолаушылар жеке ақпаратты жинау кезінде немесе тасымалдаушының атына жазбаша нысанда кешірек қарсылық білдірген жағдайларды қоспағанда, тасымалдаушы жолаушының жеке ақпаратын пайдалануға немесе тиісті коммерциялық ұсыныстарды жолаушыға жіберу мақсатында оны өз серіктестеріне беруге құқылы.

4.7.7.Белгілі бір жеке ақпаратты жинау брондауды орындау және тасымалдау шартын орындау үшін қажет болып табылады. Жолаушылар өздерінің жеке мәліметтерін жинауға және өңдеуге қарсылық білдіру құқығын пайдалана алады, бірақ жолаушылар бұл олардың рейске Брондауының жойылуына немесе ерекше сұрау бойынша ұсынылатын кейбір қосымша

қызметтерді (мысалы, еріп жүретін адамы жоқ баланы тасымалдау және т.б.) алу мүмкіндігінің болмауына әкеп соғуы мүмкін екенін назарға алуы тиіс. Жолаушылар сондай-ақ кейбір жеке ақпараттың болмауы немесе ұсынылған ақпараттың дәл еместігі рейске отырудан бас тартуға әкелуі мүмкін екенін назарға алуы тиіс. Жоғарыда көрсетілген жағдайлардың нәтижесінде тасымалдаушы қандай да бір міндеттемелерді көтермейді.

4.7.8.Жолаушы тасымалдаушыға ол туралы хабарланған мәліметтер әуе кемесіндегі орынды броньдау және қосымша қызметтер көрсету үшін пайдаланылатынын білуі тиіс.

Тасымалдаушы алынған ақпаратты құпия сақтауға және қажет болған жағдайда оны тек өз өкілдеріне және ресімделген тасымалдауға байланысты қосымша қызметтер көрсететін басқа тасымалдаушыларға немесе үшінші тарапқа беруге тиіс.

Жолаушыны, багажды әуеде тасымалдау шартын жасасу жолаушының автоматтандыру құралдарын пайдалана отырып та, сондай-ақ осындай құралдарды пайдаланбай да өзінің дербес деректерін жинауға және өңдеуге сөзсіз келісімін білдіреді. Қазақстан Республикасының және шет мемлекеттердің заңнамасында көзделген жағдайларда тасымалдаушы дербес деректерді үшінші тұлғаларға ұсынады, оның ішінде оларды трансшекаралық беруді жүзеге асырады.

4.7.9.Орынды брондау кезінде. Жолаушы агентке маршрут, ұшу күні, орындар саны, қызмет көрсету класы, азаматтығы, жеке басын куәландыратын құжаттар және тасымалдаудың ерекше шарттары туралы толық ақпарат беруі керек.

4.7.10.Броньдау кезінде тасымалдаушының алдын ала келісімін талап ететін тасымалдаудың ерекше шарттары мыналар болып табылады:

- еріп жүретін адамы жоқ 6 жастан 16 жасқа дейінгі бала;
- нормативтен тыс багаж;
- габаритті емес багаж (ұзын / енді багаж);
- салондағы жүк;
- жеке спорттық жабдықтар (шаңғы және т. б.);
- велосипед;
- жануарлар / құстар;
- серіп жүретін адамы жоқ/зағип/саңырау жолаушы;
- бағыттаушы итпен жүретін зағип жолаушы;
- Зембілдегі жолаушы;
- Кресло-арбадағы мүгедек, өз бетінше жүріп-тұруға қабілетті/қабілетсіз;
- Тасымалдаушы тарапынан көмекке немесе арнайы қызметтерге мұқтаж жолаушы;

4.8-бап. ӘР ТҮРЛІ ТӨЛЕМДЕР ТУРАЛЫ ТҮБІРТЕК

4.8.1.Әр түрлі алымдардың түбіртегі жолаушыдан багажды тегін алып өту нормасынан артық қабылдаған кезде авиакомпанияның тарифтерін қолдану қағидаларына сәйкес тиісті алымдарды төлей отырып беріледі және авиакомпанияның тарифтерін қолдану кезінде осы төлемнің алынғанын растайды:

* тасымалдауға арналған багаждың жалпы салмағы тасымалдаушының тарифтерін қолдану ережелеріне сәйкес осы жолаушыға рұқсат етілген тегін тасымалдау нормасынан асқан кезде

* Жолаушы өзімен бірге ірі габаритті, ауыр салмақты багажды, үй жануарларын, шаңғы спорты мен гольф ойындарына арналған спорттық керек-жарақтарды алып жүрсе;

* жолаушы багаждың тасымалдаушы жауапкершілігінің шегінен асатын құндылығын жариялаған кезде.

4.8.2.Жолаушыдан тиісті тарифтер мен алымдарды алу жөнелту пунктінде тасымалдау басталғанға дейін тасымалдаушының тарифтік ережелеріне сәйкес жүргізіледі.

4.8.3.Әр түрлі алымдардың түбіртегі (ӨТТ) - келесі операциялар бойынша шығындардың төленгенін растайтын құжат:

* әуе тасымалы үшін қосымша ақы;

- * кешенді тур үшін жерде қызмет көрсетуді орындау;
 - * ауада немесе жерде жоғары сынып бойынша қызмет көрсеткені үшін қосымша ақы;
 - * қосымша ақы төлеу;
 - * әр түрлі қосымша төлемдерді жинау, мысалы, қайта брондау үшін қосымша ақы.
- 4.8.4. ӘТТ төрт түрі бар: бақылау, агенттік және жолаушыға қосымша екі ұшу купоны бар.
- 4.8.5. ӘТТ берілген сәттен бастап бір жыл бойы жарамды.
- 4.8.6. ӘТТ тасымалдаушының арнайы арнайы емес қызметтерді ұсынуы үшін берілуі мүмкін.
- 4.8.7. ӘТТ арнайы пайдалануға арналған, яғни:
- * ол жеке тасымалдаушыға(тасымалдаушыларға) тіркелген және белгілі бір қызмет түрімен шектелген;
 - * жөнелту, межелі пункттер, сынып, тариф, қосымша ақы, тариф есептелетін пункттер дәл анықталған;
 - * қызмет көрсету түрі көрсетілген, бағанда, мысалы, "қайта брондау", "қосымша багаж", "өзгелері" соңғы жағдайда қандай қызмет көрсету үшін көрсетілсін.
- 4.8.8. Әр түрлі алымдардың түбіртектерін толтыру, пайдалану, қайтару және айырбастау ережелері "БСО бланкілерін ресімдеу жөніндегі нұсқаулықпен" реттеледі.

5-ТАРАУ ТАРИФТЕР, АЛЫМДАР ЖӘНЕ ЖЕҢІЛДІКТЕР

5.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 5.1.1. Тариф-бұл жөнелту пунктінен межелі пунктке дейін тасымалдау құны. Тарифке тасымалдаушы көздеген және қосымша алымдарсыз ұсынылатын жағдайларды қоспағанда, әуежайлар арасындағы және әуежай мен қала орталығы арасындағы жердегі көліктік қызмет көрсету кірмейді.
- 5.1.2. Қолданылатын тариф тасымалдау басталған күні қолданыста болуы тиіс. Тасымалдаушы жариялаған тарифтің немесе валюта бағамының өзгеруіне дейін ресімделген және төленген билеттер, егер әуе тасымалы шартында тиісті ұшу купонында көрсетілген қолданылатын тариф ережелеріне қайшы келетін өзгерістер жүргізілмесе, тасымалдау басталған күні қолданылатын тарифке дейін қосымша төлемсіз жарамды болады.
- Егер тасымалдауға ақы төлеу тарифті жариялау валютасынан өзге валютада жүргізілсе, онда төлем валютасындағы баламаны есептеу тасымалдауды ресімдеу сәтінде қолданыста болатын брондаудың автоматты жүйелерінде жарияланған бағам негізінде жүргізіледі.
- 5.1.3. Тарифтердегі немесе ережелердегі ешқандай өзгерістер, егер ол басталған болса, тасымалдау шартының талаптарына әсер етпейді.
- 5.1.4. Осы Қағидалармен реттелетін тасымалдар үшін тасымалдаушының тарифтері қолданылады. Тарифтер мен қолдану ережелерін тасымалдаушы автоматтандырылған брондау жүйесінде және корпоративтік веб-сайтта жариялаған.
- 5.1.5. Жолаушы билетті алғанға дейін, егер әр түрлі аралық пункттерді қамтитын жөнелту және межелі пункттер арасында жасалған тариф мөлшері өзгермесе, қалаған маршрутты таңдауға құқылы.
- 5.1.6. Егер бастапқы тасымалдау үшін тарифті қолданудың арнайы шарттарында өзгеше ескертілмесе, жолаушының тасымалдау маршрутын өзгертуге құқығы бар.
- 5.1.7. Егер жолаушы тасымалдау барысында өз бағытын өзгертсе және тариф өзгерсе, онда жаңа тасымалдауға сәйкес келетін тариф бойынша жаңа билет жазылады. Өзгертілген тасымалдауға арналған тариф маршруттың өзгеруі орын алатын тармақтың алдындағы тарифті құрудың соңғы пунктінен есептеледі. Егер өзгертілген тасымалдау үшін тариф жоғары болса, қосымша төлем сомасы барлық қажетті алымдарды қоса алғанда, бастапқы тариф пен өзгертілген тасымалдау тарифі арасындағы айырма ретінде есептеледі.
- 5.1.8. Егер өзгертілген тасымалдау үшін тариф бастапқы тасымалдау тарифінен аз болса, онда егер тарифтер ережелерінде өзгеше көзделмесе, қайта ресімдеу кезінде олардың арасындағы айырма жолаушыға қайтарылады.

5.1.9.Броньдаудың автоматты жүйесінде жарияланған толассыз тарифтердің сол сыныптар бойынша, сол пункттер арасында және сол маршрут бойынша қызмет көрсетумен тасымалдауға авиакомпанияның тарифтерін қолдану қағидаларына сәйкес құрылған кез келген жарияланбаған тарифтерден артықшылығы бар.

5.2-бап. САЛЫҚТАР ЖӘНЕ БАСҚА ДА АЛЫМДАР

Егер билет тасымалдаушының интернет-сайтында, авиабилеттерді сату кеңселерінде, тасымалдаушының байланыс орталығында немесе агенттерде броньдалған болса, тасымалдаушының әуе тасымалдарына билетті броньдау үшін комиссиялық алым алуға құқығы бар.

Тасымалдаушының интернет-сайтында, авиабилеттерді сату кеңселерінде, броньдау орталықтарында және тасымалдаушының ақпараттарында билетті броньдау кезіндегі комиссиялық алымдардың мөлшері тасымалдаушының ішкі актілерімен белгіленеді. Тасымалдаушының агенттерінен билетті броньдау кезіндегі комиссиялық алымдардың мөлшерін агенттер тасымалдаушының келісімінсіз дербес белгілейді.

5.2.1.Жолаушылардан ұсталуға жататын салықтар мен алымдарды есептеу тәртібін тиісті құзыретті органдар белгілейді және тасымалдауды сату кезінде агенттіктер мен өкілдіктерде жолаушылардың назарына жеткізіледі. Егер заңдарда өзгеше көзделмесе, жолаушы кез келген салықты немесе алымды тарифтен тыс төлейді. Қосымша қызметтер көрсеткені үшін алымды авиакомпания белгілейді және жолаушы қосымша қызметтерге Тапсырыс берген кезде төлейді.

5.3-бап. ЖЕҢІЛДІКТЕР

5.3.1.Тарифтер бойынша қалыпты (эмбебап) жеңілдіктерге Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, Инвестициялар және даму министрлігі Азаматтық авиация комитетінің нормативтік құжаттарының және ИАТА ұсынымдық құжаттарының негізінде әзірленген тасымалдаушының арнайы нұсқаулықтары бойынша жеңілдіктер белгіленеді.

5.4-бап. ТАРИФ ПЕН АЛЫМДАРДЫ ТӨЛЕУГЕ АРНАЛҒАН ВАЛЮТА

5.4.1.Тасымалдау құны мен алымдар сатушы елдің валюталық реттеу қағидаларына сәйкес тасымалдаушы айқындайтын валютада төленеді.

5.4.2.Егер тасымалдауға ақы төлеу тарифті жариялау валютасынан өзге валютада жүргізілсе, онда төлем валютасындағы баламаны есептеу тасымалдаушы төлем күні қолданыста болатын броньдаудың Автоматты жүйесінде белгілеген бағам негізінде жүргізіледі. Бұл ретте тарифті төлеу баламасының мөлшері тасымалдаушының қосымша арнайы нұсқаулықтарымен реттеледі.

5.4.3.Егер тиісті тариф бойынша төлем жүргізілмесе, сондай-ақ салықтар мен алымдарды төлеу жүргізілмесе немесе тасымалдаушы мен жолаушы (төлем жүргізетін ұйым немесе тұлға) арасында белгіленген кредиттік уағдаластық сақталмаса, тасымалдаушы жолаушы мен оның багажын тасымалдаудан бас тартуы мүмкін.

6-ТАРАУ ЖОЛАУШЫЛАРДЫҢ ЖЕКЕЛЕГЕН САНАТТАРЫН ТАСЫМАЛДАУ ШАРТТАРЫ

6.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

6.1.1.Жекелеген санаттағы жолаушыларға және олардың багажына оларға қосымша ыңғайлылықтар бере отырып және тасымалдау қауіпсіздігінің тиісті деңгейін қамтамасыз ете отырып, тасымалдаудың жалпы шарттары, сондай-ақ арнайы тарифтерді қолдану және мемлекеттік органдардың талаптарын орындау қолданылады.

6.2-бап. БАЛАЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

6.2.1. Авиакомпанияның барлық желілерінде балалар ересек жолаушылардың еріп жүруімен де, еріп жүруінсіз де тасымалдана алады. Еріп жүретін адамдары жоқ балаларды тасымалдаушылар ата-аналары немесе қамқоршылары осындай тасымалдың барлық қажетті бөлшектерін көрсете отырып, тиісті құжатты ("тасымалдау туралы өтініш") ресімдегеннен кейін ғана қабылдай алады.

Еріп жүрушілері жоқ балалар ретінде 06 жастан 16 жасқа дейінгі ішкі рейстерде тасымалданады, олар заңды өкілдерсіз және жолаушылардың біреуіне тапсырылмаған, авиакомпанияның өкілі Тіркеу басталғаннан бастап баланы әуежайда ұшып келген кезде қарсы алатын жауапты тұлғаға бергенге дейін ілесіп жүруі мүмкін. Осы қызметті көрсеткені үшін тасымалдаушы белгілеген алым алынады. 16 жастан асқан балаларға ҚР шегінде еріп жүрусіз және тиісті рұқсат беру құжаттарынсыз жүруге рұқсат етіледі. Ата-аналарының немесе қамқоршыларының өтініші бойынша Авиакомпания өкілдерінің алып жүру қызметі 16 және одан жоғары жастағы кәмелетке толмаған балаларға да таратылуы мүмкін.

6.2.2. Егер кәмелетке толмаған бала 18 және одан жоғары жастағы ересек адаммен ұшса, онда бұл адамға кәмелетке толмаған баланың ұшуына ата-анасынан нотариалды куәландырылған сенімхат ресімделуі тиіс. Бір рейстегі еріп жүретін адамы жоқ балалар саны-4. Балалар жолда тоқтауды талап ететін тікелей емес рейстерде ересектердің еріп жүруінсіз саяхаттай алмайды. Еріп жүретін адамы жоқ баланы тіркеуге ресімдеген кезде ата-анасы немесе қамқоршысы баланы ұшып келген кезде әуежайда қарсы алатын адамның байланыстарын көрсете отырып, ересектердің қарауынсыз кәмелетке толмаған баланы тасымалдауға арналған өтініш бланкісін толтырып, оған қол қоюы тиіс.

6.2.3. Егер баланы ұшып шығу пунктіне жеткізуге жауапты немесе оның қолына бала сеніп тапсырылатын ересек адам келу пунктінде осы баланың ата-анасы немесе заңды қамқоршысы болып табылмаса, онда оның баланы көрсетілген жауапты адамның қолына беру құқығын растайтын нотариалды куәландырылған сенімхаты болуы қажет. Еріп жүретін адамдары жоқ кәмелетке толмаған балалар "Қазақстан Республикасындағы Баланың құқықтары туралы" 2002 жылғы 8 тамыздағы Қазақстан Республикасы Заңының 36-бабының 5-тармағына сәйкес сағат 23-тен таңғы 6-ға дейін тасымалдауға қабылданбайды. 06 жасқа дейінгі балалар кәмелетке толған жолаушының сүйемелдеуімен ғана тасымалданады. Еріп жүретін адам, егер ол баланың ата-анасы немесе заңды қамқоршысы болмаса, нотариус куәландырған сенімхатты ресімдеуі қажет. Егер Қазақстан Республикасының кәмелетке толмаған азаматы Қазақстан Республикасынан еріп жүретін адамсыз шығатын болса, оның өзімен бірге паспорттан басқа, кәмелетке толмаған Қазақстан Республикасы азаматының және ол баруға ниет білдірген мемлекеттің (мемлекеттердің) шығу мерзімін көрсете отырып, шығуына ата-анасының, асырап алушыларының, қорғаншыларының немесе қамқоршыларының нотариалды түрде ресімделген келісімі болуы тиіс.

6.2.4. Жеке орын алмайтын және ересек жолаушымен ілесіп жүретін 2 жасқа дейінгі бір баланы халықаралық рейстерде тасымалдау үшін төлем алынбайды.

6.2.5. Ішкі тасымалдар кезінде жолаушы 2 жасқа дейінгі бір баланы оған жеке орын бермей-ақ тегін ауыстыруға құқылы, жолаушымен бірге жүретін 2 жастан 15 жасқа дейінгі басқа балалар ішкі рейстерде толық тарифтің 50% төлемімен және жеке орын ұсынумен жолаушылар билеттері бойынша тасымалданады. 2 жастан 15 жасқа дейінгі балалар ішкі рейстерде ересек жолаушылардың еріп жүруімен де, еріп жүруінсіз де толық тарифтің 50%-ын төлей отырып билет бойынша тасымалданады. Тасымалдаушының еріп жүретін адамы жоқ баланы тасымалдау қызметін көрсеткені үшін тасымалдаушы белгілеген қосымша алым төленеді.

6.2.6. Брондау кезінде баланың туған күні көрсетілуі керек. Баланы алып жүретін жолаушы тасымалдаушыға жолаушы билетін сатып алу кезінде және тіркеу кезінде баланың жасын растайтын құжатты - баланың туу туралы куәлігін көрсетуге міндетті. Баланың жасы жолаушылар билетінде көрсетілген тасымалдау басталған күні айқындалады. Тасымалдаушы баланың жасын тексеруге құқылы.

6.2.7. Жалғыз жүрген жолаушы балаларды тасымалдау жалғыз жүрген жолаушы баланы тасымалдау (UMNR) қызметіне тасымалдау маршрутының барлық учаскелерінде тасымалдаушыны броньдаудың автоматты жүйесінде расталған броньдау болған жағдайларда ғана рұқсат етіледі. Бұл қызмет тек тасымалдаушының тікелей тікелей рейстерінде, транзиттік және тоғысу рейстерінде ұсынылады.

6.2.8. Еріп жүретін адамы жоқ бала үшін Билет 23-00 сағаттан кешіктірілмей межелі пунктке келген жағдайда тасымалдаушының ішкі рейстеріне брондалуы/сатып алынуы мүмкін.

6.2.9. Сүйемелденбейтін балалар үшін билеттерді брондау жоспарланған ұшуға дейін кемінде 24 сағат бұрын жүргізілуі тиіс.

6.2.10. Еріп жүретін адамы жоқ баланы әуе кемесіне отырғызуды тасымалдаушының өкілі жолаушыларды отырғызғанға дейін немесе отырғызғаннан кейін жүргізеді; бұл ретте ол бортсеріктердің біріне тікелей бақылауға беріледі.

6.2.11. Рейс межелі пунктке келгеннен кейін еріп жүретін адамы жоқ бала оны қарсы алу үшін тағайындалған адамға берілгенге дейін тасымалдаушы өкілінің тұрақты бақылауында болады.

6.3-бап. МҮГЕДЕКТЕР МЕН НАУҚАСТАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

6.3.1. Науқастар немесе мүгедектер санатына жолаушылар жатады:

- * медициналық көрсеткіштер бойынша науқас деп танылған, сондай-ақ өз бетінше қозғала алмайтын және әуе кемесінің бортына отырғызу кезінде көмекке мұқтаж немесе жүре алатын және бөгде адамның көмегінсіз қонуға қабілетті, оның жағдайы тұрақсыз болып саналады, сондықтан оларға әрбір ұшу алдында дәрігерлердің рұқсаты қажет;

- * физикалық немесе ақыл-ой жағдайы тұрақты және медициналық мекемеден тұрақты немесе уақытша әуе тасымалы рұқсатын ала алатын немесе мұндай рұқсаты жоқ, бірақ оларға арнайы күтім қажет.

6.3.2. Егер Жолаушының жасы, физикалық немесе психикалық жай-күйі ұшуда оның денсаулығының нашарлауына немесе өміріне қауіп төндіруі мүмкін болса, жолаушы тасымалдау басталғанға дейін тасымалдаушыға оны тасымалдауға рұқсат етілетін дәрігер қол қойған медициналық қорытындыны ұсынуға міндетті. Сондай-ақ онда осындай жолаушыны тасымалдау шарттарына қойылатын арнайы талаптар көрсетілуге тиіс. Бұдан басқа, жолаушыны брондау әуе кемесі ұшқанға дейін кемінде 72 сағат бұрын жүргізілуі тиіс.

6.3.3. Техникалық және пайдалану талаптарын орындау қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында тасымалдаушы, тіпті осы жолаушыларды орналастыру білікті сүйемелдеуді қоса алғанда, арнайы талаптарға жауап берсе де, өз рейстерінің кез келгенінде науқас жолаушылар/мүгедектер санын шектеуі мүмкін.

6.3.4. Тасымалдаушы немесе тасымалдаушы уәкілеттік берген, науқас жолаушыны/мүгедекті тіркеуді жүзеге асыратын кез келген адам транзит, Трансфер және межелі пункттердегі өзінің жердегі персоналын әуе кемесінің бортында науқас жолаушының/мүгедектің бар екендігі туралы хабардар ету үшін жауапты болады.

6.3.5. Тасымалдаушы өзінің денсаулық жағдайы салдарынан тасымалдау (медициналық куәландырудың белгіленген фактілері негізінде және т.б.)

басқа жолаушылар мен олардың мүлкіне, әуе кемесіне немесе экипажына қатер төндіруі мүмкін адам үшін тасымалдаудан немесе оны жалғастырудан бас тартуға құқылы.

6.3.6. Тасымалдаушы жолаушыларды тасымалдаудан бас тартуға (бастапқы да, кейінгі де), жүргізілген брондаудың күшін жоюға немесе денсаулық жағдайы бойынша мынадай жолаушыларды әуе кемесінің бортынан шығарып тастауға құқылы:

- * ілесіп жүретін адамның бөгде адамның көмегінсіз (ол болмаған жағдайда) өзіне қамқорлық жасауға қабілетсіз адамдар;

- * басқа жолаушылар үшін инфекция көзі болуы мүмкін; оларды тасымалдау, тіпті арнайы сақтық шараларын қолдана отырып, өздеріне немесе басқа адамдар мен мүлікке қауіп төндіруі мүмкін;

- * қолында расталған брондаусыз билетті басып шығару бар;

- * осындай науқастарды тасымалдау үшін қажетті арнайы қызмет көрсетуді ұйымдастыру мүмкін болмаған кезде.

6.3.7. Бастапқы немесе трансферлік пункттерде науқас жолаушыға (мүгедекке) тасымалдаудан бас тартылған жағдайда, тасымалдаушы бұл туралы бас тарту себебін немесе ол қолданатын іс-

әрекеттерді көрсете отырып, бағыт бойынша бастапқы және басқа тасымалдаушыларға жеткізу пунктіне дейін еріп жүретін адамды бөлек ақыға беру түрінде дереу хабарлауға міндетті.

6.3.8. Бортта науқас жолаушылардың болуы және арнайы қызмет көрсету қажеттілігі туралы әуе кемесінің командирі мен аға бортсерік рейсті орындау басталғанға дейін хабардар етілуге тиіс.

6.3.9. Ауру жолаушыларды (мүгедектерді) және олармен бірге жүретін адамдарды отырғызу қалған жолаушыларды отырғызғанға дейін жүзеге асырылуы тиіс. Транзит пункттерінде ауру жолаушылар (мүгедектер) және олармен бірге жүретін адамдар қолданыстағы қауіпсіздік ережелері сақталған жағдайда бортта қалады. Ауру жолаушылар және олармен бірге жүретін адамдар соңғы кезекте отырғызылады.

6.3.10. Ауру жолаушыларды (мүгедектерді) салонға орналастыру кезінде тасымалдау ерекшелігін ескеру қажет. Оларға берілетін орындар:

- * авариялық жағдайлар кезінде жедел эвакуациялау жағдайында кедергі келтірмеуге;

- * қосалқы (авариялық) шығуларға еркін қол жеткізуге кедергі келтірмеуге тиіс.

6.3.11. Еріп жүретін адамдарға орындар ауру жолаушылардың (мүгедектердің) қасында беріледі. Қозғалыс кезінде қиындықтарға тап болған жолаушылар жолаушыларды әуе кемесінен жылдам эвакуациялауға кедергі келтірмейтіндей етіп орналастырылады.

6.3.12. Ауру жолаушылардың (мүгедектердің) жеке кресло-арбаларын тасымалдау авиакомпанияның багажды тасымалдау жөніндегі ережелерімен реттеледі.

6.3.13. Зембілдермен әуеде тасымалдауды қажет ететін ересек жолаушыны тасымалдау үшін тасымалдаушыдан зембілдерді ұйымдастыру мүмкіндігі болған жағдайда Ү сыныпты тариф бойынша екі жаққа да 6 (алты) орын үшін ақы алынады. Зембілмен әуеде тасымалдауды қажет ететін 12 жасқа дейінгі баланы тасымалдау үшін ересек жолаушының қолданылатын тарифінің 50% - ы мөлшерінде төлем алынады. Науқас жолаушылардың (мүгедектердің) тегін жолжүгін тасымалдау нормасы қарапайым жолаушылардың жолжүгін тасымалдау нормасына сәйкес келеді.

6.4-бап. ЖҮКТІ ӘЙЕЛДЕРДІ ТАСЫМАЛДАУ

6.4.1. Жүкті әйелдерді авиакомпания әуе көлігімен тасымалдауға егер жүктілік мерзімі бір ұрықты жүктілік кезінде 34 аптаға дейін, ал көп ұрықты жүктілік кезінде – 32 аптадан аспайтын болса, денсаулық жағдайы қанағаттанарлық болған жағдайда қабылдайды, бұл күтілетін босану мерзімі бойынша есептелетін жүктіліктің 22 аптасынан кейін авиакомпанияға ұсынылатын жүктілік мерзімі мен денсаулық жағдайы туралы медициналық ұйымның анықтамасымен расталуға тиіс.

6.4.2. Бір ұрықты жүктілік кезінде жүктілік мерзімі 34 аптадан асатын, ал көп ұрықты жүктілік кезінде - 32 аптадан аспайтын жүкті әйелдер, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын бекіту туралы" бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) бекітілген өз денсаулығының жай-күйі туралы дәрігерлік-консультациялық комиссияның № 026/у нысанын медициналық ұйыммен ресімдеуден тасымалдау басталғанға дейін күнтізбелік 30 күн бұрын рұқсат етілген қорытындысын ұсынады. Медициналық қорытындыда жүктілік мерзімі көрсетіледі және жүктіліктің асқынусыз өтетіні туралы растау беріледі. Егер жүктілік кезінде асқинулар болса, әуе көлігімен саяхаттамас бұрын дәрігермен кеңесу керек. Босанғаннан кейінгі босанатын әйелдер мен жаңа туған балалар бала туғаннан кейінгі алғашқы күнтізбелік 7 күн ішінде тасымалдауға жіберілмейді.

Авиакомпания жүкті әйелді тасымалдаудан бас тартуға құқылы, егер бұл межелі елдің иммиграциялық заңнамасының талаптарымен регламенттелген болса.

6.4.3. Жүкті әйелді Тасымалдау тасымалдау кезінде және тасымалдау салдарынан жолаушы үшін және ұрық үшін туындауы мүмкін қолайсыз салдарлар үшін тасымалдаушы жолаушы алдында ешқандай жауапкершілік көтермеген жағдайда жүзеге асырылады.

6.5-бап. КӨРУ (ЕСТУ) ҚАБІЛЕТІ ЖОҚ ЖОЛАУШЫЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

6.5.1. Көру (есту) қабілеті жоқ жолаушыны тасымалдау кезінде тасымалдаушыға диагнозды растайтын тиісті медициналық құжат ұсынылуы тиіс.

6.5.2. Көру (есту) қабілеті жоқ жолаушы ілесіп жүретін адаммен, ілесіп жүретін адамсыз немесе жетектеуші иттің ілесіп жүруімен тасымалданады. Сізге 24 сағат ішінде бағыттаушы ит алу туралы ескерту қажет.

6.5.3. Еріп жүретін адамсыз соқыр/саңырау жолаушыны тасымалдау тасымалдаушымен тасымалдау басталғанға дейін кемінде 24 сағат бұрын алдын ала келісім болған кезде ғана мүмкін болады.

6.5.4. Жетекші ит үшін ветеринариялық сертификат және оны арнайы оқыту туралы сертификат ұсынылуы керек.

6.5.5. Жетелеуші иттің алып жүруімен көру (есту) қабілеті жоқ жолаушыны тасымалдау кезінде тасымалдаушының уәкілетті агенті осы жолаушыға әуе кемесінің бортындағы орынды броньдау кезінде немесе оған жолаушылар билетін ресімдеу кезінде тасымалдаушыға ұшып кету әуежайында тіркелу және оны әуе кемесіне және ұшып келу әуежайындағы әуе кемесінен жеткізу кезінде көмек көрсету мақсатында осындай жолаушыны тасымалдау туралы хабарлауға тиіс.

6.5.6. Көзі көрмейтін жолаушыны жетелеуші иттің алып жүруімен тасымалдау кезінде ит әуе кемесінде багажды тегін алып жүрудің белгіленген нормасынан тыс тегін тасымалданады.

6.5.7. Көру (есту) қабілеті жоқ жолаушыны бағыттаушы итпен тіркеу кезінде ит үшін жеткілікті орын бар және қосалқы шығу жолының жанында орын бөлінеді. Иттің тұмылдырығы және бауы болуы керек. Әуе кемесінің салонында ит еріп жүретін жолаушының аяғындағы орындыққа байлануы тиіс.

6.6-бап. ЖҮРІП-ТҰРУ МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ЖОЛАУШЫЛАР

6.6.1. Авиакомпания 2 типті креслолар ұсынады:

-баспалдаққа көтеріліп, төмен түсе алатын, жолаушылар креслосына қарай жылжи алатын, отыра және тұра алатын, бірақ кресло-арбасыз ұзақ қашықтыққа қозғала алмайтын жолаушылар үшін,

-сондай-ақ, қадамдармен жүре алмайтын жолаушылар үшін (оларды алып жүру керек) жолаушылар креслосына және артқа қарай жүре алады (бұл жолаушыларға ұзақ қашықтықты еңсеру үшін мүгедектер арбасы қажет).

Мыналарға ұшуға дейін 24 сағат бұрын сұрау салу қажет.

6.6.2. кресло-арба

(а) Кресло-арбалар тек тіркелген багажда тегін тасымалданады. Мыналарға ұшуға дейін 24 сағат бұрын сұрау салу қажет.

(b) Қолмен басқарылатын жиналмалы кресло-арбалар

(c) осы үлгідегі кресло-арбалар тасымалдауға ерекше шектеулерсіз қабылданады.

(d) электрлі басқарылатын кресло-арбалар тасымалдауға қабылданбайды.

6.6.3. зембілдер

(а) Авиакомпания ұшақтың ерекшеліктеріне байланысты зембіл жолаушыларын тасымалдамайды.

(b) осы бапта көрсетілген жолаушыларды тасымалдауға байланысты ерекше шарттар туралы ақпаратты тасымалдаушыға және оның уәкілетті агенттеріне сұрау салу арқылы, сондай-ақ авиакомпанияның веб-сайтынан алуға болады.

(c) жолаушыларға тасымалдаушыны шектеулі физикалық қабілеттері немесе броньдауды орындау кезінде ерекше көмек қажет екендігі туралы хабардар ету ұсынылады. Егер айрықша

көмек алуға арналған сұрау салу броньдауды орындағаннан кейін немесе қолданылатын қағидаларға сәйкес, рейс ұшқанға дейін кемінде 48 сағат бұрын берілетін болса, тасымалдаушы қажет болатын көмектің мерзімдері мен ерекше талаптарын назарға ала отырып, барлық қолданылатын қағидаларға сәйкес сұрау салуды орындау үшін барлық ықтимал күш-жігерін салады.

(d) өзіне қатысты сұрау салынатын жолаушы. Егер жолаушыға осы Баптың ережелеріне сәйкес оған қатысты уақтылы алдын ала сұрау салу берілмеген тіркеу немесе отырғызу кезінде ерекше көмек талап етілсе, тасымалдаушы жолаушыға ерекше көмек көрсетуден бас тарту құқығын өзіне қалдырады.

(e) егер Жолаушының денсаулығына байланысты проблемалар болса немесе ұшақтың герметикаланған салонындағы саяхат теріс әсер етуі мүмкін белгілі бір аурудан зардап шегетін болса, жолаушының денсаулығы үшін саяхаттың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында саяхат басталғанға дейін дәрігермен кеңесу ұсынылады.

(f) егер жолаушы тасымалдаушыны психикалық немесе дене ауруы немесе әрекет қабілеттілігінің шектелуі туралы хабардар етпесе және Жолаушының көрсетілген ауруына байланысты тасымалдаушы рейстің жоспарланбаған межелі пунктіне бару маршрутын өзгертуге мәжбүр болса, тасымалдаушының жолаушыдан, жолаушыға қатысты қолданылатын еңсерілмейтін күш мән-жайларының әрекеті жағдайларын қоспағанда, рейс маршрутын өзгертуге байланысты барлық шығыстардың және басқа да шығыстардың орнын толтыруды талап етуге құқығы бар.

6.6.4. Тасымалдаушы әуе кемесінің бортында коммуникация және қауіпсіз көмек бойынша практикалық дағдыларды меңгерген бортсеріктердің мүгедектерге, халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарына және балаларға аутизмі, Аспергер синдромы, атипті аутизмі бар жолаушыларға қызмет көрсетуін: орналастыруды, ақпараттық қызмет көрсетуді, авиациялық қауіпсіздік қағидаларын орындау бойынша көмекті, тамақпен қызмет көрсетуді, ұшуда алғашқы медициналық көмек көрсетуді қоса алғанда, қамтамасыз етеді.

Мүгедектерді, халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарын және балалар аутизмі, Аспергер синдромы, атиптік аутизмі бар жолаушыларды тасымалдау кезінде тіркеу жөніндегі тиісті рәсімдер жүргізілгеннен кейін авиакомпанияның (әуежайдың) өкілі оларды әуе кемесіне (нен) ертіп жүреді.

Мүгедектерді, халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарын және балалардың аутизмі, Аспергер синдромы, атиптік аутизмі бар жолаушыларды және бірге жүретін адамдарды әуе кемесінің бортына отырғызу бірінші кезекте жолаушылардың негізгі бөлігін отырғызу жарияланғанға дейін және әуе кемесінен түсіру соңғы кезекте жүргізіледі.

Жолаушыларды әуе кемесінің бортына отырғызу жарияланған кезде уәкілетті агенттер еріп жүретін адамдары жоқ кәмелетке толмаған жолаушылар мен балалары бар жолаушыларды алдын ала шақырады.

6.6.5 балалар аутизмі, Аспергер синдромы, атипті аутизм туралы диагнозды растау үшін Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 "Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын бекіту туралы" бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) № 026/у нысанындағы дәрігерлік-консультациялық комиссияның қорытындысы ұсынылады.

6.7-бап. ЖАЙЛЫЛЫҒЫ ЖОҒАРЫ ЖОЛАУШЫЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

(a) Жоғары жайлылықпен тасымалдау үшін жолаушы қажетті орынға тапсырыс бере алады. Қосымша креслоларды төлеу жолаушы төлеген тариф бойынша жүргізіледі.

6.8-бап. ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ КУРЬЕРЛЕРГЕ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАГАЖЫНА ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

6.8.1. Дипломатиялық курьерлер дипломатиялық почтаны әуе кемесінің салонында тасымалдайды және міндетті:

- тасымалдаушының талап етуі бойынша дипломатиялық почтаны алып жүретін тұлға ретінде оның арнайы өкілеттігін растайтын құжаттың болуы және көрсетілуі;
- тиісті халықаралық конвенциялардың нұсқамаларына және ұшып шығу, межелі, трансфер пункттері мемлекеттік органдарының талаптарына сәйкес дипломатиялық почтаны буып-түюге және ресімдеуге жауапты болу;
- жердегі операциялар кезінде дипломатиялық почтаның сақталуына жауап береді.

6.8.2. Әуе кемесінің салонында дипломатиялық почтаны тасымалдауды дипломатиялық курьердің алып жүруімен ресімдеу жеке билетпен не ақылы багаж үшін әртүрлі алым түбіртегімен жүзеге асырылуы мүмкін және ақы төлеу ақылы багажды тасымалдау ережелеріне сәйкес жүргізіледі.

6.8.3. Дипломатиялық почтаны тасымалдауды осы мақсат үшін арнайы ресімделген жолаушылар билеті ресімдеген кезде почта, егер оның салмағы 75 килограмнан аспаса, жолаушылар креслосында тасымалданады. Осы салмақтық нормадан асқан жағдайда дипломатиялық почтаны тасымалдау үшін екі немесе одан да көп билет ресімделуі және тиісінше екі немесе одан да көп кресло алынуы мүмкін.

7-ТАРАУ ЖҮКТІ ТАСЫМАЛДАУ

7.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

7.1.1. "Багаж" - тасымалдаушының келісімі бойынша әуе кемесінде тасымалданатын жолаушының немесе экипаж мүшелерінің жеке заттары. "Багаж" термині тіркелген (жолаушы жүретін әуе кемесінің багаж бөлімшесінде тасымалданатын) және тіркелмеген (жолаушы өз жауапкершілігімен әуе кемесінің салонында тасымалдайтын) деп түсініледі.

7.1.2. Тіркеу кезінде жолаушы өзі тасымалдайтын барлық заттарды өлшеу үшін көрсетуге міндетті.

7.1.3. Әуе кемесі толық коммерциялық тиелген кезде тасымалдаушы жолаушыға багажды белгіленген нормадан артық қабылдауды шектеуге немесе тасымалдаудан бас тартуға құқылы. Мұндай жағдайда багажды алып жүрудің рұқсат етілетін ең жоғары санитариялық нормасы бір ересек жолаушыға 32 кг. аспайды.

7.1.4. Егер салмағы, мөлшері, орын саны, ішіндегісі немесе олардың орамы осы Қағидалардың талаптарын қанағаттандырмаса, тасымалдаушы жолаушыға оның заттарын тасымалдаудан бас тартуға құқылы.

7.1.5. Тіркелген багаж жолаушы жүретін әуе кемесінде тасымалданады. Егер мұндай тасымалдау қандай да бір себептермен мүмкін болмаса, тасымалдаушы тіркелген багажды өзінің ең жақын келесі немесе алдыңғы рейсімен тасымалдауға тиіс.

7.1.6. Тіркелгеннен кейін қонуға келмеген Жолаушының багажы, сондай-ақ қонуға келмеген транзиттік жолаушының багажы мен қол жүгі әуе кемесінің бортынан міндетті түрде алынуға тиіс.

7.1.7. Жолаушы осы Қағидаларда белгіленген тасымалдау талаптары мен шарттарын сақтамай тасымалдауға тыйым салынған немесе тасымалдауға тапсырылған заттарды багажда тасымалдауға жауапты болады.

7.2. ТЕКСЕРУ ҚҰҚЫҒЫ

Қауіпсіздікті қамтамасыз ету себептері бойынша және/немесе уәкілетті органдардың сұрау салуы бойынша тасымалдаушы жолаушылардан жолаушылардың өздерін және / немесе олардың багажын (инфрақызыл сәулелерді немесе басқа технологияларды пайдалана отырып) тексеруден өткізуді талап етуі мүмкін. Егер жолаушы жоқ болса, оның багажы, атап айтқанда, оның құрамында жоғарыда аталған қандай да бір заттардың бар-жоғын тексеру үшін сканерленуі немесе ол болмаған кезде тексерілуі мүмкін. Егер жолаушы тексеруден бас тартса, тасымалдаушы жолаушы мен оның багажын тасымалдаудан бас тартуы мүмкін. Егер сканерлеу жүкке немесе оның ішіндегісіне зиян келтірсе немесе оған зиян келтірсе, тасымалдаушы

осындай залал үшін, оның өрескел ұқыпсыздығы жағдайларын қоспағанда немесе егер залал тасымалдаушының қасақана құқыққа қарсы әрекеттерімен келтірілген жағдайда жауапты болмайды.

7.3. БАГАЖДЫ ТАСЫМАЛДАУДАН БАС ТАРТУ ҚҰҚЫҒЫ

(а) тасымалдаушы қауіпсіздік себептері бойынша, егер багажда Қазақстан Республикасының заңнамасында санамаланған заттардың кез келгені болса немесе жолаушы талаптарды орындамаса, жолаушыға багаждың және/немесе жолаушыға тасымалдаудан бас тартылған заттардың сақталуын қамтамасыз ету үшін жауапты болмаса, жолаушыны тасымалдаудан бас тартуға немесе багажды тасымалдауды жалғастырудан бас тартуға құқылы.

(б) тасымалдаушы қауіпсіздік, гигиена себептері бойынша немесе техникалық қажеттілікке байланысты көлемі, нысаны, салмағы, мазмұны, конфигурациясы немесе сипаты бойынша авиатасымалмен үйлеспейтін кез келген заттарды тасымалдаудан бас тартуға немесе егер көрсетілген заттар саяхат кезінде табылса, оларды тасымалдауды жалғастырудан бас тартуға құқылы. Тасымалдаушы жолаушыға тасымалдаудан бас тартылған багаждың және/немесе заттардың сақталуын қамтамасыз ету үшін жауапты болмайды.

(с) тасымалдаушының жолаушы Қағидаларға сәйкес тарифтік үстемеақы төлеуден бас тартатын багажды тасымалдаудан бас тартуға құқығы бар.

(д) Тасымалдаушы жолаушыға тасымалдаудан бас тартылған багаждың және/немесе заттардың сақталуын қамтамасыз ету үшін жауапты болмайды.

(е) тасымалдаушы өздеріне қатысты қолданылатын қағидаларға сәйкес саяхаттау үшін қажетті құжаттары жоқ жануарларды тасымалдаудан бас тартады.

(е) жолаушы осы Ережеде көрсетілген шарттарға сәйкес тіркеудің аяқталу мерзіміне дейін тасымалдаушыға бермеген багаждың жүк бөлігінде тасымалдаудан бас тартуға құқығы бар.

7.4. ТІРКЕЛГЕН ЖҮК

7.4.1. Жалпы ережелер

(а) 3 өлшем сомасында тіркелген багаждың бір орнының габариттері 158 см-ден аспауға тиіс, багаждың бір орнының массасы 32 кг-нан аспауға тиіс.

(б) жолаушы багажды тасымалдаушының тіркеу бағанасында оны тіркеудің аяқталу мерзіміне дейін тексеру мақсатында беруге міндетті.

(с) жолаушы багажды тіркеу бағанасында тапсырғаннан кейін, жоғарыда көрсетілген шарттар сақталған жағдайда, тасымалдаушы осы багажды сақтау жөнінде өзіне міндеттеме алады және жолаушыға тіркелген багаждың әрбір нысанасына багаж түбіртегін береді.

(д) жолаушы өз багажын өз атымен белгілеуге міндетті.

(е) барлық ақылға қонымды мүмкін болатын жағдайларда тасымалдаушы тіркелген багажды жолаушы ұшатын әуе кемесімен тасымалдауды қамтамасыз етеді. Тасымалдаушы қауіпсіздікті қамтамасыз ету себептері немесе өзге де себептер бойынша тіркелген багажды басқа рейспен тасымалдай алады.

(ф) тіркелген багаж тасымалдау мақсаттары үшін жеткілікті берік болуға және ішіндегісінің тиісінше қорғалуын қамтамасыз етуге тиіс.

(г) Жолаушыларға тіркелген багажда ақша қаражатын, зергерлік бұйымдарды, өнер туындыларын, бағалы металдарды, күмістен жасалған бұйымдарды, бағалы қағаздарды және өзге де құндылықтарды, оптикалық немесе фотографиялық аспаптарды, компьютерлерді, электрондық және/немесе телекоммуникациялық жабдықты немесе құрылғыларды, музыкалық аспаптарды, паспорттарды және жеке басты куәландыратын басқа да құжаттарды, кілттерді, бланкілерді, іскерлік құжаттарды, қолжазбаларды немесе шарттарды жеке де, шаблонды да және т. б. тасымалдамауға ұсынылады. Жолаушы жоғарыда көрсетілген заттарды тіркелген багажға қосқан кезде тіркелген багаж жойылған, жоғалған немесе бүлінген жағдайда тасымалдаушы Конвенцияда және жолаушылар мен багажды тасымалдаудың осы жалпы шарттарының 18-бабында белгіленген шектерде жауапты болады.

(х) қолданыстағы ережелерге сәйкес жолаушыларға тіркелген багажда қандай да бір дәрілік заттарды алып жүру ұсынылмайды.

Багаж бөлігінде спорттық мүкәммалды тасымалдауға қатысты осы Қағидаларға сәйкес мынадай қағидалар қолданылады.

7.4.2. Багажды алып жүру нормасы

(а) қолданылатын жағдайларда тариф шарттарына сәйкес багажды алып жүру нормасы ұшақтың жүк бөлігінде салмағы және/немесе орындар саны және/немесе багаж габариттері шектелген бір жолаушыға арналған багаж санына сәйкес келеді, ол межелі пунктке және Броньдауда көрсетілген төленген тарифке байланысты айқындалады.

(б) жолаушылар нормадан жоғары багаж үшін алым төленген жағдайда багажды алып жүру нормасынан асатын тіркелген багажды алып жүре алады. Нормативтен тыс багаж үшін көрсетілген алымға қолданылатын шарттар және нормативтен тыс багаж үшін тарифтер туралы ақпаратты тасымалдаушыдан және оның уәкілетті агенттерінен, сондай-ақ авиакомпанияның вебсайтынан алуға болады.

(с) барлық жағдайларда тіркелген багаждың салмағы 1-орыннан 32 кг аспауы тиіс.

Нормадан жоғары жолжүкті авиакомпания белгілеген тарифтер бойынша ұшу әуежайының кассасында төлеуге болады.

Жолаушылар, егер қолданылатын болса, жолжүкті алып өтудің қолданылатын нормасы туралы барлық қажетті ақпаратты тасымалдаушыдан және оның уәкілетті агенттерінен, сондай-ақ авиакомпанияның корпоративтік вебсайтынан ала алады.

7.4.3. Құндылық туралы ерекше мәлімдеме

(а) егер тіркелген багаждың құндылығы багаж жойылған, жоғалған, бүлінген немесе кідірітілген кезде туындайтын тасымалдаушының Конвенциямен айқындалған шекті жауапкершілігінен асып түскен жағдайда, жолаушы мұндай багажды саяхат басталғанға дейін сақтандыра алады.

7.4.4. Жүкті алу және жеткізу

(а) Ережеге сәйкес жолаушы өзінің тіркелген багажын межелі пунктте немесе аралық аялдамада беру басталғаннан кейін бірден алуға міндетті. Егер жолаушы багажды алу мүмкіндігі пайда болған сәттен бастап үш ай ішінде багажды алып кетпесе, тасымалдаушы аталған багажды өз қалауы бойынша, жолаушы алдындағы қандай да бір жауапкершіліксіз немесе міндеттемелерсіз иелене алады.

(с) тіркелген багажды алу құқығына тек багаж түбіртегінің иесі ғана ие болады.

(d) егер багажды беруді талап ететін тұлға багаж түбіртегін көрсете алмаса, тасымалдаушы осы тұлғаға тіркелген багажды осы адамның багажға құқығын растайтын жеткілікті қанағаттанарлық дәлелдемелер ұсынылған жағдайда ғана береді.

(е) багаж түбіртегі иесінің багажды жеткізу сәтінде шағымдарсыз алуы багаждың тиісті жай-күйде адал жеткізілгендігін растау болып табылады (жолаушы тарапынан кері дәлелдемелер болмаған кезде).

7.4.5. Жүкті тасымалдауға қабылдау кезінде Тасымалдаушы жолаушыға берілген багаж биркасы ретінде қаралатын жазбаны (орын саны мен тіркелген багаждың салмағы туралы) жасауға міндетті. Егер қосымша багажға түрлі алым түбіртегі ресімделмесе, онда тіркелген багаждың толық массасы тегін алып өту нормасына сәйкес келеді деп есептеледі. Тасымалдаушы жолаушыға тіркелген багаждың әрбір орнына нөмірлі багаж белгісінің үзбелі талонын беруге міндетті. Багаж биркасы және үзбелі талон багажды сәйкестендіруге арналған.

7.4.6. Тиісті қызметтер сәйкестендірген немесе қосымша тексеріп қараған жағдайларды қоспағанда, тіркелген багажды тасымалдауға тапсырған кезден бастап және оны берген кезге дейін Жолаушының багажға кіруіне тыйым салынады.

7.5-бап. ТІРКЕЛМЕГЕН БАГАЖ (ҚОЛ ЖҮГІ)

7.5.1. Авиакомпания авиакомпанияның корпоративтік сайтында жарияланған қолданыстағы тариф ережелеріне сәйкес 1-ші жолаушы үшін бір қол жүгі орнын белгілейді.

7.5.2. Жолаушы ұшақ салонында алып жүруге ниеттенетін багаждың кейбір түрлеріне қатысты жолаушыға қауіпсіздік, техникалық қажеттілік себептері бойынша немесе әуе кемесінің түріне

байланысты ұшақ салонында көрсетілген багажды алып жүруден бас тартылуы мүмкін, бұл жағдайда аталған Багаж тіркелген багаж ретінде тасымалдануға жатады.

(b) жолаушы багаж бөлігінде алып жүргісі келмейтін және жоғарыда көрсетілген талаптарға сәйкес келмейтін Багаж/заттар (мысалы, сынғыш музыкалық аспаптар немесе басқа заттар) (нормадан, габариттен және/немесе салмақтан асатын) ұшақ салонында, егер тасымалдаушыға жолаушы ұшып шыққанға дейін 24 сағат бұрын аталған багаж/заттар туралы тиісті түрде хабардар етілген және ұшақ салонында көрсетілген багажды/заттарды алып жүруге келіскен жағдайларда ғана тасымалдануы мүмкін. Бұл жағдайда көрсетілген багажды алып жүргені үшін тасымалдаушы тарифінің талаптарына сәйкес жеке төлем алынуы мүмкін.

7.5.3.Салмағы 75 кг аспайтын және көлемі 120х50х30 см аспайтын сынғыш заттарды тасымалдау кезінде салондағы қосымша орын үшін ақы төлеу қажет.

7.5.4.Қол жүгі мөлшерінен асатын гитаралар, саксофондар және басқа да музыкалық аспаптар тіркелген багаж ретінде тасымалдануы тиіс. Мұндай багаж алып жүру нормаларынан асып кеткен жағдайда, багаждан асып кету авиакомпанияның белгіленген тарифтеріне сәйкес төленеді.

7.5.5.Жолаушылар салонында теледидарлар мен басқа да тұрмыстық электр техникалық жабдықтарды тасымалдауға жол берілмейді.

(c) жолаушылар ұшақ салонында тасымалданатын жеке мүлкі мен қол жүгі үшін жауапты болады. Жеке мүлік пен қол жүгі жойылған, ұрланған, жоғалған немесе бүлінген жағдайда, көрсетілген оқиғалар тасымалдаушы немесе оның қызметкерлері немесе агенттері тарапынан тиісті емес іс-әрекеттердің дәлелденген нәтижесі болып табылған жағдайда тасымалдаушы жауапты болады; бұл жағдайда тасымалдаушының жауапкершілігі жолаушылар мен багажды тасымалдау шарттарында көрсетілген сомамен шектеледі.

7.5.6.Әуе кемесінің салонында тасымалданатын тіркелмеген багажды (қол жүгін) ресімдеу жолаушыға "қол жүгі"биркасын беру арқылы жүзеге асырылады.

7.5.7.Жолаушы әуе кемесінің салонында тасымалданатын заттардың сақталуына өзі қамқорлық жасауға міндетті.

7.5.8.Тіркелмеген багаж (қол жүгі) әуе кемесінің салонында тасымалданады және жолаушылар креслосының үстінде немесе креслоның астында багаж сөресінде орналастырылады. Тіркелмеген багаж (қол жүгі) жолаушыда ұшу бойы қалады және оның жауапкершілігінде болады.

7.5.9.Багажды тегін алып жүрудің белгіленген нормасынан тыс жолаушы отырғызу, түсіру немесе ұшу кезінде өзіне қажетті мынадай заттарды, егер олар жолаушының қолында болса және багажға салынбаған болса, тегін алып өте алады:

- * Әйелдер сөмкесі;
- * Қағаздарға арналған папка;
- * Пальто немесе жадағай; * Қолшатыр;
- * Ұшу кезінде оқуға арналған баспа басылымдары;
- * Балаға арналған тамақ және балалардың жол бесігі;
- * Мүгедекке арналған кресло-арба;
- * Дипломат немесе портфель

7.6-бап. БАГАЖДЫ ТЕГІН АЛЫП ӨТУ НОРМАЛАРЫ

7.6.1. Әрбір жолаушы, "2 жасқа дейінгі бала/Infant" санатындағы жолаушыларды қоспағанда, орын берілмей, тегін багаж алып жүруге құқылы:

* 7.4.2-тармақ және 7.5.1-тармақ бойынша белгіленген тіркелген багаж бен қол жүгінің нормалары.

Қызметтік немесе жеңілдікті билеттер бойынша жүретін жолаушылар, сондай-ақ балалар билеті бойынша тасымалданатын бала тарифті қолдану қағидаларына сәйкес тасымалдаушы белгілеген норма бойынша багажды тегін тасымалдауға құқылы.

7.6.2.Багажды тегін тасымалдау нормалары қолданылмайды:

- көру қабілеті жоқ жолаушыларды алып жүретін бағыттаушы иттерді қоспағанда, Үй жануарларына, құстарға, балықтарға және басқа да жануарларға қолданылмайды.
- спорт жабдықтары

7.6.3.Бірыңғай топтық брони бар және бір әуе кемесінде бір бағыт бойынша бір межелі пунктке бірге келе жатқан жолаушыларды тасымалдау кезінде жолаушылардың талап етуі бойынша осы топтағы жолаушылардың багажын тегін тасымалдаудың біріктірілген нормасын білдіретін багажды тегін тасымалдаудың топтық нормасы ұсынылады.

7.6.4.Егер екі немесе одан да көп жолаушы бір отбасы ретінде бір межелі пунктке саяхаттап, багажды бірге тіркеуге тапсырса, онда олар үшін әрбір жолаушыға багажды тегін алып жүру нормаларының сомасына тең багаждың жалпы нормасын белгілеуге рұқсат етіледі.

7.6.5.Әуе кемесі толық коммерциялық тиелген кезде тасымалдаушы жолаушыға багажды белгіленген нормадан артық қабылдауды шектеуге немесе тасымалдаудан бас тартуға құқылы.

7.7-бап. АҚЫЛЫ (НОМАТИВТЕН ТЫС) БАГАЖ

7.7.1.Жолаушы, отбасы немесе топ тасымалдаушыны нормативтен тыс багаждың массасы мен орындарының саны туралы алдын ала хабардар етуге және оның тасымалын төлеуге міндетті (орынды брондау кезінде немесе билетті сатып алу сәтінде).

7.7.2.Жолаушы тегін тасымалдау нормасынан асатын багажды тасымалдау күніне қолданылатын белгіленген тариф бойынша тасымалдауға ақы төлеуге міндетті. Нормативтен тыс багаж үшін алымдар тарифке байланысты бір жолаушыға арналған ең жоғары жол берілетін лимит арасындағы айырма үшін ғана есептеледі.

7.7.3.Нормативтен тыс багаждың бір орнының салмағы 32 кг-нан аспауы тиіс, орын саны 2-ден аспауы тиіс. Көрсетілген масса мен мөлшерден асатын Багаж жүктерді тасымалдау қағидалары бойынша жүк ретінде ресімделеді.

7.7.4.Жолаушы жол жүру барысында тасымалданатын багаждың массасын көбейткен жағдайда, жолаушы массасы бұрын ұсынылған және төленген багаждың массасынан асатын багажды тасымалдау құнын төлеуге міндетті. Жолаушы жолда тасымалданатын багаждың массасын азайтқан жағдайда, тасымалдаушы багаж үшін бұрын жүргізілген төлем бойынша ешқандай қайта есептеулер жүргізбейді.

7.7.5.Егер жолаушы мәлімдегеннен және алдын ала төленгеннен көп мөлшерде багажды тасымалдауға ұсынса, мұндай багаж жолаушымен бір әуе кемесінде тасымалдауға тек бос тоннаж болған кезде және тиісті қосымша ақыдан кейін қабылданады.

7.7.6.Багаждың массасы ұлғайған жағдайда, аялдау немесе трансфер пунктінде жолаушыдан қосымша багаж үшін ақы алынады.

7.8. СПОРТТЫҚ ЖАБДЫҚТАР

7.8.1.Шаңғылар, сноубордтар (а)ұшақтың жүк бөлігінде тасымалдау үшін багажға сенімді буып-түйілуі және тапсырылуы қажет. Шаңғы алып жүруге арналған жиынтыққа: 1пара шаңғы, 1пара шаңғы таяқтары, 1 жұп бәтеңке, 1шлем кіреді. Сноубордты алып жүруге арналған жинаққа мыналар кіреді: 1 сноуборд, 1 жұп етік, 1 дулыға, шаңғы мен сноубордтың ұзындығы 170 см-ден аспауы керек.

7.8.2. Хоккей. Хоккей мүкәммалын алып жүруге арналған жиынтыққа: 1 хоккей жабдығы бар сөмке, 1 Қорғаныс жарақтары жиынтығы (тізелер, қолдар және т.б. үшін), хоккей таяқшалары, 1 жұп конькилер, 1 дулыға кіреді.

7.8.3. Серфинг тақталары және скейтбордтар.

(а) ұшақтың жүк бөлігінде тасымалдау үшін багажға сенімді буып-түю және тапсыру қажет.

(b) серфинг тақтасының ұзындығы 170-тен аспауы керек.

7.8.4.Велосипедтер.

Авиакомпания велосипедтерді, егер олар тиісті түрде оралған болса, тасымалдауға қабылдайды. Тасымалдау үшін арнайы жағдайлар: педальдарды алып тастап, шиналарды түсіру керек. Тандем (екі/үш адамға арналған велосипед) тасымалдауға қабылданбайды.

7.8.5. Гольф ойнауға арналған жабдық.

Жабдық жүк бөлімінде тасымалдау үшін тиісті түрде оралуы керек. Гольф жабдықтарының жиынтығына мыналар кіреді: 1 гольф сөмкесі, онда 1 гольф жиынтығы, гольф доптары және доп тіректері бар.

7.8.6. Сүңгуірлік жабдық, балық аулау жабдығы.

Сүңгуір жабдығын алып өту үшін арнайы жағдайлар:

а) сүңгуірлік жабдықтың бір жиынтығы мыналарды қамтиды: жүзгіштікті компенсатор, реттегіш, маска және тыныс алу түтігі, екі қапсырма, жүктері бар ауырлататын белдік.

б) тасымалдау кезінде акваланг баллондары бос, ал клапандар ашық болуы тиіс. Сүңгуір фонарь токтан ажыратылуы тиіс, шамды немесе аккумуляторды алып тастау керек, фонарьды тек қол жүгі ретінде тасымалдауға болады. Балық аулау жабдықтарын тасымалдауға арналған арнайы жағдайлар: балық аулау керек-жарақтарының жиынтығы бір балық аулау таяқшасынан, бір балық аулау сөмкесінен тұрады..

7.8.7. Спорттық қару

Спорттық қаруды алып өтуге арналған арнайы шарттар: спорттық қаруды тасымалдау қару мен оқ-дәрілерді тасымалдау ережелеріне, осы Қағидалардың 7.12-бабына сәйкес жүзеге асырылады. Тасымалдау үшін тікелей рейстер үшін "SPEQ" SSR коды немесе трансферлік рейстер үшін "SETR" қолданылады.

Спорттық жабдықтар алдын-ала сұрау бойынша жердегі қызметтердің қалауы бойынша тіркеуге алынады.

7.9-бап. БАГАЖ РЕТІНДЕ ТАСЫМАЛДАУҒА ҚАБЫЛДАНБАЙТЫН ЗАТТАР МЕН ЗАТТЕКТЕР

7.9.1. Ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында тасымалдауға мыналар ретінде қабылданбайды:

Жолаушыларға, әуе кемесіне немесе әуе кемесінің бортындағы мүлікке зиян келтіруі мүмкін мынадай

заттар мен заттектер:

- * жарылғыш заттар және оларға толтырылған заттар, жару құралдары, оқ-дәрілер, иллюминациялаушы заттар мен зымырандар;

- * сығылған және сұйытылған газдар, тұрмыстық пайдалануға арналған газдар (бутан-пропан және т. б.);

- * улы, уытты және тітіркендіргіш заттар;

- * тұтанатын қатты заттар мен сұйықтықтар;

- * күйдіргіш коррозиялық немесе тотықтырғыш материалдар мен заттар;

- * магниттелген материалдар;

- * радиоактивті материалдар;

- * қауіпсіздік құрылғыларымен жабдықталған портфельдер мен чемодандар;

- * сынап және жоғарыда аталған заттардың, жүктердің және оларды тасымалдау қауіпсіздігіне күмән туғызатын және әуе кемелерінің жолаушылары мен экипаж мүшелерінің өміріне қауіп төндіретін немесе өртеу, жару үшін пайдаланылуы мүмкін заттардың разрядына жататын басқа да заттар.

Жолаушыларға азаматтық әуе кемелерінде тасымалдауға тыйым салынған заттар мен құралдардың тізбесін Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы (ИКАО), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы "31" наурыздағы № 317 қаулысымен бекітілген.

7.9.2. Тасымалдауға багаж бен жүктің мынадай арнайы түрлері қабылданбайды:

- * биологиялық препараттар;

- * жабайы аңдар, аң терісі және бауырымен жорғалаушылар (жыландар);

* ірі үй жануарлары,

* балық өсіру материалы, аралар және т. б.

7.9.3. Сондай-ақ тасымалдауға мыналар да қабылданбайды:

* Тасымалдаушының пікірінше, салмағы, мөлшері немесе басқа да сипаттамалары бойынша багаж ретінде тасымалдауға жарамсыз заттар;

* Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының, сондай-ақ аумағына, аумағынан немесе аумағы арқылы тасымалдау жүзеге асырылатын елдің заңдарымен, қаулыларымен, ережелерімен және ұйғарымдарымен тасымалдауға тыйым салынған заттар.

7.10-бап. ШЕКТЕУЛІ МӨЛШЕРДЕ ҚАБЫЛДАНАТЫН ЗАТТАР МЕН ЗАТТЕКТЕР

7.10.1. Жолаушылар, егер тасымалдау жүзеге асырылатын аумақтан немесе аумақ арқылы елдің нормативтерінде өзгеше көзделмесе, багажда шектеулі мөлшерде және Тасымалдаушының рұқсатымен мынадай заттар мен заттарды алып жүре алады:

(а) Көлемі бойынша 24% - дан астам, бірақ 70% - дан аспайтын алкоголь ішімдіктері, сыйымдылығы 5 л-ден аспайтын сыйымдылықтарда, егер олар жолаушының багажындағы бөлшек сауда үшін арналған герметикалық ыдыста болса. Мұндай сусындардың бір адамға шаққандағы жалпы мөлшері -5 литр.

(б) Құрамында алкоголь мөлшері 24%-дан аспайтын алкогольді ішімдіктер буып-түю жөніндегі шектеулерден басқа қандай да бір шектеулердің ықпалына түспейді.

(с) Радиоактивті емес дәрі-дәрмектер мен сәндік заттар, соның ішінде аэрозольдер. Спорттық немесе тұрмыстық мақсаттарда пайдалану үшін қандай да бір қосымша қауіп-қатерсіз аэрозольдер тек тіркелген багажда тасымалданады. Әрбір адам тасымалдайтын барлық осындай бұйымдардың нетто жалпы саны 2 кг немесе 2 л-ден аспайды және жеке бұйымның нетто саны 0,5 кг немесе 0,5 л-ден аспауы тиіс.

(д) шашқа арналған лактар, тырнақ бояйтын лактар, одеколондар және құрамында алкоголь бар дәрі-дәрмектер тек тіркелген багажда. Әрбір адам тасымалдайтын барлық осындай бұйымдардың нетто жалпы саны 2 кг немесе 2 л-ден аспайды және жеке бұйымның нетто саны 0,5 кг немесе 0,5 л-ден аспауы тиіс.

(е) Авиакомпанияның рұқсатымен медициналық мақсаттар үшін қажетті оттегі газы немесе ауасы бар шағын баллондар.

(ф) Жасанды аяқ-қолдарды іске қосу үшін көмірқышқыл газы бар шағын баллондар, сондай-ақ егер бұл бүкіл саяхат уақытында қажетті қорларды қамтамасыз ету үшін қажет болса, ұқсас мөлшердегі қосалқы баллондар.

(г) Авиакомпанияның рұқсатымен, тек тіркелген багажда, жеке мақсаттар үшін әрбір адамға брутто салмағы бойынша 5 кг аспайтын мөлшерде спорттық мақсаттарға арналған жәшіктерге сенімді оралған патрондар. Бірнеше адамдар үшін жүк нормаларын бір немесе бірнеше жүк орындарына біріктіруге болмайды.

(h) жеке адам өзімен бірге алып жүретін қауіпсіз сіріңкелер немесе жеке пайдаланылатын оттықтар. Құрамында сіңірілмеген сұйық отын (төмендетілген газды қоспағанда) бар оттықтарды, оттықтар мен қосымша құю элементтеріне арналған отынды тасымалдауға рұқсат етілмейді.

(і) Жүрек бұлшықетінің стимуляторлары немесе литий батареяларымен қоректенетін, адам ағзасына имплантацияланған құрылғыларды қоса алғанда, радиоактивті изотоптардағы басқа құрылғылар немесе емдеу нәтижесінде адам ағзасындағы радиоактивті фармацевтикалық препараттар.

(j) авиакомпанияның рұқсатымен науқастарды тасымалдауға арналған кресло-Каталкалар немесе ағып кетпейтін батареялармен жабдықталған және тіркелген багажда тасымалданатын аккумулятордың клеммалары қысқа тұйықталудан қорғалған және батарея кресло-каталкаға немесе жылжымалы құралға сенімді бекітілген жағдайда батареямен басқарылатын басқа да жылжымалы құралдар.

(к) авиакомпанияның рұқсатымен науқастарды тасымалдауға арналған кресло-арбалар немесе ағып жатқан батареялармен жабдықталған және тіркелген багажда тасымалданатын батареямен іске қосылатын басқа да жылжымалы құралдар кресло-арбаны немесе жылжымалы құралды тек тік жағдайда ғана тиеуге, орналастыруға, бекітуге және түсіруге болатын және батарея ажыратылған жағдайда, батарея клеммалары қысқа тұйықталудан қорғалған және батарея кресло-арбаға немесе жылжымалы құралға сенімді бекітілген жағдайда. Егер кресло-арбаны немесе жылжымалы құралды тек тік күйінде тиеу, бекіту және түсіру мүмкін болмаса, батареяны алып тастау қажет және кресло-арбаны немесе жылжымалы құралды одан кейін тіркелген багаж ретінде шектеусіз тасымалдауға болады. Алынған батареяны берік, қатты орау жиынтықтарында тасымалдау керек. Бұл орауыш жиынтықтар ағып кетуді болдырмауы керек және батареяның сұйықтығын өткізбеуі керек. Табандықтарға бекіту жолымен немесе оларды жүк бөліктерінде тиісті бекіту құралдарының көмегімен, созылмалы таспалардың, қапсырмалардың немесе тіректердің көмегімен бекіту жолымен аударылудан қорғауды қамтамасыз ету қажет. Батареяларды қысқа тұйықталудан қорғау керек, қаптама жинақтарына тігінен бекіту керек және олардағы сұйықтықты толығымен сіңіру үшін жеткілікті үйлесімді сіңіргіш материалдармен қоршау керек. Буып-түю жинақтарына "сұйық батарея, кресло-каталкасы бар" немесе "сұйық батарея, жылжымалы құралы бар" деген таңба және тоттану қауіпінің белгісі қойылуы қажет. Әуе кемесінің командиріне науқастарды немесе батарея орнатылған жылжымалы құралдарды тасымалдауға арналған кресло-каталканың орналасқан жерін немесе оралған батареяның орналасқан жерін хабарлау қажет. Жолаушыларға әрбір авиакомпаниямен іс-әрекеттерді алдын ала келісу ұсынылады. Ағып кетпейтін батареяларға мүмкіндігінше ағып кетудің алдын алатын желдеткіш штепсельдерді орнату керек.

(l) Құрамында көмірсутекті газы бар шашты каталитикалық бұйралауға арналған қысқыштар, жылыту элементінің сенімді қорғаныс қалпағы болған жағдайда, тіркелген багаждағы әрбір адамға бір қысқыштан артық болмайды. Мұндай қысқыштар үшін газ құю элементтерін тасымалдауға тыйым салынады.

(m) авиакомпанияның рұқсатымен ауа райы бюросының немесе осыған ұқсас ресми органның өкілі тасымалдайтын барометр немесе сынап термометрі ғана қол жүтінде болады. Барометр немесе термометр құрамында тығыздалған ішкі астары немесе сынаптың ағуын болдырмайтын, сынапты өткізбейтін немесе тесуге төзімді материалдан жасалған берік сыртқы қаптама жинағына оралуы тиіс. Әуе кемесінің командирінде барометр немесе термометр туралы ақпарат болуы тиіс.

(n) авиакомпанияның рұқсатымен әрбір адамға көміртегі қос тотығы немесе үрлеу мақсаты үшін өзі үрленетін құтқару кеудешесіне салынған басқа да тиісті газы бар екі шағын баллоннан артық емес, оған қосымша екі зарядтан артық емес.

(o) авиакомпанияның рұқсатымен жылу шығаратын өнімдер, яғни аккумулятормен жұмыс істейтін жабдықтар, мысалы, су астындағы шамдар, дәнекерлеу жабдықтары, олар кездейсоқ қосылған кезде көп мөлшерде жылу шығарады және өртке әкелуі мүмкін, тек қол жүгі арқылы тасымалданады. Тасымалдау кезінде байқаусызда жұмыс істемеу үшін жылу шығаратын компонентті немесе энергия көзін алып тастау керек.

(p) құрамында сынап бар бір кішкентай медициналық немесе клиникалық термометр, егер ол қорғаныс корпусында болса, жеке пайдалануға арналған.

Ескертпе: Тізбе ауа бойынша қауіпті жүктерді қауіпсіз тасымалдау жөніндегі Техникалық нұсқаулықтардың талаптарына сәйкес жасалған (ДОС 9284 AN905, 2008-2010 жылғы басылым, ИКАО).

7.10.2. Тасымалдаушы жолаушыларға салонда 2 литрден аспайтын сұйықтық тасымалдауға рұқсат береді. Бұл сұйықтықтар 50 мл-ден аспайтын ыдысқа құйылған болуы тиіс.

Мұндай сұйықтықтарға гелдер, лактар, тушь, сусабындар, парфюмерия, одеколондар, кремдер және т. б.

Әуе кемесінің салонында жолаушыларға тасымалдау үшін рұқсат етілген сұйықтықтардың көлемін авиакомпания немесе халықаралық ұйымдардың және

Қазақстан Республикасы Азаматтық авиациясының уәкілетті органдарының талап етуі бойынша шектеуі мүмкін.

7.10.3. Кез келген жағдайда қол жүгін және оның ішіндегісін тасымалдауға рұқсат беру бойынша түпкілікті шешімді

әуежайлардың тиісті қызметтері қабылдайды.

7.11-бап. ҚАРУ МЕН ОҚ-ДӘРІЛЕРДІ ТАСЫМАЛДАУ

7.11.1. Ұшу кезінде жолаушыларға өзімен бірге барлық түрдегі атыс, газ және суық қаруды, сондай-ақ оның муляжын алып жүруге тыйым салынады.

7.11.2. Аң аулауға және спорттық мақсаттарға арналған қару мен оқ-дәрілер жолаушының осы қаруға тиісті құжаттары болған, оқталған және арнайы қапқа оралған жағдайда тасымалдауға қабылданады. Бұл заттар тек тіркелген жүк ретінде тасымалданады.

7.11.3. Қызметтік міндеттерін атқару кезінде жүрген адамдардың өзімен бірге қару алып жүруі белгіленген тәртіппен берілетін арнайы рұқсат болған кезде және мемлекеттік органдардың тиісті заңдары мен ережелері сақталған кезде ғана жүзеге асырылады.

7.11.4. Қаруды тасымалдау оқталмаған күйде, буып-түйілген түрде, жолаушының багажында, жолаушылар салондарынан оқшауланған әуе кемесінің бөліктерінде жүзеге асырылады. Оқ-дәрілер оралған түрде, қарудан бөлек тасымалданады.

7.11.5. Газ қаруы жолаушының багажында буып-түйілген түрде тасымалданады. Газ қаруына оқ-дәрілерді тасымалдауға тыйым салынады.

7.11.6. Қаруды сақтауға және тасымалдауға құқығы бар, бірақ қызметтік міндеттерін атқару кезінде болмайтын адамдардан қару алып қойылады және ұшу уақытында тасымалдаушының өкіліне тапсырылады. Ұлттық киімнің керек-жарағы болып табылатын сұқпалар мен пышақтар, сондай-ақ сатылымда бар қаруды имитациялайтын кәдесыйлар тасымалдауға қабылданады және ұшу уақытында багажға тапсырылуға жатады. Тіркелмеген багаж ретінде тасымалдауға сондай-ақ өзінің сыртқы түрімен Қаруға ұқсайтын заттар (мысалы, ойыншықтар), пиротехникалық құрылғылар (зымырандар, петардалар, бенгал оттары және т.б.), қорқыту және шабуыл жасау үшін пайдаланылуы мүмкін басқа да заттар (велосипед тізбектері, таяқшалар, қайшылар және басқа да кесетін және тесетін заттар) қабылданбайды.

7.11.7. Егер тасымалдаушының әуе кемесінің жүру бағыты мемлекеттік шекара арқылы өтетін болса, онда бортта қару алып жүру мәселесін мүдделі мемлекеттердің тиісті өкілетті органдары осы мемлекеттерде қолданылып жүрген заңдар мен ережелерді сақтау үшін алдын ала реттеуі тиіс.

7.11.8. Қару-жарактың барлық түрлерін, атыс қаруына оқ-дәрілерді тасымалдауға рұқсат етілген кезде қаруды қабылдау, ресімдеу, тасымалдау және жолаушыларға беру әуе кемелерінде қару мен оқ-дәрілерді тасымалдау тәртібі туралы авиакомпания нұсқаулығының талаптарына сәйкес жүргізіледі.

- Қаруды тасымалдауға қабылдауды, қажетті құжаттарды ресімдеуді, ұшып кету әуежайында әуе кемесінің бортына жеткізуді және ұшып келу әуежайында қаруды беруді авиациялық қауіпсіздік қызметінің (АҚК) қызметкері жүзеге асырады.
- Ұшу кезеңінде уақытша сақтау үшін жолаушыдан қару қабылдау 3 данада жасалатын актімен ресімделеді, оған жолаушы-қарудың иесі және АҚК қызметкері қол қояды. Актінің бірінші данасына тасымалдаушы да қол қояды және АҚК-да ұшып кету әуежайында қалады, екінші данасы тасымалдаушыға беріледі, үшіншісі ұшып келу әуежайында қару алу үшін жолаушыға беріледі. АҚК қызметкері қару иесі-жолаушыға оны ұшып келу әуежайында алу тәртібі туралы хабарлайды.
- Қазақстан Республикасы Федералдық күзет қызметінің, Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Мемлекеттік фельдъегерлік қызметтің тиісті іссапар нұсқамалары бар, өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде болатын қызметкерлері, сондай-ақ кеңес беретін іссапар нұсқамалары бар және айдауылданушы адамдарға ілесіп жүруді жүзеге асыратын басқа да әскерилендірілген ұйымдардың әскери қызметшілері мен

қызметкерлері ұшу кезеңінде уақытша сақтау үшін қару бермейді.

- Бөлшектелген түрдегі өлшемдері оны (стандартты) металл жабылатын жәшіктерге салуға мүмкіндік бермейтін ұзын ұңғылы қаруды тасымалдау әуе кемелерінің оқшауланған багаж немесе жүк бөліктерінде АҚҚ (арнайы ыдыс, футляр, кейс, қап) мөрленген және авиациялық қауіпсіздік талаптарына жауап беретін жолаушының қаптамасында жүзеге асырылады.
- Ұшып келу әуежайында жолаушыға қаруды беруді авиациялық қауіпсіздік қызметінің қызметкері қарудың иесі-жолаушы актінің, оның жеке басын куәландыратын құжаттың, қаруды алып жүру және сақтау құқығына арналған құжаттың үшінші данасын, ал қажет болған жағдайларда-оны Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге/әкетуге тиісті рұқсатты көрсеткен кезде жүзеге асырады.
- Ұшып келу әуежайында жолаушы талап етпеген қаруды авиациялық қауіпсіздік қызметінің қызметкері Ішкі істер органдарына тапсырады.
- Қару мен оқ-дәріні иеленуші жеке тұлғалардың осы қаруды өткізу туралы сауда ұйымының белгісі бар әрбір қару бірлігін иелену және алып жүру құқығына ПМ-нің тиісті органы берген рұқсаты немесе рұқсаттың телнұсқасы болуға тиіс. Ұшуға дейін 24 сағат бұрын алдын-ала сұрау қажет. Қамауға алынғанды (күдіктіні) алып жүруге, заттай дәлелдемелерді, қылмыстық істерді және өзге де қызметтік құжаттар мен материалдарды тасымалдауға байланысты қызметтік міндеттерін орындау кезінде жедел-ізвестіру қызметін жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне, арнайы пошта мен арнайы жүктерді тасымалдайтын мемлекеттік фельдъегерлік қызмет бөлімшелерінің қызметкерлеріне, айдауылданушы адамдарды ертіп жүретін әскери қарауылдың жеке құрамына, іссапар куәлігінде тиісті белгілер болған кезде күзетілетін адамдарды ертіп жүруге байланысты қызметтік міндеттерін орындау кезінде болатын Қазақстан Республикасы Мемлекеттік күзет қызметінің қызметкерлеріне. Ұшуға дейін 24 сағат бұрын алдын-ала сұрау қажет.

7.12-бап. АРНАЙЫ ЖҮКТІ ТАСЫМАЛДАУ

7.12.1. Бинобльдер, радиоқабылдағыштар мен радиотаратқыштар, фото және киноаппаратура тасымалдауға тек чемодандарға немесе жәшіктерге буып-түйіліп қабылданады. Жолаушыға оларды әуе кемесінің бортында болған уақытта пайдалануға рұқсат етілмейді. Радиоаппаратурадан стационарлықтан басқа қоректену элементтері алынып тасталуы тиіс.

7.12.2. Жолаушыға ұшу кезінде транзисторлық радиоқабылдағышты және басқа да электрондық аспаптарды, есту аппаратын, кардиологиялық жабдықты, электрондық оятқышты, калькуляторды, портативті компьютерді, портативті магнитофонды (плеерді) және жазу машинкасын қоспағанда, пайдалануға тыйым салынады.

7.12.3. Жолаушыға өзінің тіркелген багажына сынғыш және тез бұзылатын заттарды, ақша белгілерін, зергерлік бұйымдарды, бағалы металдарды, компьютерлерді, электрондық байланыс құралдарын, ақша міндеттемелерін, бағалы қағаздарды және басқа да құндылықтарды, іскерлік құжаттарды, паспорттарды, жеке куәліктерді, кілттерді және басқа да осыған ұқсас заттарды қосу ұсынылмайды.

7.12.4. Тасымалдау кезінде ерекше, сақтық шараларын немесе оларды сақтаудың ерекше жағдайларын талап ететін сынғыш және сынатын заттарды (шағын габаритті тасымалданатын магнитофондар, радиоқабылдағыштар, Теледидарлар, хрустальдан, фарфордан жасалған бұйымдар, дипломатиялық почта және т.б.), өлшемдері қол жүгінің габаритінен аспайтын заттарды тасымалдаушымен келісім бойынша және физикалық мүмкіндігі болған кезде жолаушы әуе кемесінің салонында оларды тексеруге міндетті түрде ұсынған жағдайда тасымалдауы мүмкін. Багаж ретінде тасымалдауға бұл заттар салынған заттың сақталуын қамтамасыз ететін орамада ғана және тасымалдаушы олардың сақталуына жауап бермеген жағдайда қабылданады.

7.13. ЖАНУАРЛАР МЕН ҚҰСТАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

7.13.1. Тасымалдауға сұраныс ұшуға дейін 24 сағат бұрын беріледі. Малды тасымалдауға қажетті құжаттар: ветеринариялық паспорт және куәлік. Әуе кемесінің салонындағы жануарлардың (ит немесе мысық) рұқсат етілген салмағы – 5 кг дейін, тор габариті (29x43x26) аспауы тиіс, сондай-ақ жолаушы тіркелу сәтінде ұшып шығу әуежайында қызметті сатып ала алады салмағы 5-8 кг бастап, габариті (50x35x30) аспауы тиіс.

Жануарларды тасымалдау жағдайында брондау кезінде авиакомпанияға хабарлау және тасымалдаушыдан рұқсат алу қажет. Бір рейсте тасымалданатын жануарлардың жалпы санын авиакомпания айқындайды.

Құжаттарды рәсімдеу бойынша сұрақтар туындаған жағдайда жолаушылар әуежайдың ветеринарлық бөліміне жүгіне алады.

Жануарларды жүк бөлімінде тасымалдауға тыйым салынады.

7.13.2. Иттер, мысықтар, құстар және басқа жануарлар тасымалдауға тек ересек жолаушылардың ілесіп жүруімен және тасымалдаушының алдын ала келісімімен қабылданады. Жолаушы аумағына, аумағынан немесе аумағы арқылы тасымалдау жүзеге асырылатын кез келген елдің ветеринариялық органдары талап ететін уәкілетті мемлекеттік мекеме берген сертификатты және басқа да құжаттарды ұсынуы тиіс.

7.13.3. Жануарлар мен құстарды тасымалдау үшін жолаушы ауа кіретін жеткілікті мөлшердегі контейнерді (торды) қамтамасыз етуге тиіс. Контейнердің (тордың) түбі су өткізбейтін және сіңіргіш материалмен қапталған болуы тиіс. Ерекшелік ретінде жануарлар мен құстарды тығыз жабылатын себеттерде, ауаға қол жеткізуге арналған саңылауы бар қораптарда тасымалдауға жол беріледі. Құстардың торлары тығыз жарық өткізбейтін матамен жабылуы тиіс.

7.13.4. Жануарлар мен құстарды тасымалдауға қабылдау жолаушы олар үшін барлық жауапкершілікті өзіне алған жағдайда жүргізіледі. Тасымалдаушы мұндай жануарлар мен құстардың дене жарақаттары, жоғалуы, жеткізілуінің кідіруі, ауруы немесе қайтыс болуы үшін, сондай-ақ оларды әкелуден немесе елге/елге тасымалдаудан бас тартқан жағдайда жауапты болмайды.

7.13.5. Жолаушы тасымалдаушының барлық талаптарын сақтауға және Тасымалдаушыға жануарды/құсты тасымалдау кезінде туындауы мүмкін шығындар мен қосымша шығыстарды өтеуге міндетті.

7.13.6. Тәжірибелік жануарлар тасымалдауға қабылданбайды.

7.13.7. Алып жүретін жануарлар мен құстардың салмағы, оның ішінде контейнерлердің (торлардың) және тамақтың салмағы тегін алып жүретін қол жүгі нормасына енгізілмейді және тасымалдаушының нормативтік актілерінде белгіленген тариф бойынша төленеді.

7.13.8. Жетелеуші иттер, егер мұндай иттің жағасы немесе тұмалдырығы болса және ол иесінің аяғына байлаулы болса, багажды тегін алып жүру нормасынан тыс торсыз тегін тасымалданады.

7.14-бап. ГАБАРИТТІ ЕМЕС БАГАЖДЫ ТАСЫМАЛДАУ.

7.14.1. Габаритті емес багаж тасымалдауға тасымалдаушымен алдын ала келісім бойынша қабылданады. Габаритті емес багажды тасымалдағысы келетін жолаушы орынды брондау кезінде немесе билетті сатып алу кезінде бұл туралы тасымалдаушыға хабарлауға міндетті.

7.14.2. Габаритті емес багажды тасымалдау үшін ақы төлеу тасымалдаушының арнайы тарифтері бойынша жүргізіледі.

7.14.3. Егер тасымалдауға бірнеше тасымалдаушы қатысса, онда брондауды жүзеге асыратын тасымалдаушы немесе оның уәкілетті агенті габаритті емес багажды тасымалдауға олардың келісімін алуға тиіс.

7.14.4. Габаритті емес багаж әуе кемелерінің тиеу люктері мен багаж-жүк бөліктерінің өлшемдері тиеу-түсіруді жүргізуге және оны әуе кемесінің бортында орналастыруға мүмкіндік берген жағдайда тасымалдауға қабылданады.

7.14.5. Габаритті емес багажда оны әуе кемесіне, одан және әуе кемесінің бортында тасымалдау кезінде бекітуге арналған құрылғы көзделуі тиіс.

7.14.6. Тасымалдаушының, егер ол баяндалған талаптарға жауап бермесе, габаритті емес багажды тасымалдауға қабылдаудан бас тартуға құқығы бар.

7.14.7. Габаритті емес багажға тегін алып өту нормасы қолданылмайды, мұндай багажды тасымалдау арнайы тариф бойынша төленуі тиіс.

7.15-бап. БАГАЖДЫ ӘУЕ КЕМЕСІНІҢ САЛОНЫНДА ТАСЫМАЛДАУ

7.15.1. Ерекше сақтық шараларын талап ететін Багаж (музыкалық аспап, хрустальдан және фарфордан жасалған бұйымдар және т.б.) әуе кемесінің салонында тасымалдануы мүмкін.

7.15.2. Әуе кемесінің салонында багажды тасымалдау тасымалдаушымен алдын ала келісім бойынша ресімделеді. Әуе кемесінің салонында багажды тасымалдауға келісім алғаннан кейін осы тасымалдауға жеке билет ресімделеді, оның құны "Ү" жылдық экономикалық сыныбының (эмбебап тариф) қолжетімді тарифінің 100% - ын құрайды.

7.15.3. Салонда тасымалданатын багаждың салмағы 20 кг-нан аспауы тиіс, ал габариттік өлшемдері оны жеке жолаушылар креслосына орналастыруға мүмкіндік береді.

7.15.4. Әуе кемесінің салонында тасымалданатын багаждың орамында оны жолаушылар креслосына бекітуге арналған құрал көзделуі тиіс. Багажды әуе кемесінің бортына көтеруді және борттан түсіруді жолаушының өзі жүргізеді.

7.15.5. Әуе кемесінің салонында тасымалданатын Багаж әуе кемесінің бортына тиелгенге дейін авиациялық қауіпсіздікке тексеруден өтуі тиіс.

7.16. НӘЗІК ЖӘНЕ БАҒАЛЫ ЗАТТАРДЫ ТАСЫМАЛДАУ

(а) Авиакомпания сынғыш және тез бұзылатын заттардың сақталуына, сондай-ақ чемодандардың ішінде сынған шыны ыдыстар мен төгілген сұйықтықтарға жауапты болмайды. Жолаушы өзінің тіркелген багажына ақшаны, құжаттарды, асыл тастар мен металдардан жасалған бұйымдарды, фотоаппараттарды, ноутбуктерді, бейнекамераларды, ұялы телефондарды, кілттерді және т. б. салмауы тиіс. Жолаушы бұл заттарды багажға салмай-ақ өзімен бірге алып жүруге міндетті.

7.17-бап. ҚАЛҒАН, ҰМЫТЫЛҒАН НЕМЕСЕ ЖІБЕРІЛГЕН БАГАЖ.

7.17.1. Егер жолаушы межелі, аялдау немесе трансфер пунктіне келгеннен кейін өзінің тіркелген багажын алмаса онда тасымалдаушы немесе қызмет көрсетуші агент багажды іздестіру үшін барлық қажетті шараларды қабылдауы тиіс.

7.17.2. Тасымалдануы тиісті багаж тарифі бойынша төленген қалдырылған, ұмытылған немесе жөнелтілген багаж межелі, аялдау немесе трансфер пунктіне қосымша төлемсіз жіберіледі.

7.18-бап. ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ЖҮК.

7.18.1. Дипкурьер алып жүретін дипломатиялық багажды (почтаны) әуе кемесінің жолаушылар салонында тасымалдауға рұқсат етіледі. Ол Дипкурьердің жеке багажынан бөлек тіркелмеген багаж ретінде ресімделеді және жолаушылар алып жүрмейтін жолаушылар креслосына (10 кг-нан аспайтын) орналастырылуы мүмкін.

7.18.2. Дипломатиялық жүкті (поштаны) тасымалдау авиакомпания тарифтерін қолдану қағидаларына сәйкес төленеді.

7.18.3. Тасымалдаушыға (вализге) қарауға тапсырылған дипломатиялық багажды (почтаны) тасымалдау авиакомпания мен клиенттер арасында жасалған ерекше шарттардың талаптарына сәйкес, ал мұндай шарттар болмаған кезде авиакомпанияның қағидалары мен нұсқаулықтарына сәйкес жүргізіледі.

7.19-бап. ЖҮКТІ ОРАУ

7.19.1. Багаж ретінде тасымалданатын заттар чемодандарға, сөмкелерге, түйіншектерге және тасымалдауға арналған тұтқалары бар басқа ұқсас ыдыстарға салынуы тиіс. Қораптар, қораптар,

себеттер байланған және тасымалдауға бейімделген болуы керек. Құлыптар жарамды және құлыпталған болуы тиіс. Қақпақтар, түбі мен қабырғалары саңылаусыз және тығыз бүгілген болуы тиіс. Арқан немесе белбеу берік және түйінсіз болуы керек. Құлыптары жоқ чемодандар, сөмкелер, портфельдер, себеттер арнайы оралған және ішіндегісіне қол жеткізуден қорғалған болуы тиіс. Тапсырылатын багаждың орамасы тасымалдау кезіндегі барлық операциялар кезінде олармен жұмыс істеудің әдеттегі шаралары кезінде ішіндегісінің сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

7.19.2.Орамында шығыңқы заттары бар Багаж (шегелер, жиектелген металл ленталардың ұштары, сымдар және т.б.) тасымалдауға қабылданбайды.

7.19.3.Егер багаж әдеттегі айналыс шаралары кезінде оның сақталуын қамтамасыз ететін қаптамаға салынбаса, тасымалдаушы багажды тіркелген жүк ретінде қабылдаудан бас тартуға құқылы. Багажды буып-түю үшін жауапкершілік жолаушыға жүктеледі.

7.19.4. Жолаушыға багаждың әрбір орнында жолаушының аты мен мекен-жайы көрсетілген ішкі және сыртқы сәйкестендіретін таңбасы болуы ұсынылады.

7.19.5.Жолаушы өзінің тіркелген багажына сынғыш және тез бұзылатын заттарды, ақша белгілерін, зергерлік бұйымдарды, бағалы металдарды, күмістен жасалған бұйымдарды, ақша міндеттемелерін, бағалы қағаздарды немесе басқа да құндылықтарды, іскерлік құжаттарды, паспорттарды, жеке куәліктерді, дәрі-дәрмектерді, кілттерді және басқа да осындай заттарды қоспауы тиіс.

7.20-бап. БАГАЖДЫ АЛУ

7.20.1. Жолаушы өзінің тіркелген багажын оны тасымалдаушы межелі пунктте беруге ұсынғаннан кейін бірден алуға міндетті.

7.20.2.Тасымалдаушы тіркелген багажды багаж белгісінің үзбелі талонын ұсынушыға береді. Тасымалдаушы немесе оның уәкілетті агенті багаж түбіртегін және багаж белгісінің үзбелі талонын ұсынушының багажды алуға құқығы бар-жоғын тексеруге міндетті емес және мұндай тексеру жүргізбей багажды беруден туындаған жолаушы шеккен залал немесе шығыстар үшін жауапты болмайды.

7.20.3.Егер багажды алуға үміткер адам багаж түбіртегін және багаж белгісінің үзбелі талонын көрсете алмаса, мұндай адамға багаж беру оның жеке басын куәландыратын құжаттары тексерілгеннен кейін жүргізіледі. Багажды беру багаж тасымалдауға қабылданған әуежайда жүргізіледі. Алайда, жолаушының өтініші бойынша, егер багажды беруге мемлекеттік органдардың Ережелерінде тыйым салынбаған болса және егер уақыт пен мән-жайлар беруді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін болса және ұшып шығатын әуе кемесін кідіртпейтін болса, багаж аралық әуежайда берілуі мүмкін.

7.20.4.Багаж белгісінің үзбелі талоны бар Жолаушының жазбаша нысанда шағымсыз багажды алуы багаждың сақталғанын және тасымалдау шартына сәйкес жеткізілгенін растау болып табылады.

7.20.5. Багажды жеткізуде кідіріс болған, ол жетіспеген, бүлінген немесе жоғалған барлық жағдайларда, сондай-ақ багаж түбіртегі немесе нөмірлік багаж белгісінің үзбелі талоны көрсетілмей багаж берілген жағдайда тасымалдау кезіндегі ақаулықтарды сипаттай отырып акт (PIR) жасалады, ол тасымалдаушы өкілінің және жолаушының әуежай аумағынан шыққанға дейін оның қолымен расталады.

7.20.6.Багаж жетіспеген немесе бүлінген жағдайда тасымалдау кезінде ақаулықтар анықталған әуежай белгіленген нысан бойынша акт (PIR) жасауға міндетті.

7.21-бап. ЖҮКТІ САҚТАУ ЖӘНЕ САТУ

7.21.1.Құжатсыз багаж, яғни жоқ багаж, багаж биркасы және иесі анықталмаған багаж ол әуе кемесінен алынған әуежайда 5 күн бойы сақталады. Тасымалдаушы осы кезең ішінде багаж иесіне іздеу жүргізеді. Көрсетілген мерзім өткеннен кейін талап етілмеген багаж одан әрі сақтау үшін тасымалдаушының орталық станциясына жөнелтілуге тиіс.

7.21.2 талап етілмеген багаж тасымалдаушыда оны жеткізген күннен бастап алты ай бойы сақталады. Көрсетілген мерзім өткеннен кейін талап етілмеген багаж жойылады.

7.21.3.Талап етілмейтін тез бұзылатын өнімдер бүлінген жағдайда жойылуға жатады. Оларды одан әрі сақтаудың мүмкін еместігі бүліну фактісін растайтын актімен ресімделеді.

7.22-бап. ТІРКЕЛГЕН БАГАЖДЫ ТАСЫМАЛДАУ КЕЗІНДЕГІ ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІК ШЕГІ

7.22.1. Қазақстан Республикасының аумағында авиакомпания жүзеге асыратын тасымалдар үшін тасымалдаушының жауапкершілігі Қазақстан Республикасының аумағындағы қолданыстағы нормативтік құқықтық актілермен, авиакомпанияның жолаушыларды және багажды тасымалдау қағидаларымен және тасымалдау шартымен реттеледі.

7.22.2. Гаага хаттамасымен толықтырылған Варшава Конвенциясына сәйкес багаж жоғалған, бүлінген барлық жағдайларда авиакомпанияның жауапкершілігі, егер жолаушы неғұрлым жоғары құнын алдын ала мәлімдемесе және кг үшін қосымша жарна төлемесе, жоғалған немесе бүлінген тіркелген багаждың 1 (бір) килограммы үшін төлем жасалған күнгі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы бойынша 20 АҚШ долларымен шектеледі. Егер жолаушының жүгінің ішіндегісі "бағалы багаж" анықтамасына түссе, Авиакомпания багажды сақтандыруды ұсынады. Авиакомпания тіркелген багаждың шамалы зақымдануы жағдайларында, яғни чемодандардың сынған дөңгелектері, жоғалған бекіту ленталары, жыртылған қаламдары, сондай-ақ чемодандардың ұзақ уақыт пайдаланылуы салдарынан тозу нәтижесінде пайда болған сызаттар, қажалулар, майысулар, кесіктер, ластанулар үшін жауапты болмайды.

8-ТАРАУ ЖОЛАУШЫҒА ТАСЫМАЛДАУ ҮШІН ТӨЛЕМ СОМАСЫН ҚАЙТАРУ

8.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

8.1.1.Тасымалдаушының кінәсінен тасымалдау орындалмаған кезде немесе жолаушы тасымалдаудан бас тартқан кезде, тасымалдаушы тарифтерді қолдану қағидаларына сәйкес пайдаланылмаған тасымалдау құжаттары бойынша соманы қайтаруды жүргізеді.

8.1.2.Авиакомпания пайдаланылмаған билет, оның бөліктері, ақылы багаж түбіртегі бойынша соманы қайтару туралы өтінішті құжаттың жарамдылық мерзімі ішінде, бірақ осы мерзім өткеннен кейін күнтізбелік 30 күннен кешіктірмей қабылдайды.

8.1.3. Соманы қайтару билетте көрсетілген адамға немесе билетті төлеген адамға жүзеге асырылады.

8.1.4. Билетті төлеген, бірақ билетте көрсетілген жолаушы болып табылмайтын адам авиакомпаниядан немесе оның агентінен авиакомпанияның осы билет бойынша пайдаланылмаған тасымал үшін соманы кімге қайтаруы тиіс екендігі жөнінде билетте белгі жасауын талап етеді.

8.1.5. Соманы қайтару тек авиакомпанияға жолаушы купонын (чегін) және билеттің барлық пайдаланылмаған ұшу купондарын немесе түрлі алым түбіртегін көрсеткен кезде ғана жүргізіледі.

8.1.6. Тасымалдаушы өзі немесе оның уәкілетті агенті берген құжат бойынша ғана соманы қайтаруды жүргізеді.

8.1.7.Қалыпты әмбебап тариф бойынша рәсімделген берілген жолаушылар билеті бір жыл ішінде қайтару үшін жарамды:

* тасымалдау басталған күннен бастап (егер тасымалдау басталған болса);

* билетті ресімдеген күннен бастап (егер тасымалдау басталмаса).

Жолаушылар билетін қайтару жолаушылар билетін сатып алу пунктінде жүргізіледі.

8.1.8.Тасымалдың пайдаланылмаған учаскесі үшін төлем сомасын толық не ішінара қайтару, егер тасымалдау учаскелердің бірінде орындалмаса, берілген күннен бастап бір жыл ішінде

немесе егер тарифтерді қолдану қағидаларында өзгеше көзделмесе, тасымалдаудың бірінші учаскесінде ұшу күнінен бастап жолаушылар билетін сатып алу пунктінде жүргізіледі.

8.2-бап. ТӨЛЕМ СОМАСЫН ҚАЙТАРУ

8.2.1.Егер жолаушы тасымалдаудан тасымалдаушының кінәсінен ғана бас тартса, төлем сомасын қайтару мәжбүрлі деп жіктеледі:

- 1) жолаушының орны брондалған рейстің күшін жою, ауыстыру, кідірту;
- 2) жолаушының тасымалдау құжаттары дұрыс ресімделмеген; жолаушы үшін жөнелту, межелі немесе жолда аялдау пункті болып табылатын пунктте кесте бойынша аялдаудың Күшін жойған;
- ;
- 3) қызмет көрсету сыныбын немесе әуе кемесінің үлгісін ауыстыру;
- 4) бұрын жасалған броньдауға сәйкес жолаушыға орын беру мүмкіндігі болмаған жағдайларда жолаушыға;
- 5) авиакомпания бірыңғай бланкіде жазып берілген рейстердің түйісуін қамтамасыз етпеген жағдайларда жүзеге асырылады;
- 6) жолаушының немесе әуе кемесінде онымен бірге келе жатқан оның отбасы мүшесінің әуе кемесінде ұшуға қарсы көрсетілім туралы белгісі бар медициналық қорытындымен расталған науқастануы немесе қайтыс болуы.

8.2.2.Ұшудан мәжбүрлі бас тарту кезінде жолаушыға қайтарылатын сома мынадай ережелерге сәйкес айқындалады:

* егер тасымалдау бірде-бір учаскеде орындалмаса, тасымалдау үшін төленген барлық сома қайтарылады;

* егер тасымал ішінара орындалса, тасымалдың қалған орындалмаған бөлігінің құнына сәйкес келетін сома қайтарылады.

8.2.3.Жолаушы ұшудан өз еркімен бас тартқан кезде соманы қайтару тасымалдаушының актілеріне сәйкес және мынадай тәртіппен жүргізіледі:

- 1) Егер тасымалдау бірде-бір учаскеде орындалмаса, жолаушыға тарифті қолдану қағидаларына сәйкес оған қатысты алымдар ұстала отырып, тасымалдау үшін төленген сома қайтарылады;
- 2) Егер тасымал ішінара орындалса, тарифті қолдану қағидаларына сәйкес тасымалдаудың орындалған бөлігіне қатысты алымдар ұстала отырып, бүкіл тасымал үшін төленген сома мен тасымалдаудың орындалған бөлігінің құнына сәйкес келетін сома арасындағы айырма қайтарылады.

8.2.4.Арнайы тариф бойынша сатылған жолаушылар билеті бойынша төлем сомасын қайтару осы тарифті қолдану қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

8.2.5.Ішінара пайдаланылған жолаушылар билеті бойынша қайтару сомасының шамасы бастапқыда қолданылған тариф пен нақты орындалған тасымалдау тарифінің арасындағы айырма ретінде есептеледі. Тасымалдау бөлігін орындауға қатысты барлық алымдар қайтарылмайды.

8.2.6.Соманы қайтару тасымалдаудың бастапқы төлем валютасында не жолаушының өтініші бойынша Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында жүргізіледі.

8.2.7.Соманы қайтару бастапқыда авиакомпания немесе авиакомпанияның ережелеріне сәйкес агенттер берген билеттер мен түрлі алым түбіртектері бойынша жүргізіледі.

8.2.8.Авиакомпания берген билеттер мен ақылы багаж түбіртектері бойынша соманы қайтару бастапқы билет пен түрлі алым түбіртегін берген елде немесе билет қайтарылатын елдегі авиакомпанияның өкілдігінде жүргізіледі.

9-ТАРАУ ӘКІМШІЛІК ФОРМАЛЬДЫЛЫҚТАР

9.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

9.1.1.Мемлекеттік органдар мен жолаушы арасындағы өзара қарым-қатынастарды реттеу жолаушының өзінің құзыретіне ғана жатады және тасымалдаушының міндеті болып

табылмайды. Тасымалдау кезінде мемлекеттік органдар берген құжаттардың болуы, дұрыстығы және дұрыс ресімделуі үшін тасымалдаушы жауапты болмайды.

9.1.2. Жолаушы арнайы бақылау талаптарын орындауға жататын, оған немесе аумағы арқылы тасымалдау жүзеге асырылатын елдің құзыретті органдарының барлық Заңдарын, қаулыларын, ережелері мен нұсқамаларын, ТІМ анықтамалығында (Travel Information Manual) көрсетілген паспорттық, кедендік, валюталық, санитарлық, карантиндік және басқа да формальдылықтарды, сондай-ақ тасымалдаушының ережелері мен нұсқаулықтарын сақтауға міндетті.

9.1.3. Жолаушы тіркеу кезінде тасымалдау қозғалатын елдердің құзыретті органдарының заңдарына, қаулыларына, ережелеріне және нұсқамаларына сәйкес талап етілетін келу, кету, медициналық және басқа да құжаттарды көрсетуге міндетті.

9.1.4. Тасымалдаушы құжаттары толық көлемде ұсынылмаған немесе дұрыс ресімделмеген жолаушыға тасымалдаудан бас тартуға құқылы. Тасымалдаушы құзыретті мемлекеттік органдардың заңдарын, ережелерін және нұсқамаларын сақтамаумен байланысты шығындар немесе шығыстар үшін жолаушы алдында жауапты болмайды.

9.2-бап. АЙЫППҮЛДАРДЫ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ШЫҒЫСТАРДЫ ТӨЛЕУ

9.2.1. Егер тасымалдаушы жолаушы үшін айыппұл төлеуге, кепіл енгізуге немесе аумағына, аумағынан немесе аумағы арқылы тасымалдау жүзеге асырылатын кез келген елдің мемлекеттік органдарының Заңдарын, қаулыларын, ережелері мен нұсқамаларын жолаушы не оны ресімдеген ұйым сақтамағаны үшін қандай да бір басқа да шығыстарды көтеруге мәжбүр болса, онда жолаушы, сондай-ақ жолаушы билетін Төлеген ұйым немесе тұлға тасымалдаушыға оның талап етуі бойынша ол төлеген барлық соманы өтеуге міндетті.

9.2.2. Тасымалдаушының осындай шығыстарды төлеуге жолаушы, не жолаушылар билетін Төлеген ұйым енгізген және тасымалдаушының қарауындағы кез келген соманы аударуға құқығы бар.

9.3-бап. КЕДЕНДІК БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІКТІ БАҚЫЛАУ

- (а) Кедендік бақылау кезінде жолаушы мемлекеттік кеден органдарының талаптарын орындауға, өзінің тіркелген багажы мен қол жүгін тексеруге қатысуға міндетті. Тасымалдаушы кедендік бақылаудан, сондай-ақ бақылаудың өзге де рәсімдерінен өтуге байланысты жолаушының рейске (тіркеуге) кешігуі үшін жауапты болмайды.

10-ТАРАУ ЖОЛАУШЫЛАР МЕН БАГАЖДЫ ӘУЕДЕ ТАСЫМАЛДАУ КЕЗІНДЕГІ ЖАУАПКЕРШІЛІК

10.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.

10.1.1 жолаушылар мен багажды тасымалдау кезіндегі жауапкершілік:

- тасымалдау шартының (жолаушылар билетін) талаптарымен;
- Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен;
- халықаралық әуе тасымалдары шарттарымен;
- авиакомпаниялар (әуежайлар, авиакәсіпорындар, тасымалдаушылар, әуе кемелері мен жолаушыларға қызмет көрсету жөніндегі агенттер) арасындағы келісімдерге; осы Қағидаларға және авиакомпанияның басқа да актілерімен анықталады.

10.1.2. Егер зиян еңсерілмейтін күштің немесе жәбірленушінің пиғылы салдарынан туындағанын дәлелдей алмаса, тасымалдаушы әуе тасымалы кезінде жолаушының өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиян үшін жауапты болады. Жолаушыны әуемен тасымалдау жолаушы әуе кемесінің бортына қонған сәттен бастап, әуе кемесінің ұшуы жасалғанына немесе жасалмағанына қарамастан, жолаушы әуе кемесінің бортынан кеткен сәтке дейінгі кезеңді қамтиды. Халықаралық ұшуларды орындау кезінде әуе тасымалы кезінде жолаушының өміріне немесе денсаулығына келтірілген зиян үшін тасымалдаушының жауапкершілігі Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес айқындалады.

10.1.3. Тіркелген багаждың жоғалғаны, жетіспегені және (немесе) зақымданғаны (бүлінгені) үшін тасымалдаушы, егер багаждың жоғалғаны, жетіспегені немесе зақымданғаны (бүлінгені) өзінің кінәсінен болмағанын дәлелдей алмаса, залалды мынадай мөлшерде өтейді:

- жарияланған құны бар тасымалдауға қабылданған багаждың жоғалғаны немесе жетіспегені үшін - жарияланған құны мөлшерінде;
- багаждың зақымдануы - багаждың құны төмендеген сома мөлшерінде, ал бүлінген багажды қалпына келтіру мүмкін болмаған кезде-оның құны мөлшерінде болады.

Егер жолаушы зиянның тасымалдаушының кінәсінен келтірілгенін дәлелдесе, жолаушы өзімен бірге алып жүрген заттардың жоғалғаны, жетіспегені және (немесе) зақымданғаны (бүлінгені) үшін тасымалдаушы залалды заттардың құны төмендеген сома мөлшерінде өтейді. Келтірілген зиянның мөлшерін жолаушы өзі дәлелдеуі тиіс.

Егер багаждың немесе оларға кіретін қандай да бір заттың жоғалуы, жетіспеуі және (немесе) зақымдануы (бүлінуі) осы рейспен тасымалданатын, тіркелген және багаж биркасымен ресімделген багаждың құнына әсер етсе, өтеу мөлшерін белгілеу кезінде осы багаждың барлығының жалпы құны ескерілуге тиіс. Тасымалдаушы багаждың жоғалуынан, кем шығуынан немесе зақымдануынан (бүлінуінен) туындаған белгіленген зиянды өтеумен қатар, егер бұл төлем авиабилет құнына кірмесе, жөнелтушіге (алушыға) жоғалған, жетіспейтін, бүлінген немесе зақымдалған багажды тасымалдағаны үшін өндіріп алынған тасымалдау ақысын қайтарады.

10.2-бап. ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН БОЛДЫРМАЙТЫН ШАРТТАР

10.2.1. Тасымалдаушының жауапкершілігі нақты келтірілген тікелей шығындар сомасынан аспауы тиіс.

10.2.2. Тасымалдаушы броньдау кезінде көрсетілген жолаушының байланыс нөміріне смс-хабарлама жіберу арқылы болжамды ұшу күніне дейін күнтізбелік 14 күн бұрын жолаушыны хабардар еткен жағдайда кестедегі өзгерістер үшін жауапты болмайды.

Тасымалдаушы тікелей немесе жанама түрде туындаған залал үшін мемлекеттік органдардың заңдарын,

қаулылары мен ережелерін және нұсқамаларын және осы ережелерді сақтағаны үшін немесе оларды жолаушы сақтамағаны үшін жауапты болмайды және өтемейді.

10.2.3. Тасымалдаушы тасымалдаушының кінәсінен немесе оның бақылауынан тыс қандай да бір себеппен

(оның ішінде: дүлей зілзала, ауа райы жағдайлары, заңсыз араласу актісі, мемлекеттік органдардың талаптары және т.б.) туындаған залал үшін жауапты болмайды.

10.2.4. Тасымалдаушы жолаушы алдында жолаушының өліміне, жарақаттануына, дене жарақатына немесе тасымалдау кезінде оның багажының бүлінуіне әкеп соққан әдейі залал келтірген адамға қатысты адам немесе оның атынан қойылған талап бойынша жауапты болмайды.

10.2.5. Егер жолаушының өміріне немесе денсаулығына зиян келтіру оның денсаулық жағдайының нәтижесі болып табылса, тасымалдаушы жауапты болмайды.

10.2.6. Тасымалдаушы, егер багаждың жоғалуы, жетіспеуі немесе бүлінуі оның алдын ала алмауы немесе жойылуы өзіне байланысты емес мән-жайлардың салдарынан болғанын дәлелдесе, атап айтқанда, багаждың жоғалу, жетіспеу немесе бүліну салдарынан болғанын дәлелдесе, жауаптылықтан босатылады:

- жүкті тапсырған немесе алған адамның кінәсі;
- тасымалданатын заттардың табиғи қасиеттері;
- қабылданған багажды сырттай қарау кезінде байқалмайтын қаптаманың кемшіліктері;
- тасымалдау және сақтау кезінде арнайы шарттарды немесе сақтық шараларын талап ететін багаждағы заттардың ерекше қасиеттері.

10.2.7. Тасымалдаушы жауапты емес:

- * егер жолаушы багаждың жетіспеуі орын алғанын және тасымалдаушының кінәсінен болғанын дәлелдей алмаса, тасымалданатын багаж массасының жетіспеуі үшін оны жолаушыға ақаусыз орамада, ұрлау және зақымдау белгілерінсіз тапсырған жағдайда;
- * тасымалдаушыға байланысты емес мән-жайлар, атап айтқанда, қолайсыз метеорологиялық жағдайлар, дүлей зілзала, осыған уәкілеттік берілмеген тұлғалардың тасымалдау процесіне араласуы салдарынан багажды жеткізудегі кідіріс үшін және т. б.;
- * нәзік және осал заттарға, ақшаға, зергерлік бұйымдарға зақым келтіргені үшін;
 - тіркелген багаж ретінде жолаушылар тасымалдайтын тез бұзылатын өнімдердің сақталуына;
- * тасымалдаушы немесе оның уәкілетті қызметкерлері тарапынан қасақана пиғылсыз, багаждың табиғи тозуына және қалыпты жағдайда тасымалдануына байланысты оның қаптамасына аздаған сыртқы зақымданулар үшін;
- * бағалы металдар, күмістен жасалған бұйымдар, бағалы және іскерлік қағаздар, дәрі-дәрмектер, кілттер, паспорттар, куәліктер және тіркелген багаж ретінде қабылданбайтын басқа да заттар тасымалдаушының багажда осы заттардың бар-жоғын білетініне қарамастан.

10.3-бап. ЖОЛАУШЫНЫҢ ТАСЫМАЛДАУ КЕЗІНДЕГІ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

10.3.1. Егер тасымалдаушы жолаушының кінәсінен залал шеккен болса, онда жолаушы келтірілген залал және дәлелденген ұтылған пайда шегінде материалдық жауаптылықта болады.

10.3.2. Жолаушы мнылардың орындалмағаны үшін жауап береді:

- * тасымалдау ережелері (суретке түсіру, кино түсіру және радиобайланыс құралдарын пайдалану және т. б.);
- * өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету, санитарлық-гигиеналық және санитарлық-эпидемияға қарсы ережелер;
- * қауіпті заттарды немесе заттарды тасымалдау ережелері;
- * ұшу қауіпсіздігі ережелері (есікті ашуға тырысу, ұшақтың люгі; қауіпсіздік белдігін тағудан бас тарту, дұрыс емес жерде темекі шегу және т. б.);
- 10.3.3. Жолаушы аэровокзалдар мен қалалық агенттіктерде, әуежайларда, әуеайлақтар мен әуе кемелерінде қоғамдық тәртіпті бұзғаны үшін жауап береді, оның ішінде басқа жолаушылар мен тасымалдаушы персоналына қатысты құқыққа қарсы әрекеттері үшін жауап береді.
- 10.3.4. Әкімшілік және қылмыстық жауаптылықтың шектері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленеді.

11-ТАРАУ ШАҒЫМ ЖАСАУ ЖӘНЕ ТАЛАП ҚОЮ ТӘРТІБІ

11.1-бап. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

11.1.1. Зардап шеккендерге шағым беруге және тиісінше тасымалдаушының, жолаушылардың, багажды жөнелтушілер мен алушылардың мүліктік жауапкершілігіне негіз бола алатын мән-жайлар мен фактілер актімен (PIR) куәландырылады.

11.1.2. Акті багажды беру кезінде межелі әуежайда жасалады. Жекелеген жағдайларда акт тасымалдау нәтижесінде туындаған залалды өтеу құқығына, шағым беру құқығына мән-жайлар мен фактілерді куәландыру үшін бастапқы не аралық әуежайда жасалуы мүмкін.

11.1.3. Актіні жасаудың мән-жайлары мен фактілері:

- тасымалдау құжаттарында көрсетілген багаж атауының, багаж массасының немесе орын санының сәйкес келмеуі;
 - багаждың жетіспеуі немесе бүлінуі;
 - жүк қаптамасының зақымдануы;
 - құжатсыз багажды табу.
- Акт мыналарға негіздеме болады:
- багажды және оның иесін іздестіру үшін;
 - багаждың жоғалу, кем шығу, бүліну себептерін тексеру және кінәлілерді анықтау үшін;
 - жолаушылардың талаптарын қанағаттандыру немесе қабылдамау үшін;

- багаждың жоғалу, кем шығу, бүліну себептерін анықтау бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу үшін.

Актіге жолаушы мен оның багажын тасымалдау кезінде нақты ақаулықтың болуын куәландыратын фактілер ғана енгізіледі.

11.1.4.

Багаж тасымалының ақаулығы фактісі анықталған кезде Акт дереу жасалады

Актіні мыналар жасайды және қол қояды:

- жүкті алушы (мүдделі тұлға);

- актіде жазылған фактіні куәландыратын тасымалдаушының лауазымды тұлғасы.

Тасымалдаушының PIR толтыратын өкілі талап етілетін нысандағы бланкінің дұрыс толтырылуына, мәліметтердің толықтығы мен дұрыстығына жауап береді.

Жолаушыға арналған PIR актісі шағым мен талап арыз берілген кезде заңды құжат болып табылады.

11.1.5. Егер багажды тексеру кезінде аралық пунктте немесе межелі пунктте бұрын акт жасалған багаждың ақаулары анықталса және багаждың жай-күйі мен акт деректері арасында ешқандай айырмашылық табылмаса, онда жаңа акт жасалмайды, ал бұрын жасалған актінің көшірмесінде багаждың жай-күйінде ешқандай өзгерістер болмағаны туралы белгі жасалады. Актідегі белгі тасымалдаушының лауазымды адамының қолымен куәландырылады. Актінің бірінші данасы жолаушыға (алушыға) беріледі.

11.1.6. Тасымалдаушының ішкі рейстерінде багаж алынбаған, оның бүлінген немесе ішіндегісі жетіспеген жағдайда кінә қою ақауы анықталған кезде тасымалдаушыға дереу ұсынылуға тиіс.

11.1.7. Жоғарыда көрсетілген мерзімде жіберілген кінә қою болмаған кезде тасымалдаушыға талап қоюға болмайды.

11.1.8. Багаж, егер ол межелі пунктке келуге тиіс болған күннен кейінгі 21-күн ішінде іздестіру кезінде табылмаса, жоғалған болып есептеледі.

11.2-бап. ШАҒЫМ ЖАСАУ ЖӘНЕ ТАЛАП ҚОЮ

11.2.1. Жолаушы немесе ол уәкілеттік берген адам жолаушы билетін, багаж белгісін және актіні (PIR) ұсынған кезде тасымалдаушыға шағым мен талап қою құқығына ие.

11.2.2. Тасымалдаушыға тасымалдаумен байланысты даулар бойынша талап қойылғанға дейін тасымалдаушыға талап қойылады.

11.2.3. Тасымалдаушы кінә қою келіп түскен күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде оны қарауға және егер тасымалдау авиакомпанияның рейстерімен толық орындалса, жолаушыны кінә қоюдың қанағаттандырылғаны немесе қабылданбағаны туралы жазбаша нысанда хабардар етуге міндетті. Басқа жағдайларда шағымды қарау мерзімі басқа тасымалдаушыларда қолданылатын талаптарды қарау ережелерін ескере отырып ұзартылуы мүмкін.

11.2.4. Шағым жасау кезінде ескеру қажет:

- егер жолаушы тіркелген багаждың бір бөлігін ғана алған немесе тіркелген багаждың бір бөлігіне залал келтірілген жағдайда, тасымалдаушының жауапкершілігі багаждың жоғалған немесе бүлінген бөлігінің салмағына қарай айқындалады. Алайда, тіркелген багаждың бір бөлігін жоғалту, кем шығу, зақымдау не жеткізудегі кідіріс осы рейспен тасымалданатын тіркелген және ресімделген багаждың басқа орындарының құнына әсер етсе, онда өтеу сомасының мөлшерін айқындау кезінде олардың жалпы массасы назарға алынады.

11.2.5. Ұсынылатын кінә қою жазбаша баяндалуға және оны қарау үшін қажетті барлық мәліметтерді қамтуға тиіс:

- талап қойылатын тасымалдаушының атауы;

- өтініш берушінің тегі, аты, әкесінің аты, пошталық мекенжайы, жеке электрондық мекенжайы, байланыс телефоны;

- билет нөмірі, маршруты және тасымалдау күні;

- шағым жасау үшін негіз болып табылатын мән-жайлар, шағым мазмұны;

- талап бойынша төлем сомасының мөлшері, тиісті құжаттармен (түбіртек, шоттар, чектер және т. б.) расталған оның есебі;

- өтінішке қоса берілген құжаттар тізбесі;

Шағымға өтініш беруші қол қоюы немесе электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылуы тиіс. Шағымға өтініш берушінің жеке басын куәландыратын құжаттардың көшірмелері қоса берілуге тиіс.

11.2.6. Сонымен қатар, заңды тұлғаның шағымдары көрсетілуі керек:

- талап қойылатын тасымалдаушының атауы;

- өтініш беруші заңды тұлғаның атауы, пошталық мекенжайы, шығыс нөмірі және күні

- кінә қою үшін негіз болып табылатын мән-жайлар, кінә қоюдың мазмұны;

- билет нөмірі, маршруты және тасымалдау күні;

- талап бойынша төлем сомасының мөлшері, тиісті құжаттармен (түбіртек, шоттар, чектер және т. б.) расталған оның есебі;

- өтінішке қоса берілген құжаттар тізбесі;

Кінә қоюға өтініш беруші заңды тұлғаның басшысы немесе уәкілетті тұлға (өкіл) қол қоюға не электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылуға тиіс.

11.2.7. Шағымға жолаушының өтемді талап ету құқығын растайтын барлық қажетті құжаттар, оның ішінде билет, ақылы жолжүк түбіртегі, жолжүк белгісінің үзбелі талоны, жолжүкті тасымалдау кезіндегі ақаулар туралы Акт және т. б. қоса берілуге тиіс. Шағым сомасын өтініш беруші дәлелдеуі керек.

11.2.8. Егер кінә қою аталған құжаттарды қоса бермей берілген жағдайда, тасымалдаушы талап етілетін құжаттарды оларды ұсыну мерзімін көрсете отырып, қосымша сұратады және көрсетілген мерзім өткеннен кейін кінә қою істегі бар құжаттар бойынша қаралады.

11.2.9. Шағым ішінара қанағаттандырылған немесе қабылданбаған жағдайда Тасымалдаушы өзінің жауабында тиісті нормативтік құқықтық актілерге және осы Қағидалардың баптарына сілтеме жасай отырып, осындай шешім қабылдаған негіздерді көрсетуге міндетті. Мұндай жағдайларда Тасымалдаушы өтініш берушіге кінә қоюға қоса берілген барлық түпнұсқа құжаттарды қайтаруға міндетті

11.2.10. Жолаушының, жүкті немесе багажды жөнелтушінің немесе алушының шағымын Тасымалдаушы қарайды.

11.2.11. Егер шағым толығымен немесе ішінара қабылданбаса немесе жауап белгіленген мерзімде берілмесе, жолаушы сотқа жүгінуге құқылы.

Басқарма төрағасы

Атанасов П.Ц.

Келісілді:

Коммерциялық департамент директорының м. а.

Мирзаев С. У.

Заң департаментінің директоры

Нугманов Б.

Жерде қызмет көрсету департаментінің директоры

Фоломеев Ф.Ю.

